

375292

P. LEON I. MANU

CUVÂNTUL

DOMNULUI

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PREDICI ȘI CHESTIUNI
PASTORALE

P. LEON I. MANU

CUVÂNTUL

DOMNULUI

PREDICI ȘI CHESTIUNI PASTORALE

375292

**CU APROBAREA
P. V. ORDINARIAT**
DE KOLOZSVÁR CLUJ, – SZAMOSUJVÁR GHERLA.
BCU Cluj / Central University Library Cluj

O chestie veche pururea actuală

Cu prilejul sinodului de primăvară a vicariatului Szamos-ujvár-Gherla, pâr. vicar Iosif Sângeorgean a citit o disertație intitulată: „Considerații tipiconale în legătură cu slujirea sfintei liturghii“. În lucrarea sa pâr. vicar arată ce spun rubricile, precum și abaterile ce se fac dela rubrici, tâlcuește unele, care se par dubii și are interesante sugestii cu privire la o nouă rubricatură. Lucrarea, deși redusă între limitele impuse de împrejurări, este o lucrare temeinică, pe care ne-ar fi plăcut s'o vedem publicată în „Curierul creștin“, pentru ca să poată servi ca obiect de meditat pentru cei ce se preocupă și cu chestiuni de natura asta.

După cum era de așteptat, lucrarea pâr. vicar a provocat o amplă discuție. S'a discutat cu mai multă, ori cu mai puțină competență, dar totdeauna cu bunăvoință și cu reverința pe care o pretinde însuși obiectul discuției. În cursul discuțiilor s'a evidențiat că rubricatura lasă mult de dorit. Este isbitoare insuficiența rubricilor. Unele rubrici nu sunt destul de clare, admit mai multe interpretări.

Dacă insuficiența rubricilor este isbitoare, felul cum liturghiesc unii membri ai Veneratului Cler este cu totul supărător. Aici se păcătuște mult și greu. Este aproape generală plângerea că rubricatura liturghierului nostru este insuficientă. Departe de noi gândul să tăgăduim. Dar în aceeași vreme va trebui să admitem că nici cea existentă nu se observă. De multe ori și acolo unde rânduielele rubricii sunt precise trecem cu un aer

suveran peste rubrică pentru a ne pleca înaintea atotputernicului „obicei”.

Deseori ne spune că textul liturghiei noastre este greșit, ceea ce face pe mulți să se creadă îndreptățiți a-i face corectivul pe care ei singuri îl socotesc veritabil. Trebuia să notăm, că la noi la Români, atât la uniți cât și la neuniți se folosește textul obișnuit în bisericile vechi slave, dela care l-am primit. Gh Auner în „Les versions romaines de la liturgie de saint Jean Chrysostome (Xerysostomika, Roma, 1908, pag. 731—769) publică un foarte documentat istoric al sf. liturghii la Români. Studiul și-l încheie cu o comparație între edițiile de București 1802, Sibiu și Mikron Euchologion edat de Propagandă la 1872. Până când vechiul text slav, atât la rutenii-uniți cât și la Rușii neuniți, a trecut prin foarte multe schimbări destul de esențiale, la noi a suferit relativ foarte puține schimbări (vezi F. E. Brightman: Liturgiess Eastern and Western, Oxford, 1905). Biserica română atât unită cât și cea neunită fără să poată fi învinuită de exagerări, se poate lăuda cu aceea că, în alipirea de textul vechiu al sf. liturghii nu a fost întrecută de nici un neam și de nici o biserică. Cât de conservativi am fost pe tema asta ne dovedește faptul că unele greșeli de transcriere din edițiile dela început se repetă, ajungându-se cu greu la corectarea lor.

Dar și pentru cazul că nu am avea textul cel mai bun este greu de înțeles cum ajunge cineva, ori cine ar fi acela, să schimbe textul sf. liturghii „cu dela sine putere”. Departe dela noi gândul să susținem că anumite schimbări în text nu s’ar putea face, dar acelea nu se pot și nu-i iertat să se facă de singuratici după bunul lor plac, ci de autoritatea și numai de autoritatea bisericească competentă. Dacă fiecare preot va lăsa din textul sf. liturghii ce nu-i convine ori crede că nu-i la loc, ori că va adăoga texte noi, pretinse sau justificate de circumstanțe, ajungem la cea mai condamnabilă anarhie.

Se simte nevoia unei noi ediții a liturghierului. Acesta este un fapt, care nu se poate tăgădui. Deși împrejurările sunt neprielnice, ce trebuie să se facă, trebuie făcut. Dacă astăzi încă nu ne putem gândi la o nouă ediție ce s’ar pune sub presă imediat, trebuie

să se facă pregătirile de lipsă, ca la timp util să putem ajunge la noua ediție fără multă zăbavă.

Cine să pregătească materialul necesar? O singură persoană ori o comisie? Nu credem că ar fi cel mai norocos gând să se încredințeze acest lucru unui singur om. Va trebui reînviată „comisia liturgică“ descomplectată, fie pe urma faptului că parte a rămas de cealaltă parte fie prin deces. Fiecare membru al comisiei va face pregătirile necesare, ca la întrunirea comisiei să se prezinte cu materialul bine pregătit. Cunoscută fiind încetineala cu care lucrează „comisiile“ de felul acesta, nu ne putem aștepta la o întrunire a comisiei într'un viitor prea apropiat. Până atunci? Avem ultima ediție a liturghierului aprobată de Înaltul Cor al Episcopilor Bisericii noastre. Acela să fie îndreptarul nostru. Dela textul aceluia să nu ne abatem. La cele din liturghier să nu adăogăm nimic. Din acelea să nu oitem nimic. Vom studia cu toții, pentru ca la timpul său să putem face comisiei sugestiile, pe cari le vom socoti necesare, pentru ca noua ediție a liturghierului nostru să fie ediția atât de mult dorită și atât de cu dor așteptată.

PARTEA OMILETICĂ

Dumineca III-a după Rusalii

NIME NU POATE SLUJI LA DOI DOMNI

Sf. Evanghelie de astăzi este o parte mai mică din minunata vorbire pe care a ținut-o Isus la începutul vieții sale publice. Vorbirea și-a ținut-o în fața învățăcelilor săi și unei mari mulțimi de gloate. A vorbit de pe un munte, pentru aceea și vorbirea lui este cunoscută sub numele de „vorbirea de pe munte“. El trage luarea aminte a ascultătorilor ca să se pă-

zească de vanitate și ambiție în lucrurile lor bune, să nu caute laudele oamenilor, ca nu cumva prin asta să-și piardă vrednicia înaintea lui Dumnezeu. Le mai trage luarea aminte să nu se lase stăpâniți de dorul neorânduit după bunurile vremelnice, fiindcă acelea nu sunt statornice, nu țin pentru totdeauna. Dimpotrivă, prin deprinderea virtuților și a faptelor bune, trebuie să-și adune comori pentru fericirea veșnică. După acestea bunul nostru Mântuitor le spune cele ce ați auzit citindu-se din sf. Evanghelie de astăzi

De data asta eu mă opresc la următoarele cuvinte din sf. Evanghelie. „Nime nu poate sluji la doi domni“, zice Domnul. Și ca să nu fie rău înțeles, spune lămurit cari sunt cei doi domni, la care nime nu poate sluji în aceeași vreme. „Nu puteți sluji lui Dumnezeu și mamonei“, zice cu apăs Mântuitorul. Dar ce-i ori cine-i mamonul, la care nu poate sluji cel ce slujește lui Dumnezeu. Cuvântul „mamon“ este vorbă din limba siriacă, care pe românește înseamnă „avere“, „bogăție“. În urmare cuvintele Domnului: „nime nu poate sluji la doi domni“ înseamnă că: „celce își leagă inima de bani și bunuri lumești, și se lasă povățuit de dorul după aceste, nu poate sluji lui Dumnezeu“.

Să vedem lucrul acesta mai de aproape.

I.

E mai pe sus de ori ce îndoială că *nime nu poate sluji la doi domni, dacă fiecare dintre acela așteaptă ca numai lui să-i slujească, să fie slujit el singur*. Lucrul acesta îl învederează vieța de toate zilele. Nici un servitor nu poate sluji doi domni în aceeași vreme, fiindcă fiecare dintre ei așteaptă ca să-i steie la îndămână în toată vremea și nu-i îngăduie să lucreze astăzi pentru unul, iar mâine pentru celalalt. Tot așa stă lucrul și când e vorba de Dumnezeu și de idolul pe care-l numim „bogăție“, ori „avere“ ori „sgărzenie“. Dumnezeu așteaptă, ne poruncește în modul cel mai hotărît ca să slujim numai Lui. Spiritul sfânt ne asigură că scris este: „Domnului Dumnezeului tău te vei închina și lui singur vei sluji“. (Mt. 4, 10). Acelaș Dumnezeu

așteaptă ca să-l iubim, dar numai pe El și încă cu toată inima noastră. El nu permite ca să ne împărțim inima între El și altcineva sau altceva, cum făceau Samaritanii, cari se închinau Dumnezeului celui adevărat, dar se mai închinau și idolilor. Dar idolul pe care-l numim „avere“ ori „bogăție“ ori „sgârcenie“ încă așteaptă dela noi să-i slujim lui și numai lui. Chiar pentru aceea cel ce are nefericirea să se lase stăpânit de sgârcenie, prețuește banii și bogățiile mai pe sus de ori ce. Cei stăpâniți de acest idol nu-și împlinesc datorințele creștinești, ba nu stau mult pe cumpene și sunt gata să săvârșescă și cele mai mari nedreptăți, ușor cad în cele mai înfiorătoare păcate. Sfintele scripturi ne păstrează numeroase pilde despre astfel de cazuri. Ahaav era împăratul Samariei. Era un izrailitean cu numele Navute, care avea o vie lângă ariea împăratului. Ahaav și-a pus ochii pe via aceea. Ar fi vrut s'o cumpere pentru ca s'o folosească ca grădină de legumi. Dar Navute n'a vrut să i-o vândă. Atunci Navute este acuzat pe nedreptul că a hulit pe Dumnezeu și pe împăratul, pentru care lucru a fost ucis cu pietrii. (Cartea 3-a Impărților, 21) Dalila, pentru bani vinde pe Samson (Jud. 11, 5). Juda tot pentru bani vinde Mântuitorul și Răscumpărătorul neamului omenesc. (Mt. 26). Cine ar putea să înșire toate nedreptățile, toate jurămintele false (strâmbe), toate dușmăniile, toate uciderile cari s'au săvârșit din sgârcenie, din pofta nerânduită de bunuri pământești, după averi? Cumpănind bine toate acestea ne putem da seamă ce adevăr cuprind cuvintele sf. apostol Pavel, care în cea dintâiu scrisoare a lui către Timoteiu zice: „Că ceice vor să se îmbogățească, cad în ispită, și în cursă și în poftă multe nebune și vătămătoare, cari îi confundă pe oameni în moarte și pierire. Pentru că rădăcina tuturor relelor este iubirea de argint“. (6, 9—10).

II.

Nime nu poate sluji la doi domni, *dacă aceia pretind lucruri contrari, lucruri potrivnice*. Să zicem că într'o casă stau doi domni, cari au acelaș servitor. Dacă unul ar zice către servitor „fă lucrul acesta“, iar celalalt ar zice „ba fă lucrul cutare“, iar putea bietul servitor asculta pe amândoi, ar putea să împlinească poruncile amândouă? De sigur nu. Tot așa e cu neputință a sluji lui Dumnezeu și mamonei. Pentru ce? Pentru că ei sunt potrivnici unul altuia, și fiindcă ei pretind lucruri potrivnice. Dumnezeu poruncește ca în legăturile noastre cu oamenii să fim cinstiți, drepți, conștiențioși. El poruncește să nu ne însușim pe nedreptul, nici barem cât este un filer dela alții. Lăcomia însă crede că este îngăduit să-și însușească lucrurile altora și dacă prin aceea se face vinovat omul de cea mai mare nedreptate. Dumnezeu așteaptă ca noi să dăm pomană. Sgârzenia se sperie când vede că se apropie un biet lovit de soarte și-l alungă dela ușă cu vorbele cele mai dure. Dumnezeu așteaptă ca mai pre sus de toate să ne batem capul cu mântuirea sufletului, pe când sgârzenia face pe om să uite cu totul de suflet și mântuire și să se lase cu totul stăpânit de grija lucrurilor vremelnice.

III.

In sfârșit: *nime nu poate sluji doi domni potrivnici fiindcă e cu neputință a-i iubi pe amândoi*. După cum ați putut auzi din sf. Evanghelie de astăzi, însuși Mântuitorul ne asigură despre acest lucru. „Pentru că sau pe unul va urî și pe altul va iubi; sau de unul se va lipi și pe altul va urgisi“. Din aceste cuvinte ale Mântuitorului se vede lămurit că dintre doi domni, putem sluji numai aceluia pe care-l cinstim, pe care-l iubim, și nu putem sluji aceluia pe care-l urim, pe care-l disprețuim. Fiindcă Dumnezeu și mamona sunt contrari unul altuia, este lămurit că putem iubi și sluji numai pe unul. Ce face sgârçitul? Pe cine iubește el? Pe Dumnezeu ori bunurile vremelnice? Durere, ele este nepăsător față de Dumnezeu, nu-i slujește, calcă poruncile Lui sfinte în fel și formă, el se gândește numai la

avere, la bani, de cari este alipită inima lui. Pentru a ajunge la bunuri vremelnice nu se trage înapoi dela nimic, nici chiar dela păcat. Cu un cuvânt: pentru un astfel de om banul și bunurile pământești sunt dumnezeii lui, pentru aceea Sf. Pavel numește sgârčenja „slujire idolilor“. Sf. Prosper ne istorisește următoarea întâmplare: „Un anumit om care era foarte sgârцит a murit pe neașteptate. Pentru ca să afle cauza morții, prietenii lui au lăsat să fie examinat. Spre mai mare mirarea medicilor au aflat că mortul nu avea inimă. Mai târziu i-au găsit inima într'o cutie cu bani“. Aceasta istorisire, pe care eu o scriu cum am citit-o, arată cât se poate de învederat că lăcomia este „slujire idolească“, fiindcă sgârцитul nu-și dă inima lui Dumnezeu, ci diavolului în formă de bani.

Domnul însuși ne asigură că: unde-i comoara ta acolo e și inima ta. Dacă comoara noastră este Dumnezeu, acolo este și inima noastră. Dacă comoara noastră este banul, averea, bogăția, acolo este și inima noastră. Să ascultăm cuvântul care ne trage luarea aminte că nu se plătește să ne alipim de lucruri trecătoare prin cari ne primejduim mântuirea sufletelor, căci, — după cuvântul Domnului — „ce va folosi omul de ar dobândi lumea toată, dar sufletul și-l va pierde“. (Mt. 16, 26)? Ce folos are omul de multe bunuri pământești, cari încă și în aceasta vieță îi pricinuesc multă grijă, multă neliniște, dacă în ceasul morții trebuie să le părăsească, trebuie să le lase aici? Ce folos are omul dacă prin alipirea neorânduită, sau prin nepotrivita folosință a acestor bunuri și-a agonisit osânda veșnică?

Să nu ne alipim cu inima de aceste bunuri vremelnice, trecătoare și primejdioase. Iar dacă tocmai le avem să le folosim pentru a face bine cu ele și prin asta a ne asigura mântuirea sufletelor. Amin.

Dumineca IV-a după Rusalii

ISUS VINDECĂ PE FIUL SUTAȘULUI

I.

În sf. Evanghelie de astăzi se istorisește una dintre multele minuni pe cari le-a săvârșit Mântuitorul Hristos. Ajungând Isus în Capernaum iată vine la un sutaș, un fel de ofițer, cum sunt căpitanii la noi, care apropiindu-se de Isus îi spune că are un fiu care e bolnav și „rău se chinuște“. Mântuitorul îi răspunde zicând: „voi veni și-l voi vindeca“. Auzind sutașul cuvintele Mântuitorului îi zice: Doamne, nu sunt vrednic ca să întri sub acoperemântul meu, ci zi numai cu cuvântul și se va vindeca sluga mea. Căci și eu sunt om sub ascultare, având sub mine ostași, și zic acestuia: „mergi!“ și merge, și altuia: „vino“ și vine și slugii mele: „fă aceasta, și face“. După ce Isus laudă credința sutașului îi zice: „mergi, și pe cum ai crezut, să fie ție“. Și s'a vindecat sluga lui întru acel ceas.

Ce minunat om este acest sutaș. Pe dreptul a ajuns ca Biserica în cursul veacurilor să-l numească „sutașul din Evanghelie“. Cuvintele lui îndreptate către Mântuitorul le rostește Biserica, le rostește fiecare credincios de câte ori este în preajma de a primi pe Isus în preasfânta taină: „Doamne nu sunt vrednic“.

Să cumptăm mai cu deadinsul virtuțile, pe cari le deprinde acest sutaș, pentru ca să învățăm a deprinde și noi aceleaș virtuți.

În purtarea sutașului față de Mântuitorul se vede mai întâiu smerenia lui fără seamăn, umilința lui nespus de mare. El merge la Mântuitorul și se plânge că fiul său este bolnav greu, „zace în casă neputincios și rău se chinuște“ — cum zice el. Mântuitorul îi aduce la cunoștință că-i gata să meargă la casă pentru ca să-l vindece. „Voi veni și-l voi vindeca“, zice Mântuitorul. Ce zice sutașul? Se simte el măgulit de aceasta cinste neașteptată și nemeritată? Il invită, stăruiește să plece Mântuitorul

numai decât? Nu. Dimpotrivă. Se scuză. Spune că nu se așteaptă, nu se gândește la așa ceva. Nu se așteaptă la o vizită din partea Mântuitorului. Și nu se așteaptă la aceea vizită, nu fiindcă nu ar vrea să vadă pe Invățătorul în casa sa, ci fiindcă nu se simte vrednic de o cinste așa mare. „Doamne, nu sunt vrednic să întri sub acoperământul meu“. Câtă smerenie. Iși dă seama că el este un străin de neamul de poporul ales a lui Dumnezeu. Iși dă seama că este un păgân, care nu a fost crescut în legea Domnului. Iși dă seama că cel ce spune că va merge la casa lui este Invățătorul, care „vorbește ca cel ce are putere“. Iși dă seama că stă față în față cu sfântul sfinților. Drept aceea nu-și poate închipui cum L'ar primi în casa lui, chiar pentru aceea se scuză zicând: „Doamne, nu sunt vrednic să întri sub acoperământul meu“. Ce frumoasă pildă vrednică de urmat de noi creștinii. Acelaș Isus, de data asta ascuns în taina dragostei sale dumnezeiești, în taina sf. cuminecături vrea să între în casa sufletului nostru. Dar oare suntem noi pregătiți a primi în sulele un oaspe atât de mare, atât de distins? Ne dăm noi seamă că în aceasta sf. taină primim pe însuși Domnul ceriului și al pământului? Am curățit după cuviință aceasta casă pentru ca să primim cu toată pompa cuvenită pe Impăratul împăraților? Este curățită casa sufletului nostru de toată întinărirea păcatului? Este înfrumusețată aceea casă cu toate podobebele virtuților celor mai alese? Domnul ne asigură prin rostul prorocului-împărat David că „inima înfrântă și smerită“ este aceea, pe care Dumnezeu nu o va urgisi. Domnul ne asigură cu graiul său dumnezeesc că El numai celor „smeriți“ le dă dar. Tot Domnul este care ne îndeamnă să învățăm dela El. Dar când vrem să știm că trebuie să învățăm dela El, ne zice: „învățați dela mine că sunt blând și smerit cu inima“. Deci smerenie și iarăși smerenie. Suntem creștini, deci trebuie să urmăm pilda lui Hristos. Trebuie să ne străduim mai ales în ceea ce privește smerenia. Când e vorba să primim pe Hristos în inimi să nu ne purtăm capul pe sus, ci cu inima înfrântă și smerită să ne recunoaștem nevrednicia zicând, ca și sutașul din sf. Evanghelie: „Doamne nu sunt vrednic să întri sub acoperământul meu“.

II.

În purtarea sutaşului faţă de Mântuitorul *în locul al doilea se vede credinţa în puterea lui şi încrederea în dragostea lui*. El credea că Mântuitorul poate şi vrea să-l ajute. După ce am auzit cele ce s'au citit din sf. Evanghelie de astăzi cine s'ar putea îndoi, că sutaşul credea cu toată tăria convingerii sale, că Isus este în stare, poate să-l ajute, poate să-i vindece fiul. Desigur sutaşul auzise multe din cele ce se vorbeau despre Isus şi de minunile multe pe cari El l-ea săvârşit. Câţi oameni năcăjiţi suferind de tot felul de boale au alergat la El, şi prin El s'au vindecat de boalele lor atât trupeşti cât şi sufleteşti. Acela, care a putut vindeca atâtea boale este în stare, poate să vindece şi pe fiul meu, aşa zicea sutaşul întru sine. Credinţa cu puterea lui Isus era atât de puternică, încât el era convins că Isus şi din depărtare, dela mare distanţă poate să-i vindece băiatul. Afară de aceea el era convins de bunătatea lui Isus, avea toată încrederea în dragostea Inimei Lui preasfinte, şi încă în aşa măsură că spune Mântuitorului, care se arăta gata să meargă la casa lui: Doamne, „zi numai cu cuvântul şi se va vindeca sluga mea“.

Că sutaşul avea credinţă tare în puterea lui Isus şi încredere în bunătatea Lui se vede din faptul, că însuşi Mântuitorul îi laudă credinţa. „Adevăr vă zic: nici în Israil n'am aflat atâta credinţă“. Ba sf. Evanghelie ne mai dovedeşte, că vindecarea fiului sutaşului este un fel de răsplată a credinţei şi încrederii lui. Iată ce zice Mântuitorul: „mergi, şi precum ai crezut să fie ție“. Dar îndată ce rosteşte Mântuitorul aceste cuvinte, fiul sutaşului se vindecă de boala lui, după cum atât de limpede arată cuvintele sf. Evangheliei, unde se zice: „şi s'a vindecat fiul lui întru acel ceas“.

Tot din sfintele Evanghelii ştim, că altă dată a mers la Isus un „om împărătesc“ rugându-l să meargă la casa lui şi să-i vindece fiul bolnav. Aceluia Mântuitorul îi răspunde oarecum „fără voie“, ba are chiar şi cuvinte de dojană pentru puţinătatea credinţei. Acum însă, când merge la el sutaşul şi-L roagă să-i vindece fiul, iar când Mântuitorul îi aduce la cunoş-

tință că-i gata să meargă la casa lui, și să-i împlinească cererea se scuză cu aceea, că nu-i vrednic să-I între în casă și că el crede, că Isus și dacă numai din îndepărtare va rosti un cuvânt, fiul său se va vindeca. . . Isus bucuros își arată puterea dumnezească. Văzând atâta credință și încredere îi împlinește cererea, zicând: „mergi, și precum ai crezut, fie ție“.

Câtă mângâiere pentru noi. Atâtea greutăți apasă pe umerii noștri! Atât amar cuprind inimile noastre! Atâtea păcate învăluie sufletele noastre! Vom putea răzbi? Singuri, răzimați numai pe puterile noastre nu vom răzbi. Cine ne va întinde mână de ajutor? „De unde va veni ajutorul meu?“ Prorocul-împărat care pune aceasta întrebare dă singur și răspunsul: „Dela Dumnezeu, cel ce a făcut ceriul și pământul“. Cu smerenie să ne plecăm genunchiul înaintea Domnului, să credem cu tărie, că Cel ce a vindecat bolnavi și înviat morți ne poate ajutama și pe noi. Să avem deplină încredere în inimă iubitoare a Aceluia, care pe lemnul crucii și-a vărsat sângele pentru noi, și ajutorul Lui nu va întârzia, ci ne va zice „mergi, și precum ai crezut, fie ție“. Amin.

Dumineca V-a după Rusalii

APOSTOLII, LUMINA LUMII

Domnul nostru Isus Hristos după ce a petrecut retras în singurătatea casei părințești din Nazaret, la plinirea vremii rânduită de Părintele ceresc, părăsește vieța ascunsă și își începe activitatea publică. Pentru aceasta se pregătește prin post și rugăciune în pustie. El, Mielul nevinovat, care primise și botezul lui Ioan, în sfârșit adună în jurul său niște învățăcei, dintre cari

apoi după ce a trecut o vreme oarecare își alege 12 apostoli. Își alege apostoli pentruca aceștia și următorii lor să ducă mai departe lucrarea mântuirii pe pământ prin împlinirea slujbei de învățator, păstor și preot. Acestora le aduce aminte că au o menire înaltă de îndeplinit în această lume, zicându-le „voi sunteți sarea pământului“. „Voi sunteți lumina lumii“, zice Mântuitorul, așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru cel din ceriuri. „Sarea are rostul de a conserva, de a feri de stricăciune și putregiune, iar lumina rostul de a alunga întunerecul. Deci menirea apostolilor era de a feri lumea de stricăciunea morală și de a răspândi lumina învățaturii dumnezeiești, pentru ca prin mijlocirea aceleia să poată ajunge oamenii la mântuire. Aceasta lumină ei trebuiau s'o răspândească prin vestirea cuvântului, a învățaturii adusă de Mântuitorul și prin pilda vieții lor. „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând faptele cele bune să preamărească pe Tatăl vostru cel din ceriuri“.

Aceasta era menirea apostolilor aleși de însuși Mântuitorul, a apostolilor luați într'un înțeles mai strâns. Dar într'un înțeles mai larg cu toții suntem, sau mai bine zis: cu toții trebuie să fim apostoli ai Domnului, fiecărui la locul și între împrejurările între cari a rânduit Dumnezeu. Deci cu toții, nu numai preoții ci și mireni, suntem datori să fim un fel de lumină a lumii, răspândind lumină cu învățătura și mai ales cu pilda vieții.

I.

Apostolii au răspândit lumină prin propovăduirea cuvântului dumnezeesc. Când Mântuitorul dintre învățacei și-a ales 12 apostoli s'a îngrijit ca aceștia să fie martori ai învățaturii sale, fiind de față când învăța mulțimile de noroade, care-l însoțeau pretutindeni. S'a îngrijit însă ca să-i învețe și deosebit de mulțimi. Pentru ca să-i obișnuiască cu munca pe care aveau s'o săvârșească mai târziu îi trimite, de obicei câte doi, ca să facă apostolie. Înainte de a se depărta din aceasta vale a plângerii Mântuitorul dă apostolilor încredințarea de a vesti cuvântul dum-

nezeesc. „Voi sunteți lumina lumii“, zice Mântuitorul. „Mergând învățați toate neamurile“. Învățați-i să țină toate câte am poruncit eu vouă“. Apostolii au și împlinit această poruncă a Domnului, La scurtă vreme după pogorirea Sfântului Spirit ei se duc în toate părțile pentru să propovăduiască învățătura primită dela Hristos cel răstignit. Cuvântul Domnului se propovăduiește până la „marginile pământului“. Următorii apostolilor fac acelaș lucru. Propovăduiesc cuvântul Domnului, acelaș cuvânt pe care l-a vestit Mântuitorul, acelaș cuvânt, aceeași învățătură pe care au propovăduit-o apostolii. Așa au făcut episcopii și preoții în toate vremurile până în zilele noastre. Au răspândit și răspândesc lumii învățătura lui Hristos, sunt „lumina lumii“. Se înțelege că fiecare e la datorie acolo, unde îl rânduește Dumnezeu prin mai marii bisericești. Nu se apucă Preasfințiți episcopi ca să ia lumea în cap propovăduind. Tot așa nici preoții nu umblă din sat în sat și din oraș în oraș propovăduind ci fiecare își face slujba la locul statorit de mai marii bisericești.

Acelaș lucru trebuie să-l facă fiecare creștin. Fiecare creștin este dator să fie un fel de apostol al Domnului, fiecare este dator să propovăduiască pe Isus Hristos. Fiecare este dator s'o facă și o poate face. Poate că unul sau altul va zice: cum? trebuie să luăm noi lumea în cap și să ne facem predicatori cum fac pocăiții? Nu, dragilor mei. Fiecare este dator să propovăduiască pe Hristos în locul și între împrejurările între cari l'a așezat Dumnezeu. Aceasta propovăduire se face întâiu și mai întâi în familie. Ești tată ori mamă, ai prilejul, să propovăduiești destul între copilașii cu cari te-a dăruit bunul Dumnezeu. Când îi înveți să se roage lui Dumnezeu, când îi înveți să facă binele și să se ferească să încunjure răul, când îi înveți să cunoască poruncile lui Dumnezeu și ale sfintei biserici, când îi ferești de tovărășie rea și-i ții sub aspră pază, să știi că propovăduiești pe Isus, faci o adevărată apostolie, ești un fel de apostol al Domnului nostru Isus, luminezi înaintea oamenilor, așa cum așteaptă Mântuitorul. Atâta și numai atâta se cere dela fiecare din noi. Asta trebuie s'o facem și o putem face.

II.

Apostolii au propovăduit pe Isus nu numai cu cuvântul ci și cu fapta, cu pilda vieții lor. Invățătura adusă de Mântuitorul lumii nu are numai menirea de a fi cunoscută, ci și aceea de a fi urmată. Nu ajunge dacă noi vom cunoaște bine toate poruncile lui Dumnezeu și ale sfintei biserici. Se cere mai mult. Se așteaptă și să le urmăm. Invățătura dumnezeiască trebuie să fie îndreptarul vieții noastre. După aceea învățătura trebuie să ne îndreptăm vieța de toate zilele. Așa au făcut apostolii, așa trebuie să facem și noi. Apostolii propovăduiesc porunca iubirii față de Dumnezeu, dar decât cuvântul lor este cu mult mai grăitoare pilda lor. Toate lucrurile pe cari le isprăvesc pornesc din dragoste față de Dumnezeu. Din dragoste față de Domnul, ei sunt neobosiți în purtarea ostenelelor, îndură tot telul de suferințe, gata sunt a suferi și de fapt cu toții, afară de sfântul apostol și evanghelist Ioan, sufer moartea mucenicească. Ei propovăduiesc dragostea față de aproapele, dar nu numai cu graiul ci și cu fapta. Ei tuturor toate se fac. Pe cei săraci îi ajută. Pe bolnavi îi vindecă. Pe cei flămânzi îi satură. Pe cei goi îi îmbracă. Pe cei întru dreapta credință la statornicie îi îndeamnă. Pe cei căzuți îi ridică. Pe cei întristați îi mângăie. Cu un cuvânt: tuturor toate se fac, dând prin asta o minunată pildă vrednică de urmat de toată lumea creștinească. Credința fără fapte moartă este. Deci credința prin fapte trebuie să ne-o arătăm. Poate să deie cineva sfaturile cele mai bune dar dacă prin pilda vieții lui le desmințește, nu prind, se leagă ca nuca de perete. Zadarnic vei zice fetei tale să fie cuminte, bună și să trăiască în curățenie dacă ea știe că tu ai trăit și mai trăești poate în fărâdelegi și că ea însăși a venit pe lume din pat nelegiuit. Zadarnic vei spune copiilor tăi să nu se atingă de bunul altuia, dacă vād la tine că „ce vād ochii nu lasă mâinile“. Zadarnic vei spune căsenilor tăi să nu blesteme, să nu înjure (să nu sudue) dacă tu numai când dormi nu blestemi și nu înjuri. Zadarnic vei îndemna pe ai tăi la cumpăt în mâncare și beutură, dacă tu îți cheltuiești toată agoniseala pe beutură. Zadarnic vei lega de inimă căsenilor tăi să meargă regulat la

biserică, dacă tu cercetezi casa Domnului numai la zile mari. Și zadarnic vei trimete pe ai tăi să se mărturisească și împărtășească des, dacă tu o faci numai la paști, ori poate nici atunci. Ce folos că vei îndemna pe alții să ajutore pe săraci iar tu primești cu vorbe grele și cu dojană și la urmă lași să plece cu mâna goală săracii cari bat la ușa casei tale. Zadarnic îndemni la vieață virtuoașă, dacă vieața ta este numai păcătoșenie.

O poveste ne va lămuri asupra acestui lucru. Se spune că săracii văzând că sunt de batjocura tuturor vietăților fiindcă merg îndărăt, au hotărît să-și schimbe mersul, dar zadarnică le-a fost orice încercare. Văzând că ei cari așa s'au pomenit nu pot face nici o ispravă au hotărît ca să înceapă cu racii cei mici, și chiar dela început să-i învețe a umbla ca toată lumea. Mama racilor celor mici, văzând că pușorii ei merg tot înapoi le poruncește să meargă înainte. La început o ia cu buna, dar văzând că așa nu face nici un spor o ia mai aspru, cu bătaia. Racii cei mici se străduesc, dar străduințele lor rămân zadarnice. Atunci unul dintre racii cei mici zice mamei lor: „mamă, nu ne spune ci arată-ne cum să mergem“. Incearcă mama racilor să meargă înainte, ca altă lume, dar zadarnici îi sunt toate încercările. Asta-i numai o poveste, dar ne arată lămurit că trebuie să învățăm pe alții nu numai cu graiul ci mai vârtos cu pilda vieții noastre.

Voi sunteți lumina lumii. Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând faptele voastre cele bune, să preamărească pe Tatăl vostru cel din ceriuri“. Sunt cuvintele Mântuitorului către apostoli. Dar aceste cuvinte ne sună și nouă. Tuturor. Cu toții trebuie să vestim, să propovăduim pe Hristos. Suntem lumina lumii. Lumina noastră trebuie să lumineze înaintea oamenilor, dar așa, că văzând oamenii faptele noastre cele bune să preamărească pe Tatăl nostru cel din ceriuri. Amin.

Sărbătoarea

sf. proroc Ilie Tesviteanul

Sf. Biserică prăznuște astăzi pomenirea marelui proroc al Domnului Ilie Tesviteanul. Prorocii legii vechi erau bărbați aleși ai Domnului, prin mijlocirea cărora aducea la cunoștința poporului ales anumite rândueli, îi dădea anumite îndrumări și-l dojenea pentru anumite abateri dela calea cea adevărată. Ei erau într'o măsură oarecare, adevărați conducători ai poporului ales. Un astfel de vas ales a lui Dumnezeu a fost și prorocul Ilie Tesviteanul, a căruia pomenire o prăznuim astăzi. El era feciorul lui Sovac din Tesvi din pământul Arabiei din casa lui Aaron, locuind în Arabia, de vreme ce Tesvi era dată preoților. Când l-a născut mamă-sa, văzu tatăl său Sovac în vis, cum dau mâna cu dânsul niște bărbați cu vesminte albe, și cum îl înfășau cu foc și-i dau să mănânce vâpae de foc. Mergând tata lui Ilie în Ierusalim spuse preoților visul. Aceștia l-au îmbărbătat zicând: „Nu te teme omule; că lăcașul pruncului va să fie lumină, și cuvântul lui va fi hotărîrea adevărată, și vieața lui cu Domnul, și râvna lui bine plăcută Domnului, și va judeca pe Israil cu sabia și foc“. (Mineiul Tom. II, pag. 533). Cuvintele preoților erau cuvinte procești, cari după cum citim din sfintele scripturi în vieața sf. proroc Ilie s'au împlinit cu desăvârșire.

Multe sunt minunile pe cari le-a săvârșit Dumnezeu prin mijlocirea sfântului proroc Ilie. Să vedem mai deaproape vieața lui, pentru ca să preamărim pe Dumnezeu care a făcut lucruri minunate prin sfinții lui.

Prorocul Ilie a trăit pe vremea când rege în Israil era Ahaav (Achab), a cărui soție era Iezavel, o fată păgână. Ahaav a fost un om fărădelege. El s'a făcut vinovat de mai multe rele, de mai multe fărădelegi decât toți cari au stăpânit înaintea lui. Pentru a mulțumi pe soția sa el s'a dus și a adus jertfă idolului Vaal (Baal). Ba a mers și mai departe. A ucis o mul-

țime dintre prorocii Domnului și a pus în slujba idolului Vaal 450 de „proroci fără rușine“, cum îi numește scriptura.

S'a dus Ilie, prorocul Domnului la Ahaav și i-a zis: „viu este Domnul Dumnezeu al puterilor, Dumnezeul lui Israil, căruia îi stau înaintea, de va fi întru anii aceștia rouă și ploaie, fără numai prin cuvântul gurii mele“. (III Imp. 17,1). La auzul acestor cuvinte regele s'a mâniat foarte și făcea planul cum l-ar ucide. Dar Dumnezeu poartă grija slugii sale credincioase, deci zice prorocului Ilie: „mergi de aici spre răsărituri și te ascunde la pârăul lui Horat, care este în preajma Iordanului. Și vei bea din pârău apă și corbilor am poruncit să te hrănească. Și a făcut Ilie după cuvântul Domnului și corbii îi aduceau lui pâine dimineața și carne seara, și din pârău bea apă“.

Și s'a făcut secetă mare peste întreagă împărăția. Au secat izvoarele. A secat și pârăul, fiindcă nu era ploaie pe pământ. Și a zis Domnul către Ilie: „scoală-te și mergi în Sareta Sidonului, și vei locui acolo, că iată am poruncit unei femei văduve să te hrănească“. A mers Ilie. La poarta cetății a întâlnit o femeie văduvă, care aduna lemne. Și a strigat Ilie în urma ei zicând: „adu-mi puțină apă într'un vas să beau“, iar când femeie mergea ca să-i deie apă, a strigat Ilie din nou: „adu-mi și o bucată de pâine în mâna ta, și voi mânca“. Și a zis femeia: „viu este Domnul Dumnezeu tău de este la mine azimă de pâine, fără numai o mână de făină într'o vadră și puțin unt de lemn într'un ulcior, și iată eu adun vr'o două lemnișoare, și voi merge și voi face aceasta mie și fiilor mei, și vom mânca și vom muri“. Ilie o îmbărbătează să asculte de el, fiindcă, după cuvântul Domnului „vadra de făină nu va scădea, și ulciorul de untdelemn nu se va împuțina până la zilele întru care va da Domnul ploaie pe pământ“. Femeia ascultă, face după cum a spus prorocul, și iată că de fapt făina și untdelemnul ori cât au folosit la mâncare nu s'au împuținat.

Intr'aceea feciorul văduvei se îmbolnăvește, și mai apoi moare. Femeia se plânge că feciorul i-a murit pentru Ilie. Acesta ia feciorul îl urcă în foișor și acolo a suflat peste fecior de trei ori și s'a rugat de Domnul zicând: „Doamne, Dumnezeul meu!

Să se întoarcă sufletul pruncului acestuia într'insul și s'a făcut așa, și s'a întors sufletul pruncului într'insul și a înviat pruncul". Pogorînd pruncul din foisor l-a dat în seamă mamei sale, care a zis: „Iată am cunoscut că omul lui Dumnezeu ești tu, și cuvântul Domnului în gura ta adevărat“.

Și într'adevăr „omul lui Dumnezeu“ era Ilie prorocul. Cât de mare este credința lui în Dumnezeu. Cât de mult se încrede în Domnul. Cât de gata este a se supune întru toate Domnului, lăsându-se cu totul în mâinile lui Dumnezeu. Il trimete Dumnezeu să meargă la regele care-l dușmănea și-l căuta să-l omoare. Se duce. Nu se gândește la aceea că ce se va întâmpla cu el. Știe că Dumnezeu i-a poruncit, deci face așa după cum așteaptă Dumnezeu dela el. Fiecare om, întru cât este făptură, este „omul lui Dumnezeu“. Și mai ales noi creștinii, cari ne ținem de turma lui cuvântătoare, fiecare dintre noi este sau mai bine zis, ar trebui să fie „omul lui Dumnezeu“. Dar ne purtăm noi față de Dumnezeu cum s'a purtat Ilie? Avem credință tare ca a lui? Ne încredem noi în Domnul care vrea și poate să ne ajute? Și mai ales ne lăsăm noi cu totul în voia lui Dumnezeu? Iată tot atâtea întrebări la cari, durere, dar nu putem răspunde că ne-am asemăna cu Ilie, „omul lui Dumnezeu“.

După ce a trecut mai multă vreme a spus Domnul lui Ilie să meargă și să spună regelui Ahaav, că va da ploaie. Prorocul merge, dar când îi spune lui Ahaav ce zice Domnul aceasta îl întreabă dacă el este care răsvrătește poporul lui Israil. Ilie răspunde respicat: „nu răsvrătesc eu pre Israil, ci tu și casa tatălui tău, lăsând pre Domnul Dumnezeuul vostru, și mergând în urma lui Vaal“. După ce a spus regelui cine este de vină pentru pacostea ce a venit asupra poporului, cere dela rege ca acesta să deie poruncă să se adune tot poporul lui Israil, dar și cei 450 de „proroci fără rușine ai lui Vaal“. Și a trimis regele și a adunat tot poporul și toți preoții pe muntele Karmilului. Ilie muștră poporul pentru că slujește idolului. Și pentru ca să se vadă care este Dumnezeuul cel adevărat, Dumnezeuul lui Israil ori Vaal, se va face o probă. Zice, să aducă doi boi. Dintre aceștia își vor alege preoții lui Vaal unul, iar unul va rămânea pentru

Ilie. Vor face altare de jertfă. Vor pune lemne pe altar dar nu vor pune foc. După ce vor pune boii pe jertfelnice se vor ruga fiecare la Dumnezeu lui să trimită foc și să aprindă focul, care să ardă jertfa. Și au primit cu toți această propunere.

Au făcut preoții lui Vaal altarul, au pus lemne, au pus pe el boul de jertfă, dar foc nu au pus. Și au început apoi a se ruga, și s'au rugat într'una până la amiază, dar înzădar. Ilie îi batjocorea zicând: „strigați cu glas mare că Dumnezeu este, se gândește ori poate lucrează ceva, sau va fi dormind, ca să se deștepte“. Și strigau cu glas mare și se tăiau după obiceiul lor cu cuțite și se băteau cu bice până la vărsarea sângelui lor. Și au strigat până în seară, dar înzădar. Atunci a zis Ilie către ei să se deie în lături pentru ca să aducă și el jertfa lui. A făcut altarul, a făcut șanț în jurul jertfelnicului, a pus lemne și a tăiat în bucăți animalul de jertfă, și apoi a poruncit să aducă patru vedre de apă și să le toarne peste jertfelnic, și după ce a făcut acest lucru în trei rânduri, până ce umpluse șanțul de apă, a început Ilie a se ruga zicând: „auzimă Doamne! auzi-mă! Ca să cunoască poporul acesta că tu ești Domnul Dumnezeu, și tu ai întors inima poporului acestuia înapoi. Și a căzut foc dela Domnul din cer și a mistuit jertfa și lemnele și apa cea din groapă și pietrele și lutul l-a lins focul“. Și a văzut poporul și a căzut pe fața sa și a zis: „adevărat Domnul este Dumnezeu, Domnul acesta este Dumnezeu“. Atunci a zis Ilie către popor: prindeți pe preoții lui Vaal, dar așa ca să nu scape nici unul! I-au prins pe toți și i-au dus la râul Kison, și i-a junghiat acolo pe toți.

Atunci a zis Ilie regelui Ahaav: „mergi și mânâncă și bea că iată glas de pogorîre de ploaie“. Și îndată cerul s'a întunecat cu nori și cu vânt, și s'a făcut ploaie mare.

Mergând regele Ahaav la soția lui și spunându-i cele săvârșite de Ilie, aceasta s'a jurat că-l va omorî. Dar Dumnezeu a trimis la el un inger, care l-a nutrit apoi l-a trimis în muntele Horib, făcând drum de patru zeci de zile și patru zeci de nopți. Aici apoi a văzut pe Domnul în „glas de vânt subțire“ și apoi

după cuvântul Domnului a mers și a uns pe Eliseu de proroc în locul său.

Multe minuii a mai făcut Domnul prin prorocul său Ilie până mai pe urmă pe când Ilie mergea împreună Eliseu, urmașul său în prorocie, „Iată un car de foc și cai de foc au despărțit pe amândoi și s'a înălțat Ilie în vifor ca de foc“, cum zice sf. scriptură (IV Imp. 2, 11).

Acesta este Ilie, care a pogorît de trei ori foc din ceriu și a ținut ploaie în limba sa și a înviat morți și pe îndoîți i-a ars, și a văzut pe Dumnezeu în muntele Horib, întru cât este cu puțință omului a-l vedea, și a desfăcut cu cojocul său Iordanul, și a fost luat la ceriu cu car de foc și a stătut înaintea lui Hristos la schimbarea la față. Să ne străduim a urma pilda vieții lui, ca pentru rugăciunile lui Domnul spre noi să se milostivească și să ne mântuiască. Amin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dumineca VI-a după Rusalii

ISUS IARTĂ ȘI VINDECĂ UN SLĂBĂNOG

În ținutul Gherasim, în vecinătatea mării Galileii, Mântuitorul vindecase doi oameni, cari erau stăpâniți de duhurile necurate. Când a poruncit Mântuitorul duhurilor să se depărteze de acei oameni, ele s'au rugat să le lase să între într'o turmă de porci. Mântuitorul le îngădui, iar intrând diavolii în porci aceștia s'au aruncat în mare și s'au înecat. Când locuitorii acelor ținuturi au auzit despre cele întâmplate au mers la Mântuitorul și l-au rugat să plece, să se depărteze de ținuturile lor, de sigur de teama că de cumva va mai rămâne între ei vor avea pagube și mai mari.

Sărmanii de ei. În orbia sufletească de cari pătimeau, prețuiau mai mult porcii decât își prețuiau sufletele.

Isus se sui într'o corabie și trecu de cea parte de mare și veni în orașul său. Acest oraș nu era Vifleimul, unde se născuse Mântuitorul, dar nu era nici Nazaretul, unde-și petrecu cea mai mare parte a vieții sale pământești, ci era Cafarnaumul ori Capernaumul, un mare oraș (comercial) de pe țărmurul mării Galileii. Acest oraș se chema orașul lui Isus, fiindcă aici a stat El deseori propovăduind și făcând multe și mari minuni. Aici s'au petrecut și cele istorisite în sf. Evanghelie de astăzi. Să vedem ce învățătură putem scoate din cele istorisite în sf. Evanghelie.

I.

Patru oameni cum ne spune Spiritul sfânt prin rostul sf. evanghelist Marcu, aduc la Mântuitorul un bolnav, un om slăbănog, cum îl numește scriptura. Bietul om pătimea de o boală trupească, pe care nu numai că o simțea el, ci o vedeau și cei ce erau în jurul lui. Dar în aceeași vreme el suferea și de boală sufletească, zăcea sub greul păcatelor, lucru pe care cei din jurul lui nu-l vedeau, nu-l știau. Dar iată că Mântuitorul care cunoaște și cele mai ascunse taine, înaintea căruia nu se poate tăinui nimic, văzând credința lor a zis slăbănogului; „Cutează fiule, ți-se iartă păcatele“. Pentru ce au adus acei oameni pe slăbănog la Isus? Pentru ca să-i deie sănătatea trupească. Acest lucru îl cereau ei. Acest lucru îl cerea, pentru asta se ruga și slăbănogul. Împlinește Isus cererea lor? O împlinește, dar nu pe calea dorită de ei. Isus le ascultă rugăminte, deși nu dă ceace au cerut ei. Nu le dă ce au cerut, ci le dă mai mult. Ei au cerut numai însănătoșire trupească, iar Isus le dă mai mult, dă însănătoșire sufletească, iertarea păcatelor. Să ne însemnăm bine lucrul: Isus le ascultă cererea, dar nu le dă ce au cerut, ci ceva mai mult.

Nici că se putea altcum. Mântuitorul a spus-o răspicat, el a făcut un fel de făgăduință solemnă că va asculta cererile ce vor fi îndreptate spre El. „Cereți și se va da“, zice Mântuitorul.

„Ori ce ați cere dela Tatăl în numele meu va fi vouă“, zice acelaș mântuitor. Dar Isus credincios este făgăduințelor sale. El își ține cuvântul dat, El împlinește făgăduința făcută. El dă celor ce cer. Dacă ne-am rugat bine, dacă rugăciunea noastră a fost bună și dacă lucrul cerut este spre folosul nostru, ruga noastră este ascultată.

Prea adevărat că se întâmplă, și nu arareori, că noi cerem anumite lucruri dela Dumnezeu fără ca să le primim. Atunci noi zicem că ne-am rugat înzădar. Când ne gândim ori vorbim în felul acesta greșim mult. Pentru ce? Pentru că dacă este adevărat că Dumnezeu nu ne-a dat ce am cerut, este tot așa de adevărat că El ne-a dat un lucru pe care de fapt nu l-am cerut, care însă este de mai mare preț și de mai mare folos pentru noi. Ce cerem de obicei dela Dumnezeu? Sănătate trupească, spor în cele vremelnice, să ne scape de anumite rele. Și ce se întâmplă? În locul acestora Dumnezeu ne dă alte lucruri de cari avem nevoie cu mult mai mare: ne dă inimă înfrântă și smerită, disprețuirea lucrurilor vremelnice, mai mare căldură în deprinderea virtuților.

În urmare, în loc să cârtim împotriva lui Dumnezeu, fiindcă nu ne dă ceea ce cerem, mai vârtos să fim mulțumitori și recunoscători pentru ceea ce ne dă, fiind convinși că El cunoaște mai bine decât noi nevoile noastre, iar dragostea nemărginită pe care o are față de noi de sigur ne va da cele ce ne sunt spre folos. Să urmăm pilda dumnezeescului Mântuitor din grădina Ghetsimani. El cere dela Părintele ceresc „să treacă“ dela El paharul cel amar al suferințelor, dar numai decât adaogă „dar nu voia mea, ci voia Ta să fie“. Noi să cerem cele ce credem că sunt bune și ne sunt de folos, dar apoi să mulțumim lui Dumnezeu pentru cele ce ni-le dă, dându-ne seama că El și numai El știe cari lucruri ne sunt bune și de folos pentru a ne asigura mântuirea sufletelor.

II.

Pentru ce dă Isus Hristos slăbănogului iertarea de păcate? Ne-o spune sfântul evanghelist: „Și văzând Isus credința lor“. Din aceste cuvinte vedem, că Mântuitorul vindecă boala suflete-

tească, dă iertarea păcatelor pentru credință. Pentru credința celor ce au dus pe bietul slăbănog, și pentru credința însuși a slăbănogului. Dar oare ce fel de credință aveau aceștia? De sigur, credința lor nu era o credință moartă, ci o credință vie împreună cu o aplicare spre pocăință. Slăbănogul știa foarte bine că și-a contras boala pe urma exceselor, pe urma faptului că nu s'a înfrânat. El își dădea seama că boala lui este mâna lui Dumnezeu, care pe dreptate îl pedepsește. Inima lui era stăpânită de adevărată părere, de rău pentru păcatele de cari s'a făcut vinovat. Aceasta părere de rău era împreună cu o puternică hotărâre de îndreptare. In aceeași vreme nădejdea lui era pusă pe dea'ntregul în Isus, de la care aștepta dar și milostivire. Și aceasta înclinare, aceasta aplicare, care izvorea din spiritul de pocăință, i-a dobândit dela Domnul, dar și iertare.

Acelaș lucru îl așteaptă Isus și dela noi, dacă vrem să dobândim iertarea păcatelor noastre trebuie să credem. Dar nu ajunge că vom crede numai ceea ce a descoperit Dumnezeu și prin sfânta biserică ne pune înainte ca să credem. Nu ajunge atâta, că ne vom pune toată încrederea în vredniciile Mântuitorului. Se așteaptă mai mult. Se așteaptă o adevărată părere de rău pentru păcatele de cari ne-am făcut vinovați și o puternică hotărâre de îndreptare. Lucrul acesta să nu-l pierdem din vedere niciodată, și mai ales când mergem să ne împărtășim în sfânta taină a pocăinții. La fiecare spovedanie să ne străduim din răspuțeri, să deșteptăm în noi adevărata părere de rău și o puternică hotărâre de îndreptare.

Cât de minunată și de milostivire plină este purtarea lui Isus față de slăbănog. El nu-l dojenește. Dimpotrivă. Ii spune numai vorbe cari îi inspiră încredere și nădejdea iertării. „Cu-tează, fiule, ți-se iartă păcatele“, așa zice Domnul. Purtarea lui Isus față de păcătoșii pocăiți este aceeași și astăzi. Ori cât de mult și oricât de greu am fi păcătuit nu-i iertat să ne pierdem nădejdea mântuirii. Mântuitorul Hristos a venit, după cum singur ne spune, să caute și să mântuiască ceea ce era pierdut. Ei astăzi nu umblă în mod văzut printre noi, astăzi noi nu mai auzim de pe dumnezeieștile Lui buze acele dulci și de mângâiere

aducătoare cuvinte : „cutează, și-se iartă păcatele“, dar El a dat apostolilor și următorilor lor, episcopilor și preoților, putere de a ierta păcatele. Când un preot ne dă deslegare este tot atâta ca și când însuși Hristos ar rosti cuvintele de iertare asupra noastră, fiindcă preotul în scaunul de mărturisire este reprezentantul, este ținătorul de loc a lui Hristos, așa că dacă noi ne mărturisim cu toată sinceritatea și primim deslegarea preotului, păcatele noastre sunt desigur iertate pe cum au fost iertate ale slăbănogului, către care însuși Isus Hristos a îndreptat cuvintele : Cutează, și-se iartă păcatele.

III.

Indată ce Isus a rostit cuvintele „și-se iartă păcatele“, unii dintre fariseii, cari erau de față au început a murmura întru sine zicând, că Isus este un hulitor, căci, după cum ziceau, singur Dumnezeu poate ierta păcatele. Că numai Dumnezeu poate ierta păcatele este prea adevărat. Dar Isus, nu era numai om ci și Dumnezeu adevărat. Acest lucru ei îl putea ști. Hristos ducea o viață cu desăvârșire sfântă. Sfințenia vieții lui era atât de învederată încât nici chiar dușmanii lui cei mai neîmpăcați nu cutezau s'o tragă la îndoială. Pentru aceea întreabă odată că cine-L învinuște de păcat, fără ca să se fi aflat cineva s'o facă. Reverența pe care Isus o arăta față de Tatăl său cel ceresc, apoi mulțimea minunilor pe cari le-a făcut, pe cari dușmanii lui le-au văzut, pe cari nu le puteau tăgădui, dar nu le puteau nici tâlcui, nu au dovedit cu prisosință dumnezeirea Lui? Dar patimile lor, și cu deosebire trufia și invidia i-au orbit cu totul, deci îl fac „hulitor“ de Dumnezeu.

Și pentru ca să le dovedească lămurit și mai pe sus de orice îndoială că El este Dumnezeu adevărat, și că în urmare are puterea de a ierta păcatele, mai face o minune. El face minunea nu cum făcuseră minuni mulți dintre prorocii și sfinții lui Dumnezeu, adecă rugându-l pe Tatăl ceresc să facă minuni, ci el o face cu a Lui putere, zicând : „ci ca să știți că Fiul omului are putere a ierta păcatele pe pământ (atunci a zis slăbănogului) : „Scoală ia-ți patul și mergi în casa ta“. Indată ce

rostește Isus aceste cuvinte slăbănogul sculându-se și-a luat patul și s'a dus la casa sa. „Iar gloatele văzând s'au mirat și au mărit pe Dumnezeu cel ce a dat puterea aceasta oamenilor“.

Cât de rușinoasă a fost purtarea fariseilor, cari tăgăduiau că Isus ar avea puterea de a ierta păcatele. Dar oare nu sunt și astăzi o mulțime de oameni, cărora le place a se numi creștini, cari tăgăduesc că acelaș Isus și astăzi iartă păcatele? Adevărat, că astăzi Isus nu este în mod văzut în mijlocul nostru, ca să deprindă aceasta putere. Dar nu-i mai puțin adevărat că El a dat aceasta putere apostolilor săi și prin ei următorilor lor, episcopilor și preoților, când a zis către apostoli: „cărora veți ierta păcatele vor fi iertate, și cărora le veți ține vor fi ținute“. Pentru aceea și preotul când dă deslegare zice: „și eu nevrednicul preot cu puterea care mi-s'a dat, îți iert și te desleg de toate păcatele“.

Câtă mulțumită datorăm noi dumnezeescului Mântuitor, care puterea de a ierta păcatele a lăsat-o, „a dat-o“ apostolilor și următorilor lor, episcopilor și preoților. Pentru ce a dat Isus Hristos aceasta putere ispravnicilor tainelor sale? Pentru ca aceștia s'o folosească spre mântuirea sufletelor răscumpărate cu scump sângele Lui vărsat pe lemnul crucii. Deci, noi creștinii cei adevărați, să nu urmăm pilda celor ce fug de spovedanie, ci mai vârtos să urmăm pilda gloatelor, cari „s'au mirat și au mărit pe Dumnezeu, cel ce a dat puterea aceasta oamenilor“. Amin.

Dumineca VII-a după Rusalii

ISUS VINDECĂ DOI ORBI

Mântuitorul este rugat de un boier cu numele Iair să meargă la casa lui fiindcă, după cum zicea, el „fiica mea acum muri, ci vino, pune-ți mâna peste ea și va fi vie“. El pleacă însoțit de ucenici. Pe drum o femeie, căreia îi „curgea sânge de doisprăzece ani“ apropiindu-se de Isus dinapoi s'a atins de poalele hainei Lui, fiindcă zicea în sineși „de mă voi atinge numai de haina lui, mă voiu mântui“. Isus nu o ceartă ci dimpotrivă o îmbărbătează zicând: „cutează fiică, credința ta te-a mântuit“, și s'a vindecat femeia din aceea clipă. În sfârșit Isus ajunge la casa boierului, unde redă vieța ficei acestuia. Plecând de aici iată că merg „după dânsul doi orbi, strigând și zicând: miluește-ne, Fiul lui David“. Ei nu se lasă de Isus ci merg după El până intră în casă. Aici mântuitorul îi întreabă zicând: „Credeți că pot să fac eu aceasta“. Orbii răspund: „Da, Doamne“. Auzind Isus răspunsul lor izvorât din credință și însoțit de nesdruncinată încredere le zice: „După credința voastră să vă fie“, și numai decât li-s'au deschis ochii și au văzut.

Să ne deschidem urechile sufletului nostru, pentru ca să pătrundă întru cele mai dinlăuntru ale noastre, învățăturile ce se desprind din cele istorisite din sf. Evanghelie de astăzi, pentru ca apoi acele învățături să fie îndreptar de viață pentru noi. *Orbii din sf. Evanghelle se folosesc de prilejul pe care-l îmblie trecerea lui Isus pe acele iocuri.* Nu se spune în sf. Evanghelie dacă e vorba aici despre niște orbi cari în aceasta stare nefericită au ajuns pe lume ori că doară au devenit orbi după naștere. Din faptul că în alt loc al sf. scripturi se vorbește despre un orb din naștere vindecat de Mântuitorul, dacă aici nu se spune că ar fi fost orbi din naștere putem da cu socoteala că la început au văzut și numai mai târziu i-a ajuns această pacoste. Ne putem închipui cât de grea suferință era pentru ei orbia. Ne putem închipui cum au alergat sărmanii de ei în tot locul unde

au auzit că este cineva, care poate să-i ajute. Au auzit ei vorbindu-se în toate locurile despre minunile pe cari le făcuse Mântuitorul, căci vestea minunilor Lui se lăţise în toate locurile locuite de jidovi. Auzit-au ei vorbindu-se despre bunătatea fără de margini a Mântuitorului, căci nime nu mergea la El fără să fie ascultat, fără să fie mângăiat. Deci şi-au pus în gând să meargă şi ei să-L roage să-i facă sănătoşi. Aşteptau numai timpul potrivit. Iar când acest timp se părea că a sosit, pe vremea când Isus se depărta dela casa lui Iair, unde sculase din morţi pe fata acestuia, orbii merg la Mântuitorul, „au mers după dânsul“ cum zice sf. Evanghelie de astăzi, „strigând şi zicând: Miluşte-ne pre noi Fiul lui David!“.

Ce fericire pentru ei! S'au folosit de prilejul binevenit, şi iată că Mântuitorul îi vindecă. Aşa face Domnul. La anumite prilejuri El are obiceiul să împărţească daruri deosebite. Ce fericiţi sunt aceia, cari nu pierd prilejurile de felul acesta. Se întâmplă că într'o comună se țin misiuni sfinte. Este acesta un prilej deosebit, pe care-l foloseşte Mântuitorul pentru a împărtăşi pe cei ce iau parte în binefaceri deosebite. Ce bucurie, ce mângăiere, ce foloase nespuse pentru cei ce iau parte la acele deprinderi sfinte. De câte ori se întâmplă că oameni cari poate zeci de ani au petrecut în păcatele lor fără a se împăca cu Dumnezeu, cu astfel de prilej se spală în apa curăţitoare a sfintei spovedanii şi primesc în inimile lor pe Hristos aşezat în sfânta taină a iubirii. Ce fericire dacă se folosesc de acest prilej. Şi iarăşi ce nefericire pentru aceia cari nu se folosesc de astfel de prilejuri rare. Sf. Augustin, care în tinereţe trăia în fărădelegi aude o predică, care-l pune pe gânduri şi-i pune pe calea întoarcerii, pentru ca din păcătosul ce era să cinstim în el un mare sfânt şi un mare dascăl al Bisericii Domnului. Sf. Francisc de Asissi încă auzind nişte cuvinte din sf. Evanghelie şi cumpănind asupra lor se hotărăşte la o vie vieaţă de aspre lipsuri, şi devine un vas ales al Domnului.

Să ne străduim a nu pierde prilejurile pe cari ni-le imbie Domnul pentru a ne ajutara pe calea mântuirii.

II.

Orbii stăruesc în rugăciune deși, se pare că Isus nu-i ascultă. Mântuitorul era în drum spre casă, pe când se întorcea dela Iair. Orbii aud că vine Isus. Mântuitorul nu era singur, ci încunjurat de ucenicii Lui. Desigur, nu numai ucenicii vorbeau între sine și încă cu glas înalt, ci și oamenii de pe drum, mai ales că se lășise vestea despre minunea pe care o săvârșise în casa lui Iair. Când își dau orbii seama că trece Isus pe lângă ei încep a striga „zicând: Miluește-ne pe noi, Fiul lui David“. Ei nu zic, ci strigă. Cu toate acestea Isus nu dă nici un semn, că i-ar auzi, sau că i-ar băga în seamă, ci merge mai departe în drumul său. Dar ce fac orbii? Își pierde ei curajul? Incetează de a-L mai ruga? Dimpotrivă, nu încetează a striga, ba merg după El. Isus intră în casă. Ei și acolo merg după El. Ei sunt stăruitori în a cere, iar aceasta stăruință în cerere este răsplătită din belșug de Mântuitorul, căci intrând ei în casă Mântuitorul îi întreabă ce doresc, iar când ei spun, că doresc să-L vadă, Isus se atinge de ochii lor, și după cum zice sf. Evanghelie, „și s'au deschis ochii lor“. La fel face Isus și altă dată. Era o femeie hananeancă, care avea o față cuprinsă de duhul necurat. Aude că vine Mântuitorul. Ea strigă, încă din depărtare, „Isuse Fiul lui David, miluește-mă“. Nu strigă numai odată, ci de mai multe ori. Isus cu cei ce-L înconjurau se apropie de femeie, fiindcă pe acolo ducea drumul, deși o auzea, dar se face că n'o aude. Acum începe Sf. apostol Petru să pună vorbă bună pentru ea, zicând: „Doamne slobozește-o, Doamne îplinește-i cererea, că iată strigă după noi“. Isus nici de data aceasta nu-i îplinește cererea ei, spune sf. apostol, că El este trimis numai pentru oile cele pierdute ale lui Izrail. Acum femeia merge în fața Mântuitorului, se aruncă la picioarele Lui și din nou i-L roagă. Dar și de data aceasta, în loc să-i asculte cererea îi zice: Femeie nu se cade să ie-i pâinea de pe masa pruncilor și s'o arunci câinilor. Își pierde femeia curajul? Nu, ci dimpotrivă, cu toată încrederea în bunătatea lui Isus îi zice: așa e Doamne, însă și câinii se satură cu fărâmiturile ce cad de pe masa domnilor lor. Și când a auzit Isus aceste cuvinte i-a zis: o femeie, mare este

credința ta, fie după cum ai cerut. Și s'a vindecat fica ei în acel moment.

Iată unde duce stăruința în rugăciune. Face ca ruga să fie ascultată, să fie împlinită, mai ales dacă cerem un lucru bun și spre folos sufletului nostru. Isus Mântuitorul este, care a zis: cereți și se va da vouă . . . orice a-ți cere dela Tatăl meu întru numele Meu va fi vouă. Dar să băgăm bine de seamă. El nu a zis cereți odată, cereți de două ori, cereți de nouă ori, ci a zis: cereți și se va da. Asta înseamnă atâta, că datorința noastră este să cerem, să stăruim în cerere, urmând ca Mântuitorul să aleagă clipa când să îplinească cererea noastră. Deci să cerem cu stăruință.

III.

În sfârșit, orbii au încredere în puterea și bunătatea lui Isus. Vestea minunilor făcute de Isus se lățise în toate părțile locuite de poporul ales a lui Dumnezeu. Ba a trecut și peste granițele țării această veste, fiindcă iudeii cari veniseră în Ierusalim pe sărbătorile paștilor, au dus vestea despre minunile săvârșite de Isus, despre cari și cei trimiși ca să-l prindă spuneau că vorbește „ca cel ce are putere“. Toți vedeau „că are putere“ de a face minuni. Numai dușmanii lui nu voiau să recunoască că are putere dumnezească. Adeseori a fost vorba despre aceea, că oare „cu ce putere“ face el semnele și minunile.

Dar nu numai vestea puterii lui se răspândise, ci și vestea bunătății Lui. Alergat-au la El, cu miile, cu tot felul de năcazuri, cu tot felul de nevoi, cu tot felul de boli, și nimeni nu se depărtează dela El nemângăiat, neajutorat, nevindecat. Deși era trimis numai „pentru oile cele pierdute ale lui Izrail“, face bine și celor de alt neam, cum era femeia hananeancă și sutașul. Toate acestea arată bunătatea inimii Lui. Și toți cari s'au încrezut în bunătatea inimii Lui, au primit ce au cerut. Așa au fost și orbii din sfânta Evanghelie de astăzi. Dar și noi trebuie să avem deplină încredere în bunătatea lui Dumnezeu. Se poate să nu avem încredere în bunătatea Aceluia despre care însuși Mântuitorul ne spune că-i „Tatăl nostru“ cel

ceresc? Să nu avem noi încredere în bunătatea Părintelui nostru ceresc, care a făcut ceriul și pământul și toate câte sunt într'ân-sul, pentru ca dintru înălțimi să reverse bogăția darurilor sale asupra creaturilor sale? Să nu avem încredere în bunătatea Acelui Părinte ceresc, despre care însuși Spiritul cel sfânt ne spune că atât de mult a iubit lumea încât și pe unul născut Fiu al său l-a dat? Să nu avem încredere în bunătatea ace-luia, care, după ce „a trecut prin lume binefacând“ să lasă pe mâinile celor fărădelege, pentru ca să pătimească, cum nu a mai pătit om în lume și să-și sfârșească vieța pe lemnul rușinos al crucii, unde și-a vărsat sângele până la picurul cel mai de pe urmă, și despre care Spiritul Sfânt zice că „ne-a iu-bit pe noi, s'a dat pe sine pentru noi“? Să nu avem noi încre-dere în bunătatea aceluia, care a întemeiat Biserica, ne-a lăsat aceasta Mamă bună prin mijlocirea căreia în sfințele taine se re-varșă asupra noastră tot rodul sângelui dumnezeesc vărsat din belșug pe lemnul crucii? Să nu fie! Daparte dela noi să fie și numai gândul de a ne îndoi în bunătatea lui Dumnezeu cea față de noi.

Pilda orbilor din sf. Evanghelie de astăzi să fie pentru noi un îndemn de a folosi toate prilejurile ce ni-le îmbie Domnul pentru a dobândi cele folositoare spre mântuirea sufletelor no-astre, să ne rugăm cu credință și încredere în puterea și bună-tatea lui Dumnezeu, să rămânem statornici în rugăciune, pentru ca după cum Mântuitorul a răsplătit în orbi credința lor, tot așa să ne zică și nouă acelaș Mântuitor: „după credința voastră să fie vouă“. Amin.

Schimbarea la față

Era în anul al treilea de vieță publică a Mântuitorului El, înaintea căruia nimic nu era ascuns, știa foarte bine că se apropie sfârșitul vieții lui pământești. Știa cum are să fie acel

sfârșit. Incepe ași pregăti apostolii pentru suferințele și moartea ce se tot apropia. Odată, pe când era în Cezarea lui Filip, spune apostolilor deschis că El „trebuie să meargă în Ierusalim, și multe să pătimească dela bătrâni și dela arhieriei și dela cărturari, și să fie omorît, și a treia zi să învieze“. (Mt. 16, 21). În aceeași vreme nu uită a le trage luarea aminte la suferințele de cari trebuie să aibă parte toți aceia, cari urmează Lui. Dar, pentru ca să nu se smintească ucenicii când vor vedea moartea rușinoasă de care în curând va avea parte Mântuitorul și cu prilejul suferințelor, pe cari vor trebui să le îndure ei, vrea Mântuitorul să se arate lor întru strălucirea Lui dumnezeiască, făcându-i prin asta să guste din bucuriile cerești. Alege deci pe trei dintre apostoli, pe Petru, Iacob și Ioan, pe cari îi duce cu sine pe un munte înalt. Ei pleacă decuseară, lăsând pe ceilalți apostoli într'un sat. Ajunși pe vârful muntelui încep să se roage, dar apostolii pe urma oboselii ațipesc.

Dar iată că lumină mare cuprinde și învaluește pe Mântuitorul Hristos. „Și a strălucit fața lui ca soarele, iar hainele lui s'au făcut albe ca lumina“, zice sf. Evanghelie Apostolii se trezesc. Ei văd că doi mari proroci ai Domnului, Moisi și Ilie se apropie de Mântuitorul, și învăluți și ei în cerească lumină stau de vorbă cu Isus. Petru, cuprins de negrăită fericire zice lui Isus: „Doamne, bine este a fi aici. De vrei să facem trei colibi, una ție, una lui Moisi și una lui Ilie“. Ca și când ar fi zis: de altceva nu-i lipsă, nici în ceriuri, nici pe pământ. Aici se găsește tot ce numai dorește inima omenescă: pace, fericire, mărire, însuși Dumnezeu. Dar încă nici nu sfârșise Petru cuvintele începute și „iată nor luminos i-a umbrit, și iată glas din nor zicând: Acesta este Fiul meu cel iubit, întru care bine am voit: pe acesta să-l ascultați“. Când aud cuvântul Părintelui ceresc ucenicii se spăimântează foarte. Ei cad cu fața la pământ. Isus se apropie de ei, îi atinge, și le zice: „sculați-vă și nu vă temeți“. Și ridicându-și ochii, pe nime n'au mai văzut, fără numai pe Isus singur, fiindcă Moisi și Ilie se depărtaseră. Zorile zilei se apropie. Isus stă de vorbă cu ei „și pogorîndu-se din munte, le-a poruncit Isus zicând: „nimănu

să nu spuneți vederea aceasta, până când Fiul omului se va scula din morți“.

Să vedem pe cine duce Isus cu sine și cine este de față la schimbarea Lui la față.

I.

Pe cine duce Isus cu sine pe muntele Taborului? Pe aceia pe cari îi iubea în mod deosebit. Iubea Isus pe toți ucenicii, dar pe unii se pare că-i iubea în mod deosebit. Pentru aceea îi distinge față de ceilalți. Pe aceștia îi ia cu sine pe munte când s'a schimbat la față. Tot pe aceștia îi ia cu sine și în grădina Ghetsimani. Acești trei ucenici sunt: Petru, Iacob și Ioan. Ia pe Petru, despre care se spune că este apostolul, care iubea pe Isus. El era omul credinței tari, apostolul pentru care s'a rugat Mântuitorul ca să nu-i scadă credința pentru ca la rândul său el să întărească și pe ceilalți apostoli. Ce mare lucru este credința. Insuș Domnul ne spune că „fără credință este cu neputință a plăcea lui Dumnezeu“. De altă parte tot din sfintele scripturi știm cu câtă dărnicie răsplătește Dumnezeu credința. Pe urma faptului că Isus, când se prezintă cineva la El cu o cerere, o vindecare minunată, mai întâiu îl întreabă zicând: „crezi că pot să fac aceasta“, iar după ce acesta răspunde că da, crede, îi plinește cererea; pe urma faptului că mai multora cari oftau după vindecare minunată, le spune că după credința lor să fie, putem vedea cât de mult prețuește credința. Cât de mult va trebui să ne străduim să urmărim pe cei tari în credință, dat fiind că fără de credință este cu neputință a plăcea lui Dumnezeu.

Isus ia cu sine pe blândul Iacob, care mai apoi deveni cel dintâiu episcop al Ierusalimului, despre care se știe că era bărbat de rugăciune. Despre acest apostol se spune că a petrecut în rugăciune în ghenunchi așa de mult, că i-se tociseră ghenunchii. Când ne rugăm noi, stăm de vorbă cu Dumnezeu. Rugăciunea este un fel de asalt asupra cerurilor, o cheie a inimii dumnezeiești, un aparat care prinde fulgerile maniei dumnezeiești, cum zice sf. Augustin. Rugăciunea este apărătoarea sufletelor evlavioase, fericirea ingerilor buni, sbuciumul ingerilor căzuți, slujba

plăcută lui Dumnezeu. Rugăciunea este scara lui Iacob care ajunge până la ceruri, varga făcătoare de minuni a lui Moisi în pustie, puterea prorocului Ieremia în închisoare, bucuria lui Daniil în groapa leilor, bucuria celor trei tineri în cuptorul de foc. Rugăciunea este îngerul păzitor al copiilor, podoaba inimii tinere, cea mai scumpă piatră scumpă a femeii, cununa puterii bărbatului, cea mai puternică armă a inimii de mamă, — mângăierea celor întristați, sprijinul bătrânețelor, vindecarea bolnavilor, merindea muribunzilor și cea mai frumoasă și cea mai prețioasă cunună pe sicriul celor adormiți întru Domnul. Cât de ales vas al Domnului este cel ce deprinde rugăciunea !

Isus ia cu sine pe feciorelnicul Ioan, omul curățeniei ingerești. Limba noastră ori cât de limpede grăitoare ar fi, ori cât de măiestrit i-ar fi cuvântul, nu este, și nici când nu va fi în stare să cuprindă în cuvinte potrivite frumsețea curățeniei, nici nu va fi în stare să spună cât de mult iubește, cât de mult prețuiește și cât de darnic răsplătește Domnul curățenia feciorelnică. Intre cei 12 apostoli ai Domnului unul singur, sf. Ioan a fost învrednicit să-și poată pune capul pe pieptul Mântuitorului. El singur s'a învrednicit să fie numit apostolul „pe care-l iubea Isus“. El și numai el s'a făcut părtaș de marea cinste de a lua „în ale sale“ pe Maica lui Dumnezeu. Pentru ce? Pentru curățenia lui feciorelnică. Cât de mult trebuie să prețuim curățenia feciorelnică. Cât de mult trebuie să luptăm pentru a o păstra nevătămată de murdăria păcătoșeniei. Iar dacă nu toți am fost chemați și aleși de Domnul pentru o astfel de viață, cât de mult va trebui să luptăm pentru a păstra nepătată curățenia proprie statului nostru de viață, ales după placul Domnului.

Isus ia cu sine pe cei trei ucenici pentru ca să fie martori ai schimbării lui la față, dar aceasta schimbare la față are loc pe când El era adâncit în rugăciune. Noi vom ajunge la adevărată schimbare la față aici pe pământ numai dacă vom deprinde rugăciunea, căci numai așa ne vom putea îmbrăca „în omul cel nou, care a fost făcut după Dumnezeu în dreptate și sfințenia adevărului“ (Efes. 4, 24).

II.

Cine este de față la schimbarea la față a Domnului? Pe lângă cei trei ucenici pe cari i-a luat cu sine Domnul se mai prezintă Moisi și Ilie. Amândoi sunt niște bărbați mari de suflet. Amândoi mari proroci ai Domnului. Amândoi vase alese a lui Dumnezeu. Moisi cu dor dorea să vadă pe Domnul încă în cursul vieții pământești. „De am aflat har înaintea ta, arată-te mie însuși de față, să te văz“, așa se ruga prorocul Moisi către Domnul. Dar dorul lui nu s'a putut împlini. „Nu vei putea vedea fața mea, că nu va vedea omul fața mea, și să fie viu“, așa îi răspunde Domnul. Prorocul Ilie încă ardea de dorul de a vedea pe Domnul. Nu i-s'a plinit dorul întocmai, dar când a trecut Domnul pe lângă peșteră în formă de „vânt subțire“ Ilie „ș'a acoperit fața cu cojocul său“ (III Impăr. 19, 13), fiindcă nu se simțea așa de vrednic și atât de sfânt, ca să poată vedea pe Domnul și Dumnezeul său. Iată că amândoi acești mari proroci, suflete mari și alese vase a lui Dumnezeu se coboară în limb, fără ca dorința lor fierbinte să fi fost împlinită. Veacuri de-a rândul așteaptă ei acolo în neconținute rugăciuni, până când în sfârșit îi chiamă Domnul să se prezinte pe muntele Taborului. Așa face Domnul și astăzi. El și astăzi, ca totdeauna, credincios este făgăduințelor sale. El a spus: cereți și se va da vouă, căutați și veți afla, bateți și se va deschide, ori ce ați cere dela Tatăl întru numele meu, va fi vouă. El împlinește toate dorințele noastre, El ascultă toate cererile noastre nobile și sfinte, dacă „întru răbdare așteptăm“ și pe El din tot sufletul, din toată inima îl căutăm. Dacă și noi am urcat sufletește muntele Taborului, sus pe munte prietinește ne comunică tainele Inimii sale sfinte. Ce bogată răsplată! Puțină așteptare întru răbdare și răsplata cea mai mare vine.

Astăzi cu gândul suntem sus pe muntele Taborului martori ai schimbării la față a Domnului, Dumnezeului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. In cerească slavă vedem învăluți și pe Moisi și Ilie, cari stau de vorbă cu Mântuitorul. Despre ce vorbesc? Despre cruce și despre suferințe, fiindcă atât Domnul cât și

sfinții Lui despre acestea vorbesc mai bucuroși. Să dorim a suferi pentru mai mare mărirea Domnului căci tot ce suferim pentru Dumnezeu și mai mare mărirea lui este spre binele și mântuirea sufletelor noastre. Amin.

Dumineca VIII-a după Rusalii

ISUS SATURĂ IN PUSTIE 5000 DE OAMENI

Mântuitorul avea obiceiul să-și trimită apostolii, de obicei câte doi, pentru ca să se obișnuiască cu munca apostolicească pentru care i-a ales. Când apostolii se înapoiau mergeau și spuneau Mântuitorului ce au isprăvit, pe unde au fost. Văzând Isus că sunt trudiți, vrea să-i ducă să se odihnească puțin. Dar gloatele îl urmau în orice parte mergea. Se urcă deci într'o corabie și trece de ceialaltă parte de Marea Galileii. Aici era un șes, o pustietate, iar la marginea ei se ridică niște munți. Aici se retrage Isus cu apostolii. Dar nu are timp de odihnă, fiindcă prinzând de veste poporul, îl caută până-L găsește.

Chiar pe acele vremuri s'a întâmplat, că Irod a lăsat de au tăiat capul sfântului Ioan Botezătorul. Poporul era foarte turburat. Fiindcă Isus făcuse multe minuni, vestea lui se lăfise cu grabă. Deci mulți merg după El pentru ca să-l vadă, să-i asculte învățătura, să vadă minunile pe cari le săvârșește și să le vindece bolnavii. Gloatele merg după Isus și la munte. Aici s'a întâmplat apoi, că Mântuitorul învață poporul timp îndelungat, și făcându-i-se milă de ei le-a vindecat bolnavii. Dar înspre seară, văzând ucenicii, că poporul tot nu se duce la ale sale, merg la Isus zicându-i: „Locul este pustiu și vremea a trecut; slobozi gloatele ca să se ducă la sate să-și cumpere bucate”.

Mântuitorul zice către apostoli: „Nu trebuie să se ducă, dați-le voi să mănânce“. Apostolii spun Mântuitorului că nu au decât cinci pâini și doi pești. Mântuitorul le zice: „aduceți-mi-le încoace“. Aduc pâinile și peștii, apoi — după porunca Mântuitorului — gloatele se așează pe iarbă, iar Isus luând „cele cinci pâini și cei doi pești, și căutând la cer, le-a binecuvântat și frângând a dat pâinile ucenicilor, și ucenicii gloatelor. Și au mâncat toți și s’au săturat și au luat rămășițe de sfărâmituri douăsprezece coșuri pline. Iar „cei ce mâncaseră au fost cam la cinci mii de bărbați, afară de femei și de prunci“.

Să vedem mai de aproape ce învățături putem scoate din istorisirea acestei minuni, pe care a făcut-o Mântuitorul.

I.

Această minune, pe cum și purtarea poporului ne arată că *trebuie să ne batem mai mult capul cu cele ale mântuirii sufletului, decât cu cele trupești și vremelnice*. Văzând Isus că poporul ce-l împresura cu multă râvnă, ascultă învățătura Lui, stând în jurul Lui zile dearândul, hotărește să răsplătească râvna lor prin aceea, că face o minune. Poporul și-a petrecut toată ziua în preajma lui Isus ca să asculte cuvintele mântuirii, ce se desprindeau de pe dumnezeieștile Lui buze, fără ca să-și bată capul cu foamea, pe care desigur au trebuit s’o simtă. Aceasta purtare a Mântuitorului și a poporului din jurul Lui ne arată că și noi trebuie să ne batem mai mult capul cu sufletul nostru și a lui veșnică mântuire, decât cu trupul nostru și cu nevoile noastre vremelnice. Sufletul e cu mult mai prețios decât trupul, iar vieța veșnică este de mai mare importanță, decât cea vremelnică. Dar oare așa se gândesc oamenii, mai ales cei ai zilelor noastre? Durere, nu. Să ne gândim puțin la vieța de toate zilele. Cu ce se ocupă oamenii dimineața, când se trezesc din somn? Cu Dumnezeu și mântuirea sufletelor lor? Nici decum. Ei se ocupă numai cu lucruri pământești, ba poate chiar păcătoase, La ce tind gândurile și dorințele lor în cursul zilei? Numai la lucruri pământești. Cu cele cerești nu-și bat capul. Ce fac seara? Ei se culcă fără rugăciuni, ori dacă tocmai se roagă,

o fac cu gândurile împrăștiate și fără, ori cu prea puțină evlavie. Laudă ei în felul acesta pe Dumnezeu? Nu. Dimpotrivă. Mai îngrabă vatămă pe Domnul. Cum se poartă Dumineca și la sărbători? Nu lucrează, îmbracă haine mai frumoase, merg la biserică. Dar oare în aceste zile sunt ei pătruși de alte simțăminte, decât în zilele de rând? Nu. Mîntea lor și în acele sfinte zile sboară numai la lucruri vremelnice: ei se roagă puțin și rău, ascultă propovăduirea cuvântului dumnezeese, dacă tocmai o ascultă, dar fără să se hotărască să-și îndrepte vieța, ceasul pe care-l petrec în biserică pentru ei se pare mai lung decât o zi întregă petrecută la lucru. Nu înseamnă asta a face lucrurile întors? Nu înseamnă asta a se purta ca și copii fără pricepere, cari sunt gata să deie pietrii scumpe pe niște mărgelile fără preț? Noi trebuie să ne purtăm altcum. Trebuie să ne purtăm ca niște adevărați creștini, cari: caută mai întâiu împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui, bine știind că atunci toate cele vremelnice de cari avem adevărată nevoie se vor adauge nouă, după cum ne asigură însuși adevărul veșnic, Isus Hristos.

II.

Minunea făcută de Isus Hristos ne arată bunătatea inimii Lui, care de altcum învăluie în lumină toate lucrările Lui. Dacă vom căuta mai cu deadinsul după motivul faptelor Mântuitorului vom alla, că acelea izvoresc din dragoste. Tot ce face, face pentru ca să ajute. Pentru ca să ajute pe cei lipsiți și pe cei ce sufer. Revarsă balsam de mângăiere în sufletele necăjite și suferinde. Dar El nu se mărginește a întinde numai ajutor în cele sufletești. Vrea să vină în ajutor și în lipsurile trupești. El iubește nu numai sufletul, ci omul întreg, care stă din trup și din suflet.

Vedem că nimeni nu aleargă la El, nimeni nu-i cere ajutor fără să primească. Ba de cele mai multe ori nici nu așteaptă ca să-L roage, să-I ceară ajutorul, ci din îndemn propriu grăbește să întindă mângăiere. O văduvă își petrecea la locul de veșnică odihnă singurul fiu ce-l avea. Făcându-i-se milă de biata văduvă Isus redă vieța fiului mort, pe care apoi îl dă mamei sale. Și pentru ca să poată ajuta pe alții, toate ale Lui, mâna, scuipatul,

până și hainele Lui au putere vindecătoare. El a făcut bine cu toată lumea. A făcut și face bine și cu noi. Pentru ce? Pentru că El vede în noi lumina feții Tatălui ceresc, și pentru că ne-cazurile noastre au înmuiat Inima Lui prea sfântă.

Mântuitorul a venit în lume ca să ne învețe, dar nu numai cu cuvântul ci și cu pilda vieții sale. El a trecut prin lume bine-făcând. Și noi trebuie să facem bine. Trebuie să facem bine totdeauna. Astăzi însă mai mult ca ori când.

Dar acum o întrebare: putem face bine? Da putem. Dacă nu avem bani, avem cuvânt bun, avem o inimă, avem o privire de mângăiere aducătoare. Făcând bine altora nu pierdem nimic din ceea ce avem. Dar și de altcum. Dumnezeu pune în vedere mari lucruri celor ce fac bine altora. Pe lângă aceea că a procura momente fericite altora, a face bine altora este cea mai mare fericire, vine Domnul și pentru binefacerile noastre ne promite iertare de păcate, mare mângăiere în ceasul morții și mare răsplată în veșnicia fericită. Frânge celui flămând pâinea ta și pe săracii cei fără de casă adu-i în casa ta: de vezi pe cel gol, îmbracă-l, și nu trece cu vederea pe cei ce sunt din sămânța neamului tău... atunci va ieși de dimineață lumina ta și sănătatea ta curând va răsări și de vei da săracului pâine și de vei sătura sufletul cel necăjit.. va fi Dumnezeu cu tine, și oasele tale se vor îngrășa și vor fi ca o grădină adăpată, și ca un izvor căruia nu-i scade apa (Isaia 58, 7-11). Așa face Domnul. Dacă inima milostivă strigă către dânsul, glasul ce strigă, află ascultare curând.

Să nu ne temem că dând altuia vom duce lipsă noi. Dumnezeu nu se lasă întrecut de nime în milostenie. El totdeauna ne dă mai mult decât iea dela noi prin mijlocirea săracilor. Drept aceea să ne străduim a fi buni la inimă. Dacă nu putem da milostenie trupească (materială) să dăm, să facem milostenie sufletească (spirituală). Să ne rugăm pentru săraci, să ne rugăm pentru cei ce petrec în păcate și să ne străduim a mângăia pe cei întristați pentru ca și Dumnezeu să ne înveselească ajutându-ne să ajungem întru împărăția cea cerească. Amin.

Adormirea Maicii Domnului

A MURIT FĂRĂ FRICĂ DE MOARTE IN URMA DRAGOSTEI LUI DUMNEZEU

În ziua de astăzi sf. Biserică prăznuiește „cinstita mutare a preamăritei Stăpânei noastre de Dumnezeu născătoare și pururea Fecioarei Maria“. Când a vrut Hristos Dumnezeu nostru, să ia pe Maică-sa la sine, atunci cu trei zile mai înainte făcându-o, să cunoască prin mijlocire de înger mutarea cea de pe pământ, a zis: Vremea este a muta pe Maica mea la mine. Nimic dară nu te teme de aceasta, ci primește cuvântul cu bucurie, de vreme ce vii în vieață nemuritoare“. Așa glăsuiește cartea sfințelor slujbe de astăzi despre mutarea Preacuratei, mutare care s'a făcut „de pofța și dorul ce avea, ca să se mute la Fiul său“, cum zice Sinaxarul. Ori se va zice că Preacurata a adormit, ori că s'a mutat, asta înseamnă atâta că ea mai întâiu a murit și numai după aceea a ajuns în ceriuri. Dacă vom considera, dacă vom cumpăni moartea ori mutarea ei la ceriuri, ei se potrivesc atât de nimerit cuvintele Mântuitorului din sf. Evanghelie de astăzi: „Maria partea cea mai bună și-a ales, care nu se va lua dela ea“. Ea și-a ales, partea cea mai bună în cece privește moartea, fiind aceea o moarte sfântă și binecuvântată. De altă parte moartea ei a fost fără frică, pentru că ea a murit nu pe urma vreunei boale trupești, ci „de pofța și dorul ce avea, ca să se mute la Fiul său“, cum zice cartea sfântă.

Preacurata partea cea mai bună și-a ales fiindcă ea a murit fără frică de moarte.

Moarte este ceva înfricoșat. Pentru unii în măsură mare, pentru alții în măsură mai mică, dar pentru toți este ceva înfricoșat. Cât de mari sunt suferințele bolnavilor, pentru unii chiar până la cea mai de pe urmă suflare. Gândește la unul care este în agonie, în gura morții. Nu te cuprind fiori de groază când vezi că mâinile și picioarele îi sunt înțepenite, când vezi cu câtă greutate răsuflă, ce picuri mari de sudori îmbrobodea frun-

tea lui, cât de schimonosită îi este fața, cum geme într'una până ce la urmă rămâne nemișcat — pradă morții. Moartea este ceva infricoșat, fiindcă este urmarea păcatului. Ea este dureroasă, fiindcă este separarea, este despărțirea sufletului de trup. Moartea adeseori pricinuește multă frică și mare neliniște, nu numai la oamenii de rând ci chiar și mulți dintre sfinții lui Dumnezeu. Așa știm din vechiul testament că mergând prorocul Isaia la regele Ezechia i-a zis: „acestea zice Domnul, fă rânduială casei tale, că tu vei muri și nu vei trăi“. Ce face acesta? Deși era bun și cucernic, deși cu tot dreptul putea zice către Domnul „aduți aminte Doamne de mine, că am umblat înaintea ta întru adevăr“ și cu inimă plină și am făcut ce este bine întru ochii tăi „a plâns Ezechia cu plângere mare“ (4 Imp. 20, 2—3). Sf. Ilarion, Sf. Efrem și Sf. Ieronim au fost cuprinși de mare frică înainte de moarte. Pentru ce? Pentru că deși ei au dus vieță sfântă, în cursul vieții lor pământești au mai și păcătuit, mai ușor ori mai greu, iar în acele clipe nu știau dacă într'adevăr au dobândit iertarea păcatelor lor, precum nu știau nici dacă vor birui ispitele de cari vor avea parte pe patul de moarte și că vor fi în stare să rămână în statul darului până în sfârșit. Dar moartea Preacuratei nu a fost ca moartea altor oameni, nici barem ca moartea sfinților. Ea era cu totul fără păcat. Nu a apăsat pe sufletul ei păcatul strămosesc. Dar nu a fost murdărită cu nici un păcat personal. Prin un dar special a lui Dumnezeu a fost scutită de orice păcat. În ceasul depărtării ei din aceasta lume era tot așa de curată și neprihănită ca și în ziua nașterii. Ea muri fără să fi simțit cea mai mică durere, fără să fi avut ceva boală, așa că moartea ei a fost o dulce și plăcută adormire. În aceeași vreme ea era liberă de ori ce frică. Conștiința îi spunea că și-a închinat toate zilele vieții lui Dumnezeu, și că nu s'a făcut vinovată nici barem de cea mai mică sminteală. Ea aștepta moartea în cea mai desăvârșită pace și liniște, cu dorul fierbinte de a ajunge cât mai în grabă la Isus, fiul ei dumnezeesc.

Dar o astfel de moarte nu ne este hărăzită nouă. Noi suntem păcătoși de cum am venit în lume din sânul maicii noastre. Am vătămat pe Dumnezeu de atâtea ori și în atâtea feluri chiar

din copilăria noastră. Toate acestea fac să avem parte de o moarte mai mult ori mai puțin, dar la tot cazul dureroasă. O moarte de felul acestea este de mare folos pentru noi, pentru că prin ea deoparte mai împuținăm din pedepsele vremelnice, pe cari trebuie să le îndurăm pentru păcate, de altă parte prin ea ne putem câștiga vrednicii pentru împărăția cerurilor. Un singur lucru face moartea rea, și anume: păcatul. „Moartea păcătoșilor este rea“, zice Domnul prin rostul psalmistului. Cu cât mai mult vom urî și vom încunjura păcatul, cu cât vom fi mai zeloși în slujba lui Dumnezeu, cu atât mai liniștită are să ne fie oarecând moartea.

II.

Preacurata partea cea mai bună și-a ales fiindcă ardea „de pofta și dorul ce avea, ca să se mute la Fiul său“, ardea de focul dragostei față de Dumnezeu.

Nu boala, nici vârsta înaintată, nu bătrâneța a fost pricina morții Preacuratei Fecioare, ci dragostea ei față de Dumnezeu. În privința asta este mare deosebire între moartea sfinților lui Dumnezeu și moartea Preacuratei. Sfinții au murit „în dragostea lui Dumnezeu“. Ei iubeau pe Dumnezeu mai pe sus de ori ce, deci și doreau cu totdeadinsul ca să fie uniți cu El, cât mai desăvârșit și pentru totdeauna. Maria însă a murit „pentru marea ei dragoste față de Dumnezeu“. Sf. Francisc de Sales zice că: „după cum spune o legendă pasărea phoenix, când îmbătrânește și simte că s'a apropiat sfârșitul, adună o cantitate oarecare de lemne aromate (mirositoare) pe un vârf de munte, și se așează pe ele ca pe un păt de onoare pentru a muri acolo. Când soarele ajunge la amiază și își aruncă razele sale fierbinți asupra pământului, aceasta pasăre ciudată, pentru a lucra împreună cu căldura razelor de soare nu încetează a lovi cu aripile în cuibul ei de înmormântare până ce acesta se aprinde, și așa arde împreună cu acesta în flăcări frumos mirositoare. Tot așa“, zice acest mare dascăl al Bisericii, „Maria pururea fecioară, în puterea unei vii și neconținute aduceri aminte își reamintea toate tainele vieții și morții Fiului ei, afară de aceea ea primi cele

mai sfinte îndemnuri, pe care dumnezeescul ei Fiu, Soarele dreptății, dintru înălțimea amiezii sale veșnice le trimite asupra muritorilor; și după ce ea mișca aripile sufletului ei prin neconținute meditații, aceasta dumnezească dragoste în sfârșit o mistui ca pe jertfă de bună mireasmă adusă Domnului. Deci ea muri încântată (extasiată) și grăbind a-și îmbrățișa iubitul Fiu; așa că și la moarte „partea cea mai bună și-a ales“.

Pilda morții Preacuratei trebuie să fie un îndemn, o împinținare pentru noi. Să ne străduim a muri „în dragostea lui Dumnezeu“ dacă nu „pentru dragostea față de Dumnezeu“. Dacă noi vom părăsi aceasta lume, după o viață în felul acesta petrecută, moartea noastră va fi o moarte fericită, ori cum ar fi ea de altcum. Noi vom muri în dragostea lui Dumnezeu, dacă părăsim aceasta viață împăcați cu Dumnezeu, în statul darului sfințitor. Să urim deci păcatul. Să-l încunjurăm. Iar dacă am avea nefericirea de a pierde darul dumnezeesc, să facem numai decât un act de părere de rău, să ne deșteptăm cat mai îngrabă părere de rău și să facem o bună mărturisire în cel mai scurt timp posibil, pentru a ne recâștiga darul pe care-l pierduserăm. Să ne străduim cu toții a ne trage socoata cu noi înșine, iar după ce ne vom fi adus rânduială întru cele mai dinlăuntru ale noastre, să ne dăpănăm firul vieții cu frică și cu dragostea lui Dumnezeu, pentru ca la vremea sa să avem parte de o moarte sfântă și fericită.

Dându-ne seama de toată slăbiciunea firii noastre să rugăm pe Preacurata Fecioară Maria, să ne ia sub ocrotirea ei prea puternică și să ne ajute în tot cursul vieții noastre și mai ales în ceasul morții, ca să ardă în inimile noastre dragostea față de Fiul ei și Dumnezeuul nostru, pentru ca uniți fiind cu El în aceasta viață, uniți și nedespărțiți de El să rămânem pentru toată veșnicia. Amin.

Dumineca X-a după Rusalii

ISUS VINDECĂ PE UN INDRĂCIT

După ce Domnul nostru Isus Hristos s'a schimbat la față în muntele Taborului, mulțime mare de popor, multe gloate așteptau sosirea învățătorului. Un biet om avea un copil cuprins de duhul necurat. L-a dus la apostoli, dar aceștia nu l-au putut vindeca. Pe când Mântuitorul, pe care pare că încă se mai vedea ceva din slava în care a fost cuprins pe muntele Taborului, se apropie de gloate, între învățăceii Domnului și cărturari era mare neînțelegere. Cărturarii băgau de vină și batjocureau pe ucenici, fiindcă nu au putut mântui pe cel îndrăcit. Când era pricina mai mare sosește Mântuitorul. Atunci un om din gloate se apropie de Mântuitorul și îngenunchind înaintea Lui îi zice: „Doamne fie-ți milă de fiul meu, căci lunatic este și rău pătimește, că de multe ori cade în foc și de multe ori în apă: și l-am adus la ucenicii tăi și nu au putut să-l vindece“. Mântuitorul îi dojenește apoi poruncește să-l aducă înaintea Lui. După ce-l aduc Mântuitorul ceartă duhul necurat, care numai decât se depărtează din prunc. Atunci se apropie ucenicii de Mântuitorul și deosebi întreabă pentru ce ei nu l-au putut scoate. Mântuitorul le răspunde că pentru necredința lor.

Să vedem ce învățături putem scoate din cele istorisite în sf. Evanghelie de astăzi.

I.

Cum se poartă diavolul cu bietul prunc? Băiatul era cuprins de o grea boală, era „lunatic“, după cum spune tatăl său. Boala lui însă nu era o boală pe care să o fi primit după rânduiala firii, ci era pricinuită de diavolul. Ajuns pruncul în mâinile diavolului acesta se poartă față de el cât se poate închipui mai fără milă. I-l chinue în chipul cel mai îngrozitor. De multe ori l-a aruncat în foc, iar altă dată în apă. I-l chinuește atât trupește cât și sufletește. I-l supune la chinurile cele mai înfiorătoare.

Ceeace a făcut diavolul cu acest prunc ne face să cum-pănim ce ar face cu noi, dacă i-ar îngădui Dumnezeu, să se înstăpânească asupra noastră.

Ne-ar munci, ne-ar chinui ba poate [ne-ar chiar strivi tru-purile. Putere are destulă ca s'o poată face. Ură față de noi încă are mai mult decât destulă. Ceea ce face cu acest prunc, muncile trupești la cari i-l supune ne arată ce are obiceiul să facă el cu sufletul nostru nemuritor, dacă avem nefericirea să cădem în mâinile lui. El astupă urechile noastre, pentru ca să nu auzim îndemnurile spre bine. Muți ne face, pentru ca să nu putem destăinui, să nu ne putem mărturisi păcatele. Neconținut ne trage în toate părțile, apoi ne aruncăm la pământ, ceea ce înseamnă că neconținut ne neliniștește, pentru ca mai pe urmă să ne lege inima și sufletul de lucrurile trecătoare ale acestei vieți pământești. Ne aruncăm deseori în focul patimilor, pentru ca mai apoi să încerce a ne sugruma în apa adâncă a celor trecătoare. Nu clarare / ori ne aprinde de mânie și ne face să înjurăm numele lui Dumnezeu și al sfinților, făcându-ne prin asta cât mai asemenea șieși, căci diavolul, care este tata minciunii, spumegă de ură împotriva Domnului și a sfinților cari au ajuns la fericirea veșnică. Așa are obiceiul să se poarte diavolul cu cei ce au nefericirea să cadă sub stăpânirea lui.

Poate veți întreba: ajunge diavolul să se înstăpânească asupra omului, poate să se înstăpânească? Răspunsul meu este răspicat: omul poate ajunge sub stăpânirea diavolului. Dar iarăși veți întreba: când ajunge omul sub stăpânirea diavolului ne-curat? Răspunsul este cât se poate mai lămurit. Omul ajunge sub stăpânirea diavolului când cade în păcat greu, în păcat de moarte. Și acum pare că ziceți: încă o întrebare, și anume: ne poate sili diavolul ca să ajungem sub a lui stăpânire? Răspunsul este iarăși cât se poate mai lămurit și în aceeași vreme cât se poate mai mângăitor. Sub stăpânirea diavolului prin păcat ajunge numai acela care vrea. La asta nu-l poate sili nime.

Astăzi nu este putere în lume, care să te poată opri de a fi creștin bun și să te poată sili a păcatului. Vor fi, de sigur, de acela cari să-ți poată lua banii, cari te pot păgubi în vite, pot

să se urce cu puterea pe moșia ta, te pot asupra, te pot vorbi de rău, îți pot da foc, te pot pune pe drumuri. Toate acestea și altele de felul acesta ți-le pot face. Dar nime în lume nu-ți poate pune păcatul pe suflet fără voia ta.

Ispite pot să vină asupra ta. Astfel de ispite pot să vină dela lume. Te poate ispiti trupul tău cu plăceri neîngăduite și păcătoase. Te poate ispiti diavolul. Dar nu este nici o ispită, ori de unde ar veni ea, pe care cu ajutorul lui Dumnezeu să nu o poți birui. Ispitit a fost Isus Hristos în deosebite rânduri, dar asupra ispitelor biruitor a ieșit, cu păcat nu s'a întinat, așa că pe dreptul întreba că cine-l învinuște de păcat. Sfinții lui Dumnezeu fost-au ispitiți de atâtea ori și atâtea feliuri. Și ei erau oameni ca și noi. Dar nici foamea, nici golătatea, nici fierul, nici focul nu i-a putut sili la păcat.

Nici pe noi nu ne poate sili nimeni la păcat. Păcatul se naște din voința noastră. Nimeni nu te poate sili să batjocurești pe bătrâni, ori să fii neascultător și fără cinstea cuvenită față de părinții tăi. Nimeni nu te poate sili să beai până te îmbeți. Nimeni nu te poate sili să spui vorbe murdare. Nimeni nu te poate sili să curvești, să trăiești necununat, să petreci în blestemății. Nimeni, nici chiar diavolul, nu te poate sili. Acesta te ispitește, te îndeamnă, dar silă nu-ți poate face, nu te silește.

Și dacă toate acestea le-ai făcut ori le faci, tu singur porți vina și răspunderea. Le-ai făcut nesilit de nimeni. Le-ai făcut de bună voia ta. Tu singur te-ai lăsat dus, de poftele tale trupești, de prietinii tăi . . . te-ai lăsat dus cum duci boul de funie, până ce prin păcat ai ajuns sub stăpânirea diavolului, ai ajuns robul lui.

Ți-se pare cam greu cuvântul acesta? Greu este, dar în aceeași vreme este și adevărat. Dacă cu știința și cu voința te lapezi de adevăr și urmezi nedreptatea. te-ai pus sub stăpânirea diavolului, te-ai pus în slujba lui, te-ai făcut robul lui. Dacă lăcomești la avere streină, dacă tragi plata servitorilor, ori a muncitorilor, dacă umbli să dobândești, să te îmbogățești pe cale nedreaptă, te faci asemenea lui Iuda, care de dragul arginților a vândut pe Hristos și prin asta și-a vândut sufletul. Să

fii în orice slujbă înaltă, să ai sub a ta mână sute sau mii de oameni, dacă nu te gândești, dacă nu simți, dacă nu vorbești și dacă nu lucrezi ca un creștin ești rob al păcatului, Și apoi să călătorești ori cât de mult și ori în ce părți ale lumii, să străbați țări și mări lanțurile robiei, legăturile păcatului le porți cu tine în tot locul, le duci pe sufletul tău.

Când tata pruncului din sf. Evanghelie de astăzi își duce pruncul la Mântuitorul și-I cere ajutorul, spune că a mai încercat el și cu ucenicii Domnului, mai întâi la ei l-a dus, dar aceștia nu i-au ajutat nimic. După ce Mântuitorul alungă duhul necurat, iar pruncul se tămăduiește, apostolii „deosebi“ întreabă pe Invățătorul de ce nu au putut ei scăpa pruncul de stăpânirea diavolului. Mântuitorul le spune răspicat: „pentru necredința voastră“, aducându-le amiate că „acest fel nu iese, fără numai cu rugăciune și cu post“. Iată un lucru, la care trebuie să ne oprim. Domnul gata este să asculte cererile noastre, dar pentru ca să le asculte așteaptă să îndeplinim anumite condiții, anume: să credem în El, să avem încredere în bunătatea și puterea Lui. Acest lucru îl vedem lămurit și cu prilejul altor vindecări făcute de Mântuitorul. Când o femeie, căreia îi curgea sânge de 12 ani, zicea întru sine: „de mă voi atinge numai de haina lui mă voi mântui“, Mântuitorul o îmbărbătează zicându-i: „cutează fiică, credința ta te-a mântuit“.

Altă dată doi orbi strigă după Domnul zicând: „Miluește-ne, fiul lui David“. Isus le zice: „credeți că pot să fac eu aceasta?“ Iar când ei au răspuns: „Da, Doamne“, Mântuitorul se atinge de ochii lor zicând: „după credința voastră să vă fie“ și numai decât li s'au deschis ochii. Când glasul nostru rugător se îndreaptă spre Domnul, par'că se aude cuvântul Domnului, care ne zice: „dacă poți crede, căci toate sunt cu puțință celui credincios“. Iar dacă de pe buzele noastre se vor desprinde cuvintele: „cred Doamne, ajută necredinții mele“, de sigur ajutorul Domnului nu va întârzia. Dar fără acest oftat nu putem avea temeiul de a nădăjdui că cererile noastre vor fi ascultate. În felul acesta trebuie să ne facem noi toate rugăciunile noastre către Domnul. Ajută-mă Doamne, dă-mi cele ce-mi sunt de lipsă.

Aș vrea să fiu smerit, ajută-mă întru trufia mea. Aș dori să fiu cu dragoste față de Dumnezeu și față de aproapele, ajută-mă, aprinde focul dragostei în inima mea cea împietrită și rece ca sloiul de gheață. Aș dori să fiu curat, ajută-mă în lupta pe care trebuie s'o duc cu trupul meu atât de mult robit de patimile neorânduite.

De încheiere să ne mai aducem aminte de un lucru. Sunt diavoli și sunt patimi, a căroră alungare sau înfrângere se poate ajunge numai dacă deprindem sila. Nu ajunge dacă numai le vom sta împotriva, ci pentru a dobândi biruința trebuie să posțim și să ne rugăm mult. Un astfel de diavol este păcatul necurăției. Acest diavol îl putem birui numai prin rugăciune și prin înfrânare în mâncare și beaură, prin post și ajun. Să nu ne temem de aceea că va slăbi întru câțva trupul, că ni-se vor împutina puterile trupești. Mai bine să fie mai palidă fața, decât să se vestejească crinul nevinovăției și să se piardă mântuirea sufletului. Amin. Cluj / Central University Library Cluj

Tăierea capului sf. Ioan

CUI, CINE ȘI PENTRU CE TAIE CAPUL?

Sfânta biserică astăzi prăznuște pomenirea întâmplării a căreia istorisire s'a citit din sf. Evanghelie de astăzi. Anume, sf. Ioan Botezătorul, marele proroc al Domnului venit în lume anume ca să pregătească calea Mântuitorului, a fost aruncat în temniță de Irod. L-a aruncat în temniță, fiindcă acesta adeseori îl înfrunta, fiindcă trăia în legătură nelegiuită cu soția fratelui său. S'a întâmplat apoi, că odată, pe când Irod își serba ziua nașterii, având oaspeți distinși, boierii și căpitaniii săi, fata

irodiadei a intrat și a jucat. Și i-a plăcut jocul atât lui Irod, cât și oaspeților. Irod voind să răsplătească jocul a spus fetei, că el e gata să-i deie orice ar cere până la jumătate împărăția sa. Și s'a jurat pe acest lucru. Fata merge la mamă-sa și o întreabă ce să ceară. Aceasta îi spune să ceară capul lui Ioan Botezătorul. Ea merge la Irod și-i spune, că cere capul lui Ioan. Irod se întristează, fiindcă deși Ioan îl înfrunța de multe ori, dar în aceeași vreme de câte ori cerea Irod sfaturi dela el îi da, iar urmând sfaturile lui Ioan lucrurile ieșeau bine la cale. Dar acum, fiindcă se jurase, și pentru ca să nu se facă de rușine înaintea boierilor și a căpitanilor a poruncit să i-se taie capul lui Ioan, pe care apoi l-a dat fetei, iar fata l-a dat mamei sale.

Să vedem mai deaproape cine este acela, căruia i-se taie capul, cine-l taie și pentru ce?

I.

Cui se taie capul? Sf. Ioan Botezătorul. Că cine a fost Ioan Botezătorul o știm prea bine cu toții. El a fost un mare proroc, ba după cuvântul Domnului Isus Hristos, cel mai mare dintre proroci. Venirea lui în lume, s'a întâmplat în mod minunat. Mamă-sa era înaintată în vârstă când l'a avut pe el. Dumnezeu l'a sfințit încă în sânul maicii sale. Înaintând în vârstă el a dus o vieță de aspră pocăință. Trăia în pustietate, retras de lume. Se îmbrăca în haine aspre făcute din păr de capră, și se încingea cu curea aspră. Hrana lui era lăcuste și miere sălbatică. El se așeză la apele Iordanului, unde vestea pocăința și boteza pe oameni cu botezul pocăinții. Pentru vieța lui de aspră pocăință, pentru curajul cu care vestea cuvântul dumnezeesc avea mare trecere înaintea oamenilor. Cu miile alergau la el ca să primească botezul pocăinții. Intre cei ce merg să primească acest botez, sunt și cărturari și farisei, pe cari el îi face „pui de năpărcă“. Dar la el merge și Domnul nostru Isus Hristos. Când se prezintă Mântuitorul, Ioan în oarecare chip îl arată cu degetul zicând: iată mielul lui Dumnezeu, cel ce ridică păcatul lumii. Spune, că acestuia se cade a crește, iar lui a se micșora. Cuvântul lui de îndemn către popor este: gătiți calea

Domnului, drepte faceți cărările lui. Și iată că bărbatul cel sfânt, acela care cu atâta curaj dojenește și pe cel din scaunul domnesc, mai pe urmă ajunge în temniță. El ajunge în temniță, suferă din greu, dar și de acolo nu încetează a predica în același fel. Nimic nu-i abate, nic nu-l poate abate dela calea Domnului. Rămâne statornic, chiar dacă statornicia trebuie să și-o plătească cu viața.

Cu frumoasă pildă de urmat pentru sufletele cu adevărat creștine. Cu toții avem datorința de a sta în slujba Domnului. Cu toții avem datorința de a vesti pe Domnul, unii în sfințele lui Dumnezeu lăcașuri pentru obște, alții în casele lor pentru căseni. Mai ales apoi cu toții avem datoria de a vesti pe Domnul prin viața noastră creștinească, prin pilda vieții noastre. Trebuie să mulțumim Domnului, că ne-a făcut vrednici să ne naștem, să creștem în adevărata lui biserică, de care să ne alipim cu toată tăria credinței noastre. Credința multora este primejduită. Pe unii vreau să-i abată dela dreapta credință prin făgăduințe, prin momeli, la alții punându-le în vedere slujbe împreunate cu venituri, de traiu mai tihnit aducătoare, pe alții caută cu amenințări să-i ducă pe calea rătăcirii. Sufletul creștinesc trebuie să fie tare în credință, pe care să n'o părăsească ori ce s'ar întâmpla. Adevăratul creștin mai îngrabă este gata să moară, decât să se lapede de adevărata credință.

II.

Cine taie capul sf. Ioan Botezătorul? Porunca pentru a se tăia capul prorocului o dă Irod. Dar aceasta poruncă își ia izvorul dela femeia cu care el trăia în nelegiuire. Irod era un mare tiran. Om aspru, fără milă, fără simț de dreptate, care nu se înfioară de vărsarea de sânge, chiar dacă acel sânge curge și-roaie, chiar dacă acel sânge este nevinovat. De oameni nu se temea, de Dumnezeu nu se rușina. El trăia cu soția fratelui său, o legătură nelegiuită, păcătoasă și de mare sminteală pentru popor. Femeia, cu care el trăia în nelegiuire încă era o femeie stricată, fără de simț de rușine. Pentru ca să nu fie conturbată în viața ei păcătoasă, gata este la ori ce nelegiuire. Și fiindcă

sf. Ioan Botezătorul avea cuvinte de aspră dojană pentru acest fel de vieață, pentru ca să scape de dojană, gata este la ori ce, fie și la vărsare de sânge. Mai îngrabă este gata să se facă vinovată de un nou și mare păcat, decât să părăsească legătura nelegiuită. Ea dorește să se scape de prorocul Domnului, și când i-se dă prilejul, își duce la îndeplinire diavolescul și păcătosul ei plan.

La fel sunt și astăzi cei ce trăiesc în legături nelegiuite. Aceștia își pierd orice simț de rușine. Nu-și bat capul cu aceea că ei calcă în picioare poruncile lui Dumnezeu, nu-și bat capul cu aceea că sunt piatră de sminteală pentru aceia în mijlocul cărora trăesc, nu-și bat capul că dau pildă rea și că la judecată vor da seamă și pentru aceia, pe cari prin pilda lor i-a îndemnat să le urmeze. Iar dacă neamurile, sau prietini, dacă oamenii buni le trag luarea aminte că ceea ce fac nu-i bine, în loc să le fie mulțumitori le poartă sambotele, țin mânie pe ei și sunt gata să le facă ori ce rău. Ba ei merg și mai departe. Dacă preotul își face datorința și între patru ochi, ori în cuvântările pe cari le ține și trebuie să le țină în sf. biserică, urmând pilda sf. Ioan Botezătorul zice: „nu se cade să ții femeia fratelui tău“, în loc să mulțumească și să urmeze părintescul sfat, caută să facă vrajbă și gâlceavă între credincioșii cari umblă în căile Domnului. Aici o pot face. Pot să învrăjbească lumea, pot să ațîțe la ură împotriva preotului, pot să-și continue traiul în legătură nelegiuită, dar va veni o vreme, când vor trebui să se înfățișeze înaintea dreptului judecător, când va fi greu de dat seamă.

III.

Pentru ce tale capul sf. Ioan Botezătorul? Pentru un jurământ păcătos, pe care cel ce l-a făcut nu era dator să-l țină. Anume, își prăznuia ziua nașterii. Avea la masă cu acest prilej pe boierii și căpitaniii săi. Când cu toții erau cam înfierbântați la cap pe urma beuturii, întră fata Irodiadei și începe a juca. Atât lui Irod, cât și oaspeților lui le-a plăcut mult jocul. Atunci Irod spune fetei să ceară ce vrea dela el, fiindcă gata este să-i deie ori ce ar cere, până la jumătate împărăția. Fata, la îndem-

nul mamei sale, cere un lucru păcătos, cere să omoară pe sf. Ioan Botezătorul și să-i deie capul. Era dator Irod să-și țină jurământul? După învățătura sf. biserici nu era dator să-și țină jurământul. Pentru ce? Pentru că el când a făcut jurământul nu se gândea la aceea că i-se va cere să facă un mare păcat, să omoare un nevinovat. Jurământul lui a fost nesocotit, pripit. Dacă a văzut că i-se cere să facă păcat, nu era dator să-și țină jurământul. Nici odată nu suntem obligați a face păcat. Deci Irod a păcătuț prin aceea că a ținut jurământul. Tot așa au păcătuț și cei 40 de Jidovi, cari au jurat „că nici nu vor mânca, nici nu vor bea, până nu-l vor omorî pe Pavel“. (Fapt. 23, 12).

A jura că vei face un lucru rău, nedrept și nelegiult este păcat. Dar jurăminte de acestea se fac destule, prea multe chiar, și în zilele noastre. Nu a-ți auzit de atâtea ori pe unul jurându-se în mânia sa că: că nici odată nu va uita răul ce i-s'a făcut, că nici odată nu-l va ierta, că are să-i facă un rău și mai mare. De câte ori a-ți auzit pe anumiți oameni fără de Dumnezeu jurându-se că nici odată nu și vor mai pune piciorul în biserică, ori că nu se vor spovedi, nici nu se vor cuminea. Sărmanii de ei, nu-și dau seamă că ei chiamă pe Dumnezeu ca să fie de mărturie păcatului lor și să garanteze că vor face păcatul, că Dumnezeu să fie părtaș la păcatul lor. Mai mare nelegiuire ca asta nu se poate închipui. Ce să facă unul, care a avut nefericirea să săvârșească un astfel de păcat? Să-și țină jurământul nelegiuit? Nici de cum. A ține un astfel de jurământ ar însemna a face un nou păcat. A face jurământ nelegiuit este păcat. A ținea acel jurământ este un al doilea păcat. Deci ce va face? Nu va ține jurământul, fiindcă nimeni nu-i dator să țină jurământul prin care se obligă să păcătuiască.

Să ne străduim din toate puterile a încunjura cu toată stăruința jurămintele. Mai ales să fim cu multă băgare de seamă și fără trebuință să nu ne jurăm, iar dacă tocmai suntem nevoți să jurăm ori să ne jurăm, s'o facem după cum ne învață prorocul Ieremia, care zice: „și va jura: viu este Domnul cu adevărat, cu judecată și cu dreptate“. (4, 2). Amin.

Dumineca XII-a după Rusalii

ISUS CHIAMĂ PE TINĂRUL BOGAT

Odată se apropie de Isus Hristos un tânăr foarte bogat. Pe cum se vede din cuvintele lui, el își bătea capul cu sufletul și a lui mântuire, pentru aceea pune Mântuitorului următoarea întrebare: „Învățătorule bune, ce bine voiu face, ca să dobândesc viața de veci“. Mântuitorul îi răspunde: „dacă vrei să întri în viața, ține poruncile“, ceea ce înseamnă: dacă vrei să-ți mântuești sufletul ține poruncile. Atâta se cere dela oricine, dacă vrea să se mântuiască. Dar pe tânărul nostru nu-l îndește acest răspuns El dorește să știe mai cu amănuntul ce are de făcut, pentru ca să se mântuiască, pentru aceea întreabă de Mântuitorul: „cari“ sunt poruncile pe cari trebuie să le țin. Mântuitorul înșiră câteva din poruncile Dumnezeuști: „să nu ucizi, să nu curvești, să nu furi, să nu mărturisești strâmb, cinstește pe tatăl tău și pe mama ta și iubește pe aproapele ca pe tine însuși“. Tânărul ascultă în tăcere cuvântul Domnului. După ce a sfârșit Isus cu răspunsul, tânărul îi zice: „Toate acestea le-am ținut din tinerețele mele, ce-mi mai lipsește?“ Din aceste cuvinte se vede, că el dorea o mai mare desăvârșire să facă mai mult decât dator este fiecare om să facă pentru a se mântui. Atunci Mântuitorul îi zice: „dacă vrei să fii desăvârșit, mergi, vinde-ți averea și o dă săracilor, și vei avea comoară în ceriu: și vino după mine“. Acum tânărul nu mai zice nimic. Răspunsul Mântuitorului nu i-a fost pe plac. În loc să se bucure, el să supără. „S'a întristat“, zice sf. Evanghelie“, fiindcă „avea avuții multe“. Se duce, dar nu pentru a-și vinde avuțiile și a urma pe Hristos. La Mântuitorul nu s'a mai întors.

Să vedem câteva dintre învățămintele ce putem trage din cele istorisite în sf. Evanghelie de astăzi.

Trecând odată Isus din Galilea în Iudea, de cealaltă parte de Iordan. Acolo au adus la Mântuitorul mulți bolnavi pe cari îi vindecă. Dar se apropie de El și fariseii ispitindu-l și dorind

să-l prindă în cuvinte. Mântuitorul le răspunde rușinându-i înaintea poporului. Atunci aduc la Isus prunci pentru ca să-i binecuvinteze. O face și asta. În sfârșit se apropie de El un tînăr, cu stare bună, „care avea avuții multe“. Acesta apropiindu-se de Isus înghenunche înaintea lui, apoi, arătând că are grije de mântuirea sufletului său, știricește dela Mântuitorul după binele pe care ar trebui să-l facă pentru ca să-și mântuiască sufletul.

Mult putem învăța dela acest tînăr. *Înainte de toate învățăm că trebuie să purtăm grije de mântuirea sufletului.* Și într'adevăr: ce va folosi omului de va dobândi lumea întregă, dacă și-a pierdut sufletul. Sufletul este comoara cea mai mare pe care o avem, ba am putea zice că-i singura comoară adevărată. Dacă ne-am mântuit sufletul am dobândit totul, iar dacă l-am pierdut, am pierdut totul, chiar dacă altcum am fi dobândit lumea întregă.

Cine ne poate lămuri în cele ce sunt pentru mântuirea sufletului nostru? Isus. El o poate face asta și deadreptul, dar acum are obiceiul ca acest lucru să-l facă prin mijlocirea preoților, cărora le-a încredințat munca cea mare și grea pentru mântuirea sufletelor. Față de acești ținători de loc a lui Hristos trebuie să fim cu toată cinstea, de ei trebuie să ne apropiem cu toată smerenia și cu toată încrederea, căci sunt puși de Isus Hristos pentru ca să ne ajute întru mântuirea sufletelor.

Dela acesta mai învățăm că *dacă voim să ajungem la a sufletelor noastre mântuire nu ajunge dacă numai vom încunjura răul, ci trebuie să facem și un anumit bine.* Sunt mulți creștini, cari cred că vieța cu adevărat creștinească se mărginește la aceea că încunjurăm greșelile, căutăm mijloacele potrivite pentru a încunjura păcatul și ne folosim de mijloacele potrivite pentru a ne împăca cu Dumnezeu, dacă am avut nefericirea să-L vătămăm. Acest fel de gândire este cu totul greșit. Noi nu suntem în lume numai pentru aceea ca să nu păcătuim, ci mai vârtos pentru ca să facem bine. Drept aceea în fiecare dimineață ne vom întreba: ce bine pot face eu astăzi? Trecând apoi pe dinaintea ochilor sufletului nostru faptele pe cari va trebui să le săvârșim în cursul zilei, vom cumpăni, cum putem săvârși mai bine fiecare lucru. Da, aceasta va fi preocuparea noastră:

ce bine putem face și cum trebuie să facem lucrurile, pentru ca să putem zice că le-am făcut bine.

Tinărul întreabă pe Mântuitorul ce bine poate să facă pentru ca să se mântuiască. Mântuitorul îi răspunde: „iar de vrei să întri în viață, ține poruncile...“ Întrebat cu privire la amănunte Isus înșiră unele din poruncile dumnezezești. Ce răspunde tinărul? „Toate acestea le-am păzit din tinerețele mele“. Frumos răspuns. Dar dacă ni s'ar pune nouă în vedere acelaș lucru, dacă ar trebui să spunem noi un cuvânt cu privire la ținerea poruncilor dumnezezești, oare am putea da și noi acelaș răspuns? Am putea zice și cu fruntea ridicată: „Doamne, toate acestea le-am păzit din tinerețele mele?“ Și să nu uite nici unul dintre noi că va veni o vreme, va veni vremea judecății, când fiecare va trebui să deie seamă înaintea dreptului judecător cum a ținut, cum a păzit poruncile lui Dumnezeu. Fericit acela, care va putea zice: „Doamne, toate acestea le-am păzit din tinerețelele mele“, dar va fi greu de dat seamă pentru acela, care nu și-a bătut capul cu poruncile lui Dumnezeu, pentru care aceste porunci nu au fost călăuză de viață.

Din cuvintele tinărului se vede că el nu se îndestulea cu aceea că ține poruncile domnezezești, ci dorea o viață mai desăvârșită. Isus, care cunoaște și cele mai ascunse taine ale sufletului, îi zice: „dacă vrei să fii desăvârșit, mergi, vindeți averea și o dă săracilor și vei avea comoară în ceriu: și vino după mine“. Răspunsul pe care-l dă Mântuitorul trebuie să ne pună pe gânduri și pe noi toți, pe tot omul care trăește în lume. El dă tinărului sfatul să-și vândă avuțiile fiindcă acestea sunt o sarcină grea, care pe om îl ține legat de cele de jos și nu-i dau răgaz să-și ridice privirile spre înălțimi. Face, Mântuitorul, mari făgăduințe pentru cazul dacă va asculta acest sfat. Il sfătuește să schimbe cele vremelnice și trecătoare cu cele veșnice și neperitoare. Il sfătuește să-și schimbe bunurile pământești cu cele cerești. Il sfătuește să-și schimbe cele vremelnice și trecătoare, cu cele veșnice și nepieritoare. Il sfătuește să vândă averea pământească, prețul ei să-l împărțească săracilor, pentru a dobândi în schimb împărăția ceriurilor, „comoară mare în

ceriu“. Ce fericit ar fi fost tînărul, dacă ar fi urmat sfatul Mântuitorului! Ce fericiți sunt și astăzi aceia, cari primesc acest sfat și-l urmează întocmai.

A urmat tînărul nostru sfatul Mântuitorului? Nu. In loc să se bucure că, însfârșit, a aflat calea pe care poate ajunge nu numai să-și mântuiască sufletul, ci să aibă „comoară mare în ceriu“, El, sărmanu se supără, „și auzind tînărul cuvântul s'a întristat“. Pentru ce se întristează tînărul? Pentru că dorind să știe ce trebuie să facă dacă vrea să înainteze pe cale desăvârșirii, Isus îi trage luarea aminte, că trebuie să scape din anumite legături cari îl țin încătușat, cari nu-l lasă să se miște liber. Îi trage luarea aminte că pentru a putea înainta pe calea desăvârșirii trebuie să aducă o anumită jertfă. Da, jertfă. Fără de jertfă nu se poate înainta pe calea desăvârșirii. Fiindcă pentru tînărul din sf. Evanghelie, cea mai puternică piedecă în calea desăvârșirii era averea, bunurile pământești. Isus îi dă sfatul că de acestea să se scape, să le vîndă. Fiecare om trebuie să se străduiască a înainta pe calea desăvârșirii. Pentru fiecare om, ori care ar fi statul lui de viață, se cere o anumită desăvârșire, de sigur proprie statului său de viață. Dar pentru a ajunge la aceea desăvârșire se cere o anumită jertfă, se cere să vîndă „avuția“, care-l ține legat și-l împiedeca în calea spre desăvârșire. Pentru unul „avuția“ este pămîntul, pentru altul vitele, pentru al treilea cînstea, onoarea acestei lumi, pentru unul po-doabele, pentru altul mîncarea și beutura, pentru altul îndestulirea poftelor neorînduite ale trupului, sau mai pe scurt „pofța ochilor, pofța trupului și trufia vieții“. Aceasta avere îi împiedecă, din pricina ei nu pot înainta pe cale desăvârșirii pe care o așteaptă dela ei Domnul. Deci dacă vreau să urmeze sfatul Domnului, dat pentru a le asigura mîntuirea sufletelor, vor trebui să vîndă aceea „avere“. Vor trebui să se deslipească cu inima de bunurile pământești, vor trebui să lupte din toate puterile împotriva patimilor neorînduite ale trupului, vor trebui să lupte împotriva celor ce le cer dela ei lumea nebună. Dar renunțarea la acestea este o jertfă. Dacă însă vreau să-și mântuiască sufletele trebuie să aducă aceasta jertfă. Nu-i lucru ușor. Nu-i

mică jertfa, mai ales pentru cel ce s'a scufundat cu deabinele în cele pământești, dar dacă ne gândim la aceea că este vorbă de mântuirea sufletelor, nici o jertfă nu-i iertat să ne pară nici mare decum prea mare.

Să rugăm pe Mântuitorul nostru, care a venit în lume pentru noi și a noastră mântuire, să ne lumineze mintea ca să vedem să cunoaștem ce jertfă așteaptă dela noi, și apoi tot pe El să-L rugăm să deie tărie sufletelor noastre, să ne întărească voința, pentru ca să fim gata a aduce cu dragă inimă aceasta jertfă, pentru ca în felul acesta să putem ajunge la mântuirea sufletelor noastre. Amin.

Nașterea Preacuratei Fecioare

Maria

Astăzi sf. Biserică prăznuște nașterea preasfintei Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoare Maria. Părinții ei erau Ioachim și Ana. Despre aceștia cărțile noastre de slujbe bisericești (Sinaxarul în Mineiu) are următoarea însemnare. „Tatăl ei, Ioachim se trăgea din ruda împărătească carele măcar că ducea la Dumnezeu darurile îndoite ca un iubitor de Dumnezeu și bogat, ce era, dară se hulia, pentrucă nu năștea prunci. Pentru aceasta mâhnindu-se la inimă, el în munte, iară Ana, muierea lui în grădină, se ruga lui Dumnezeu cu lacrimi; carele le-a dat lor rod sfânt pântecelui pe preasfânta Născătoare de Dumnezeu“. Noi, care suntem niște călători în această vale a plângerii deși întru păcate ne-am zămislit și din păcătos sân am venit pe lume, dar fiindcă prin Fiul preacuratei Fecioare am fost răscumparați și chemați la moștenirea fericită, se cade ca în ziua de astăzi să ne veselim și împreună cu Biserica să cântăm : „nașterea

ta, Născătoare de Dumnezeu, bucurie a vestit la toată lumea : că din tine a răsărit Soarele dreptății, Hristos Dumnezeul nostru ; și deslegând blestemul a dat binecuvântarea, și omorând moartea, ne-a dăruit nouă vieața cea veșnică“. Să mergem astăzi cu sufletul la leagănul Preacuratei Fecioare, cu smerenie să ne plecăm genunchiul înaintea Aceluia, care a făcut atât de mare pe micuța Marie, care și întru a ei naștere este pildă de sfințenie a vieții, care a căpătat un nume, care este peste tot numele pământean.

I.

Nașterea preacuratei bucurie a vestit la toată lumea, dar mai ales în modesta locuință a părinților ei. Câtă bucurie se sălășuește în inimile părinților ei Ioachim și Ana. Desigur ei simțeau că prin aceasta fetiță „a cercetat Dumnezen pe oamenii săi“ (Lc. 7, 16). Prin ea a cercetat Dumnezeu oamenii săi, fiindcă ea, floarea cerească, avea să aducă pe lume rodul cu dor dorit și cu nerăbdare așteptat, rodul care să binecuvinteze lumea învâluită în osânda de pe urma blestemului asupra păcatului. Aceeași bucurie trebuie să cuprindă și inimile noastre, la ivirea zorilor, cari ne-au răsărit Soarele dreptății.

Privirile noastre se înalță către ceriuri. De acolo Părintele ceresc se bucură privind la leagănul care cuprinde pe aceea, care la vremea sa va cuprinde în sânul ei fecioresc pe Fiul lui Dumnezeu. Spiritul cel sfânt a lui Dumnezeu, par'că se pune pe lucru. El vrea să pregătească un sălaș potrivit pentru Fiul lui Dumnezeu. E mare lucru să fii Mama Dumnezeului celui nemărginit, veșnic și atotputernic. E mare lucru să fii Mama Creatorului, Părintele ceresc cu mii de ani înainte pregătește acest mare eveniment, iar acum Spiritul sfânt este în acțiune, fiindcă este mare, necuprins de mare lucru a primi în sine pe Dumnezeu, a te uni cu El. Dar să ne dăm bine seama, căci acelaș Dumnezeu vine și la noi. Acelaș Fiu a lui Dumnezeu vrea să se unească cu noi, să petreacă în noi. Da, în sf. taină a cuminecăturii. Ne pregătim noi pentru primirea lui cu vrednicie ? Din sf. scripturi știm că Noe timp de 100 de ani pregătește corabia în

care trebuia să scape de potop el și ai săi. Eu cum mă pregătesc pentru ca să primesc cu vrednicie pe Dumnezeu Omul în inima mea? Dacă cumpănesc bine lucrul simt, că oarecum ar trebui să mă nasc a doua oră și apoi să-mi întocmesc vieța anume pentru acest scop. Deci la leagănul Preacuratei alerg pentru a mă naște a doua oră sufletește. Privind la fetița din leagăn îmi dau seama cât de mic, cât de smerit, cât de nevinovat trebuie să fiu, cât de mult trebuie să mă aseamăn cu Preacurata, dacă vreau să mă cuminec, să mă împărtășesc cu vrednicie.

II.

Preacurata și în naștere este pildă de sfințenie a vieții. Ea a fost scutită, chiar din prima clipă a zemislirii sale fie și de umbra păcatului strămoșesc. În sufletul ei harul dumnezeesc lucrează în deplină libertate, cu ușurință, fără nici o împotrivire. Sufletul ei chiar dela început era îndreptat spre Domnul, după cum floarea soarelui totdeauna este îndreptată spre soare. Sborul ei spre Domnul nu este împiedecat de nici un simțământ neorânduit. Ea este ca o rază, care pornește din lăcașul nostru cel vechiu, din raiul pământesc de unde am fost isgoniți. În ea vedem starea în care se aflau strămoșii noștri înainte de ce ar fi căzut în păcat. În cele din lăuntru ale ei numai rânduială, armonia cea mai desăvârșită. Trupul ascultă de mintea sănătoasă, iar mintea se pleacă cu smerenie înaintea Domnului, urmând fără șovăire îndrumările darului. Toate facultățile ei, toate simțurile ei sunt numai curățenie, cea mai desăvârșită curățenie. Cine ar putea spune cât de mare este dragostea către Dumnezeu în inima micuță a acestei copilite, și cât de gata este chiar de pe acum să împărțească cu noi, sărmanii ei frațiori, bogăția darurilor revărsate cu negrăit belșug asupra ei.

Când ne gândim, când cumpănim sfințenia vieții ei ne dăm seama că și noi trebuie să ne străduim să ajungem la aceeași armonie, la aceeași desăvârșită rânduială lăuntrică. În Preacurata vedem și avem exemplarul curat omenesc, după care trebuie să ne întocmim vieța, dar în aceeași vreme ea este ocrotitoarea și ajutătoarea noastră. Cu gândul la ea, sigur că ajutorul ei nu în-

târzie, pot avea nădejdea că și eu voi ajunge la sfințenie. Mijloacele de cari trebuie să ne folosim le cunoaștem atât de bine. Vedem cum se folosește de ele Preacurata. Acestea sunt: smerenia, dragostea față de Dumnezeu și față de aproapele, cari ne fac să fim gata în ori ce vreme a veni în ajutorul altora cu rugăciunile noastre și mai ales cu pilda vieții noastre.

III.

Numele Preacuratei este peste tot numele de pe pământ. Abia se născuse Preacurata și i-au dat un nume, care este peste tot numele, a chemat-o Maria. Acest nume l-a purtat cu mult înainte și sora lui Moisi și a lui Aron, care în slavite cântece cuprinzând trecerea peste Marea Roșie, s'a învrednicit să fie numită „Maria“, ceea ce — după cum tâlcuiesc unii — înseamnă „Stăpâna, Doamna mării“. Dar dacă pe tot dreptul a fost numită sora prorocului Moisi, Maria, numai fiindcă a proslăvit pe Domnul în cântece fiindcă a trecut poporul lui Israil peste mare ca pe uscat, cu cât mai vârtos este vrednică să poarte acest nume Preacurata, la picioarele căreia valurile amare ale păcatului cuprinse de spaimă se risipesc, așa că atât Ea cât și cei ce-i urmează trec nevătămați. Noi știm că și căile noastre sunt împrejmuite de tot felul de primejdii. Din toate părțile valuri ca munții cei înalți se pun în cale. Ce vom face? Vom prinde mâna pe care ne-o întinde Maria. Ea ne va povățui, ne va conduce și va păzi sărmănele noastre suflete de toată murdăria păcatului și de osânda cea veșnică.

Alții tâlcuesc numele „Maria“ în felul că înseamnă „luminată“ iar alții spun că înseamnă „luminătoare“. Și într'adevăr „luminată“ este, căci ea își primește lumina nu dela sine ci dela Fiul ei, ca dintr'un izvor nesecat de lumină, pentru aceea cu tot dreptul și atât de potrivit se aseamănă cu luna. Dar în aceeași vreme ea este și „luminătoare“, întru cât ea duce și conduce la Fiul ei, la adevărata lumină. Alții, în sfârșit, numesc pe Preacurata Fecioară „Stea Mării“. Lumea aceasta este un ocean, o mare, iar Biserica Domnului este o corabie în aceasta mare. Vâslașii acestei corăbii suntem noi. Dar cine poate ajunge la

țarmuri, cine poate fi sigur că ajunge în port, fără ajutorul Mariei? Insuși Dumnezeu este un fel de ocean, o mare, a căreia adâncimi nime nu le poate măsura. Aceste adâncuri numai El le cunoaște. Mama lui cea dreaptă cu ușurință poate cufunda ori ce și pe ori cine. Și când groaza cufundării cuprinde sufletele noastre, Preacurata Fecioară Maria, Steaua Mării este nădejdea noastră.

Deci astăzi, când prăznuim nașterea Preacuratei Fecioare mai mult ca ori când va trebui să ne aducem aminte de cuvintele unui sfânt părinte, care zicea: „Ori cine ai fi, dacă simți și experiezi că mai vârtos ești aruncat de vârtejul valurilor mării acestei vieți, și nu umbli pe căile sigure ale acestui pământ, nu-ți lua privirile dela această Stea, dacă vrei să scapi de valurile ce se ridică amenințător. Dacă vijorul ispitelor se năpustește asupra ta, și vrei să încunjuri stânca, privește la stea și chiamă în ajutor pe Maria. Dacă valurile trufiei, înălțării, bârfelii, emulației lovesc cu putere corăbioara ta, privește la stea și chiamă în ajutor pe Maria. Dacă te amenință mânia, lăcomia, și poftele trupești, nu-ți lua ochii dela Maria. Dacă mulțimea păcatelor este pe cale de a te arunca în prăpastia despărării gândul la Maria să-ți verse în tine nădejdi noi și să-ți deie puteri noi. Deci între toate împrejurările, fie acelea ori cât de grele, ori ce neliniște te-ar cuprinde gândește-te la Maria, poți conta pe ajutorul ei. Dar pentru ca să câștigi cu siguranță ocrotirea ei, trebuie, după puțință să urmezi pilda ei... Atunci din experiență vei cunoaște cu câtă dreptate poartă ea acest nume“. Să primim sfatul acestui sfânt părinte. In ceasurile de ispite și de durere la ea să căutăm scăpare. Amin,

Dumneca înainte de **Înălțarea sf. Crucii**

CUM A IUBIT DUMNEZEU LUMEA ?

Sf. Evanghelie dela Ioan ne spune că: „era un om din farisei, numele lui Nicodim, boier jidovesc“. Acesta se vede că era un jidov cucernic, cu frica lui Dumnezeu și dornic de a cunoaște și face binele. Acesta auzise multe despre Isus. Nu se ferește de El. Era dornic să-l audă vorbind, dar nu prea cuteza de frica celorlalți farisei, cari erau mari vrăjmași ai Mântuitorului. Pentru aceea caută prilej și merge la Mântuitorul pe ascuns. Fiindcă asta n'o putea face ziua, „acesta a venit la Isus noaptea“, cum zice sf. Ioan (3, 1). Stând de vorbă cu Mântuitorul caută să se lămurească asupra rostului sf. botez. Auzind dela Mântuitorul că omul trebuie să se nască a doua oară. „Cum poate omul să se nască fiind bătrân? Au doar poate să între a doua oară în pântecul mamei sale, și să se nască?“ Mântuitorul îl lămurește că aici este vorba despre naștere din „apă și din spirit“, despre sfântul botez. După ce-i dă mai multe lămuriri și-i pune în vedere că „precum Moisi a înălțat șarpele în pustie, așa trebuie să se înalțe Fiul omului, ca tot cel ce crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică“, îi atrage luarea aminte că „așa a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul său unul născut l'a dat, ca tot cel ce crede în el să nu piară, ci să aibă viața veșnică“, cum zice sf. Evanghelie de astăzi.

Să cumpănim mai de aproape acest lucru.

Dumnezeu, după ce a făcut cea dintâiu pereche de oameni, după a lui chip și asemănare, fiindcă aceștia au păcătuit, au fost scoși din raiul pământesc. Cu timpul oamenii s'au înmulțit. Dar după cum au crescut în număr, tot mai mult au crescut și în răutate, tot mai mult s'au bătut dela voința lui Dumnezeu. Dacă după modul nostru de gândire — Preasfânta Treime privește dintâiu înălțimi neapropiate la neamul omenesc din țarina

pământului, aici vede un tablou cât se poate mai trist. Pe întreg rotogolul pământului mulțime fără de număr de oameni de tot felul, atât de deosebiți unul de altul, nu numai prin obiceiurile, ci și prin lucrările lor, prin purtarea lor. Aici sunt neamuri albe, de cealaltă parte negri s'au cei cu pieile roșii ori galbine. Unii trăiesc în pace și bună înțelegere, alții încleștați în războaie sângeroase. Unii râd de vreme, până ce alții plâng, și în lacrimi amare își petrec vieța. Unii se bucură de deplină sănătate, alții sunt ținuiți pe patul suferințelor torturați de grele chinuri. Mulți își termină vieța, căzând sub săcurea morții nemiloase, de vreme ce multi, poate mai mulți, vin în lume pentru ca să le i-a locul. Graiul lor nu este cel plăcut lui Dumnezeu. În loc să cânte laudele Domnului, în loc să binecuvinteze pe Domnul pentru mulțimea bunătăților în cari i-au împărtășit, în loc să se edifice împrumutat prin cuvintele lor bine cumpănite... se aud numai hule, blesteme, vorbe cu două înțelesuri, vorbe murdare și de ruină sufletească aducătoare pentru cei ce le aud. Faptele lor? Li-se potrivesc cuvintele sf. Spirit: „Iară faptele lor erau rele“. Pretutindenea neamuri, popoare stăpânite de neîmpăcată ură împotriva altora. Pretutindenea prigoniri și ucideri în lupte sângeroase. Unii își petrec vremea scumpă în lene, nelucrare, și într'un belșug fără lipsuri întru îndestulirea poftelor trupești și a patimilor neorânduite. De altă parte mulțime de sârmani lipiți pământului, trăind în cea mai neagră mizerie. Aici oameni lipsiți de minte, de cealaltă alții lipsiți de vederea ochiilor, ... nefericiți fără de număr.

Privind Preasfântă Treime acest spectacol înfricoșat cele trei persoane dumnezești cuprinse de milă hotărâsc mântuirea neamului omenesc.

A doua persoană dumnezească, Cuvântul din veci, născut din Tatăl, se oferă de Răscumpărător. Ingerul Domnului, Gavril, este trimis la Fecioara Maria, pentru ca să-i aducă la cunoștință că va lua în sânul ei fecioresc cu puterea Spiritului sfânt, și păstrându-și nepătată fecioria va naște fiu. „Și cuvântul trup s'a făcut“. Așa a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul său unul născut l-a dat“.

Fiul lui Dumnezeu vine în lume. „Fiul a venit în lume, nu pentru ca să facă voia sa, ci aceuia ce l-a trimis, a Tatălui“. Vorbele și faptele lui, viața lui întreagă este cea mai lămurită dovadă a dragostei lui Dumnezeu față de neamul omenească, Iată că Fiul lui Dumnezeu se naște într'o peșteră, ce era grajd pentru niște dobitoace. Născut în sdrențe este așezat pe niște paie . . . într'o iesle, unde îl încălzește suflul dobitoacelor. Abia venit în lume este căutat pentru a fi ucis de Irod. Pentru ca să scape de moartea sigură, la cuvântul Domnului este dus în Egipt, de unde este înapoiat numai după moartea celui ce căuta sufletul pruncului. În Nazaret copilăria și-o petrece ajutând Maicii sfinte și preacurate, pentru ca după ce va fi înaintat în vârstă să lucreze alături de părintele său crescător, tâmplarul Iosif, iar după moartea acestuia lucrează singur pentru ca cu sudoarea feței sale să-și câștige pâinea de toate zilele pentru sine și pentru Maica cea sfântă. „Așa a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul său unul născut l'a dat“.

BCU Cluj - Central University Library Cluj

Când se plinește vremea vieții lui retrase, Isus părăsește casa părintească, părăsește prieteni și neamuri, părăsește chiar și pe Maica sfântă și după ce primește botezul pocăinții dela Ioan și petrece 40 de zile și tot atâtea nopți în pustietate în post și rugăciune, își facepe viața publică. Trei ani și mai bine cutreeră locurile locuite de poporul ales a lui Dumnezeu. Din mulțimea ucenicilor 12 apostoli își alege. Propovăduiește fără încetare cuvântul Domnului. Pe bolnavi îi vindecă, orbilor le dă vedere, surzilor auzul, schiopilor umbletul, pe leproși îi curățește, draici scoate și morți învie pentru ca mai pe urmă vândut de unul dintre apostolii săi să ajungă pe mâinile celor fără de lege, cari, după ce l'au bătut și scuipat în față l'au legat la stâlp, l'au sbiciuit, l'au încununat cu spini, iar mai pe urmă l'au resignit pe cruce, între doi făcători de rele, unde îndreptându-și glasul către Părintele ceresc îi zice: Părinte, Părinte . . . în mâinile tale îmi dau sufletul și plecându-și capul a reposat. „Așa a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul său unul născut l'a dat“.

Hristos a murit pe lemnul crucii. A înviat și s'a înălțat la ceriuri. Dar nu ne-a lăsat singuri. Nu ne-a lăsat orfani. A trimis

pe Spiritul sfânt peste apostoli, pe cari din pescari, vânători de suflete i-a făcut. A întemeiat sfânta Biserică, pe care o ocrotește, o păzește, o povățuește. Acestei mame bune i-a încredințat sfintele taine, prin mijlocirea cărora se revarsă din belșug asupra noastră rodirile morții lui Hristos pe lemnul crucii. Aceasta mamă bună ne ia în primire când sosim în lume, prin sfântul botez ne face fii a lui Dumnezeu și moștenitori ai împărăției ceriurilor, ne face ostași ai lui Hristos, dacă avem nefericirea să cădem, ne ridică, de noroiul păcatului ne curățește, cu trupul și sângele Domnului ne nutrește, asupra legăturilor dragostei curate binecuvântarea ceriului cerșește, iar în clipa morții împotriva ispitirilor diavolului ne întărește, pentru ca împărțirea cu merindea vieții în casa veșniciei să ne însoțească.

Acest Spirit sfânt a lui Dumnezeu în îndoieli ne îndreaptă, întru ispite ne întărește, dela rău ne abate, la bine ne îndeamnă, la ușa inimii noastre bate pentru ca având odată acolo lăcaș statornic pe căile mântuirii, să ne ducă pentru ca la Domnul dela care am pornit, să ajungem și cu El să rămânem pentru toată veșnicia. Câtă dragoste a Domnului față de noi! „Așa a iubit Dumnezeu lumea, cât pe Unul născut Fiul l'a dat“, ca prin mijlocirea Spiritului sfânt la fericirea veșnică să ne ajute.

Când ne gândim la atâta dragoste a lui Dumnezeu față de noi, vrând-nevrând ni-se pune pe buze întrebarea: „ce voiu răsplăti Domnului, pentru toate ce mi-a făcut mie“? Ne-a dovedit dragoste prin aceea că ne-a creat. Ne-a dovedit dragoste prin aceea că pentru noi și a noastră mântuire pe Unul născut Fiul al său l-a trimis în lume, ca luând aceasta asupra-și, toată răutatea noastră să facă din destul dreptății dumnezeiești în locul nostru. Ne-a trimis pe Spiritul sfânt care să ne lumineze, să ne încălzească și spre tot lucrul bun să ne călăuzească. Ce vom răsplăti noi Domnului pentru toate acestea? Dragostea numai cu dragoste se poate răsplăti. Deci va trebui pe Domnul și Dumnezeul nostru din toată inima să-L iubim, pentru El să trăim și să murim, pentru ca la El să ajungem și cu El să rămânem pentru toată veșnicia. Amin

Inălțarea sfintei Cruci

Sfintele noastre biserici astăzi răsună de un cântec de slavă, cântec de mărire. Crucii tale ne închinăm Hristoase și sfântă învierea Ta o laudăm și preamărim. Acesta-i cântecul prin care Biserica preamărește înălțarea, ceea ce este tot una cu biruința crucii. Ce a fost crucea pe vremuri și ce este slăvita cruce astăzi? Pe vremuri crucea era un mijloc ucigător în mâinile puterii pedepsitoare. Astăzi însă crucea este lemnul de vieață al milostivirei dumnezești. Pe vremuri crucea ducea la moarte, astăzi este punte către vieața veșnic fericită. Pe vremuri lumea privea cu groază la cruce, fiindcă vedea în ea un lemn de blestem și de moarte aducător. astăzi lumea cu sete îl caută acest lemn în care vede un izvor de binecuvântări, un lemn binecuvântat, pe care a fost atârnată mântuirea lumii. Aceia, cari au răstignit pe împăratul mării, cari și biserica lui cu foc și fier o au prigonit, o au înmormântat și crucea lui, pentru ca deodată cu acel lemn să îngroape și pomenirea lui Isus cel restignit. Creștinii cei dintâiu deseori mergeau la locul unde se credea că-i înmormântată crucea Domnului, așa cum merg pruncii la mormântul părinților lor, până ce împărăteasa Elena a desgropat-o și a înălțat-o înaintea poporului pentru ca să se închine slăvitului lemn al crucii. Ce-i drept crucea lui Hristos are și astăzi dușmani, cari fac tocmai cum făceau fariseii, cari ziceau către Mântuitorul: „ieși și te du de aici“, dar aceștia nu pot scărița nimic din slava crucii, cum nu au putut scărița aceia, cari clătînând din cap își băteau joc de Mântuitorul răstignit pe cruce.

Astăzi când sf. Biserică prăznuște înălțarea sf. Cruci, ceea ce este tot una cu biruința crucii, dorind să vestesc slava sf. Cruci nu vreau să arăt semnele din afară ale acelei biruinți, nu aceea că de pe muntele Calvarului crucea a ajuns pe turnurile bisericilor, în coroanele împăraților și pe piepturile eroilor, pentru că aceste sunt numai niște semne a biruinței pe care a câștigat-o crucea, sau mai bine zis: Isus Nazarineanul răstignit pe cruce.

Eu văd biruința crucii în altceva, și anume: în aceea că a biruit asupra păcatului și asupra diavolului care este pricinuitorul tuturor relelor, izvorul tuturor suferințelor.

Infricoșat este blestemul păcatului asupra noastră. Toate necazurile și suferințele, cari amăresc atât de mult vieața noastră pământească: moartea care totdeauna-i în călcâiul nostru, ne urmărește deaproape și ne ține în neconținută groază... osânda veșnică, la care și a te gândi este lucru chinuitor... toate acestea izvoresc din păcat, toate acestea sunt moștenirea noastră, fiindcă am moștenit păcatul. Cetele îngerești aruncate din slava cerească în întunerecul din afară, părechea de oameni scoși din raiul cel pământesc... sunt dureroase, triste, dar potrivite pilde pentru a arăta la ce duce, ce pricinuește păcatul. Dacă am zăcea pe patul de suferințe cuprinși de ceva boală grea și molipsitoare, și dacă am apăsa acel pat fără cea mai mică nădejde de vindecare, așteptând pe fiecare clipă sfârșitul... dacă în starea aceasta fiind pe neașteptate s'ar găsi un medic, care smulgându-ne din gura morții ne-ar reda vieții bucuriilor ei... cât de mult am lăuda, cât am slăvi pe acel doctor, cât de mult am lăuda știința lui fiindcă ne-a scăpat de suferințe și în locul morții pe care o așteptam cu frică și cu cutremur ne-a dat vieață. Dar ce vom spune despre sf. Cruce, care a scăpat nu un singur om care era pe patul morții, ci omenimea întreagă a scăpat-o de boala de moarte în care suferea, care a pus capăt primejdiei în care era. Dar vedeți că Isus Hristos din dragoste nemărginită față de noi, pe când eram încă dușmanii lui, prin sfintele lui patimi pe lemnul crucii ne-a câștigat îndreptarea, făcând din destul dreptății dumnezeiești pentru noi. Prorocul Domnului cu veacuri înainte a spus: „el s'a rănit pentru păcatele noastre și a pătimit pentru fărădelegile noastre... și cu rana lui noi toți ne-am vindecat“. (Is. 53, 5), precum ne spune și sf. apostol Petru că el „păcat nu a făcut, nici nu s'a aflat în gura lui vicleșug“ (1 Petru 2, 22). Pentru aceea cântă Biserica: „Așa a rânduit Dumnezeu ca mântuirea neamului omenesc să se câștige pe lemnul crucii, pentru ca de unde a pornit moartea de acolo să izvorască și vieața; pentru ca cel ce a biruit pe

lemn tot pe lemn să fie biruit de Domnul nostru Isus Hristos". „Ștergând scrisoarea de datorie, cu porunci împotriva noastră, care ne era potrivnică, și pe aceea a dat-o la o parte, pironind-o pe cruce". (Col. 2, 14).

Știu prea bine că fii veacului acestuia vor zice: cum a biruit Hristos păcatul, căci doară și astăzi este păcat, și astăzi sunt necazuri și suferințe pricinuite de păcat. Le zic toate acestea pentru ca să întunece slava crucii, pentru ca să împiedece cuvântul crucii de a ajunge în inimi. Este adevărat, durere, este prea adevărat că și acum mai este păcat, și astăzi e încă deschis izvorul blestemat, din care pornesc atâtea suferințe. Putem spune, și cu sf. apostol Pavel plângând trebuie să spunem, că și astăzi sunt mulți „cari umblă ca vrăjmași ai crucii lui Hristos, al căror sfârșit este pierirea, al căror Dumnezeu este pântecel, și mărirea lor e rușinea lor, cari se gândesc la cele pământești". (Filip, 318). Dar chiar în această biruință a crucii că pe toți aceia cari se prind de ea îi apără de păcat, iar pe aceia cari au căzut în păcat îi ridică. Sulița care a străpuns preasfânta inimă a lui Isus cel restignit pe cruce a deschis izvorul harului și a îndreptării... A deschis izvorul darului, care slăbiciunea o ajută împotriva ispitirilor, a lumii și a diavolului apără, gândul, intenția bună o ajută la izbândă, stăruința o ajută la înfăptuire... așa încât sărmanul om, care răzimat numai pe puterile sale nu ar fi în stare nici să pășească fără a păcătuji, cu ajutorul darului dumnezeesc poate încunjura păcatul; omul care n'ar putea face nici un bine, toate le poate face cu Hristos, care-l întărește. Iar dacă a avut nefericirea să cadă în păcat pe cruce găsește deschis izvorul din care poate scoate nouă vieață sufletească, îndreptare, cu ajutorul căreia se poate scăpa de blestemul asupra păcatului, de osânda veșnică, și poate ajunge să fie iarăși pe placul lui Dumnezeu și poate recâștiga dreptul de moștenire la fericirea veșnică, pe care-l pierduse. Isus Hristos nu s'a îndestulit cu aceea că și-a dat vieața pentru noi pe lemnul crucii, Et și astăzi, după cuvântul sf. apostol Pavel este: mijlocitorul nostru la Părintele cel ceresc, care face din destul pentru

păcatele noastre, și nu numai pentru ale noastre ci pentru ale lumii întregi.

Sunt și de aceia cari zic: se vorbește despre biruința crucii, care iadul l-a surpat, dar cu toate acestea iadul mai stă și astăzi și zilnic înghite în focul său nestins multe suflete nefericite. Adevărat că deodată cu moartea Mântuitorului pe cruce, când pământul s'a cutremurat iar catapeteasma bisericii s'a rupt pe mijloc, nu s'a surpat și locul de osândă. Adevărat că și astăzi mai este de față locul de osândă al iadului. Dar tocmai în aceea stă biruința crucii că a zdrobit puterea iadului, care numai pe aceia îi poate înghiți, cari de bună voie vreau să ajungă acolo.

Poate veți întreba: cum, dar sunt și nebuni de aceia, cari vreau să ajungă în locul de osândă? Lucrul trebuie înțeles așa că Isus murind pe lemnul crucii a zdrobit puterea iadului, prin aceea că ne-a pus în mâini mijloace cu ajutorul cărora se poate încunjuța iadul. Cine vrea să se ierească de iad o poate face tot așa de sigur, pe cât de sigur e că Isus a murit pe lemnul crucii pentru noi. De osânda iadului numai aceia nu se feresc, cari sunt dușmanii crucii lui Hristos, și cari nu-și întocmesc vieța după rânduielile lui. Crucea lui Hristos nu strălucește înzadar pe turnurile bisericilor. De acolo ea se ridică spre ceriuri ca un semn care ne arată calea spre patria noastră veșnică, ca și o piatră de hotar în calea mântuirii. Dacă umblăm pe calea pe care ne-o arată crucea ajungem acolo, unde-i Isus cel restignit pe cruce, care a mers înainte să ne pregătească loc, ca să fim și noi acolo unde este El.

În sfârșit trebuie să recunoaștem că izvorul necazurilor nici n'a scăzut nici nu s'a astupat cu totul. Și astăzi trebuie să ne plângem că, „omul născut din femeie trăind timp scurt are parte de multe necazuri“. Biruința crucii stă în aceea că făcându-se Isus părtaș suferințelor noastre, pe acelea le mulcomește, purtarea necazurile o ușurează, iar în paharul amar al suferințelor noastre amestecă dulceața mângâierilor cerești. Ori cât ar fi de aspre loviturile ce ni se aplică, dacă ne dăm seama că acelea sunt o ispășire pentru păcatele noastre... dacă știm că noi suntem aceia, cari prin păcatele noastre am împletit biciul care ne

pedepsește... ascuțișul pedepsei se tocește, greul se ușurează. Iar dacă auzim pe Isus cel restignit zicând: veniți la mine voi toți cei osteniți și însărcinați și eu vă voi ușura, eu vă voi mângăia... dându-ne seama că suferim alături de Hristos, ne mângăie nădejdea că ne vom și proslăvi cu dânsul.

Să fie deci crucea pe care trebuie s'o purtăm ori cât de grea, să fim ori cât de părăsiți, disprețuiți, călcați în picioare; să fim ori cât de săraci, orfani, prigoniți, bolnavi ori huiduiți... să purtăm crucea suferințelor cu dragă inimă, în liniște, fără murmur, căci atunci crucea noastră va fi un fel de creangă ruptă din crucea biruitoare a Mântuitorului, care ne va face părtași vredniciei morții sale. Trebuie nu să ne ferim de năcazuri, ci mai vârtos să „ne lăudăm în năcazuri, știind că năcazul aduce răbdare, răbdarea încercare, încercarea nădejde, iar nădejdea nu înșală“, nici aici, nici dincolo de mormânt. Amin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dumineca după Înălțarea **sf. Cruci**

PE ISUS IL MĂRTURISIM PRIN MĂRTURISIREA CREDINȚEI ȘI TRĂIND CUM CERE CREDINȚA

Fiind odată Isus în ținuturile Cezariei lui Filip însoțit de ucenicii săi, pe cale îi întreabă că ce au auzit ei, ce zic oamenii, cine-i El. Ucenicii spun ce au auzit. Unul spune că unii zic despre Mântuitorul că ar fi Ioan Botezătorul. Altul spune că vorbesc că ar fi Ilie prorocul sau alt proroc. După ce-i ascultă pe toți îi întreabă pe ucenici zicând: „Și voi cine mă ziceți, că sunt“ Petru răspunde: „Tu ești Hristos“. Isus îi oprește să deie

mai departe acest lucru și începe a le spune câte are să sufere și să moară, iar după trei zile are să învieze. După aceea chemând mulțimea ucenicilor le pune în vedere ce trebuie să facă cel ce vrea să-l urmeze. „Cel ce vrea să vină după mine — zice Domnul — să se lapede de sine, și să-și ia crucea și să-mi urmeze“. Le mai pune în vedere că trebuie să-l mărturisească înaintea oamenilor, „căci cine se va rușina de mine și de cuvintele mele“ — zice Mântuitorul — „și Fiul omului se va rușina de el când va veni întru mărirea Tatălui său cu sfinții îngeri“. Cuvintele rostite de Mântuitorul de sigur au fost întâiu și mai întâiu pentru apostoli. Dar acelea sunt spuse nu numai pentru ei, ci pentru toți adevărații creștini din toate vremurile și din toate locurile. Sunt spuse și pentru noi. După cum apostolii și ucenicii Domnului trebuiau să nu se rușineze de Isus și de cuvintele, de învățăturile Lui, ci mai vârtos să-L mărturisească, tot așa și noi nu numai că nu-i iertat să ne rușinăm de el și de cuvintele Lui, ci trebuie să-L mărturisim, nu numai cu cuvântul ci și cu fapta, și mai vârtos cu fapta.

Apostolii Domnului, deveniți apostoli din niște simpli pescari, au împlinit această poruncă a Domnului cât se poate mai desăvârșit. Deși s'au plinit toate cele înainte spuse de Mântuitorul, anume: că-i vor scoate din adunări, că-i vor prigoni și-i vor chinui, crezând că prin asta fac un lucru plăcut înaintea lui Dumnezeu, ei nu au încetat a mărturisi pe Isus, vestind că el este Fiul lui Dumnezeu, Mesia, Răscumpărătorul promis. Propovăduirea lor au întărit-o prin suferințe ba chiar și cu moartea lor. Creștinii cei dintâiu, cari au pășit pe urmele udate de sângele apostolilor, au făcut mărturisire atât de strălucită pe lângă Hristos încât mulți dintre păgânii cari erau prigonitorii lor, văzând tăria credinței lor, cuprinși de râvnă sfântă au început și ei a mări pe Tatăl cel ceresc mărturisind pe Isus cel restignit a căruia cruce mai înainte o socoteau a fi nebunie.

Noi încă datori suntem să mărturisim pe Hristos, dar nu numai cu cuvântul ci mai vârtos cu faptele, cu vieța noastră.

Fost-au vremuri, vremuri grele, când pe cei ce mărturiseau că sunt creștini îi aștepta moarte sigură. Atunci mulți și-au

pierdut vieața în spânzurători, alții au căzut sub ascuțișul sabiei, alții au fost aruncați în căldarea cu rășină sau uleiu clocotind, alții legați de roți de fier au fost aruncați de pe vârfuri de dealuri, alții au fost aruncați înaintea fiarelor sălbatice și sfâșiați în mii de bucăți, numai fiindcă erau creștini. De aceasta soarte au avut parte nu numai capii bisericești, nu numai păstorii de turmă cuvântătoare, nu numai bărbați în floarea vârstei, ci și bătrâni uitați de vremuri și neputincioși alături de femei, tineri și fecioare în floarea vieții. Pela anul 177 după Hristos mai mulți au fost închiși în Lyon pentru credința lor creștinească. Intre aceștia era și o fată sclavă cu numele Blandina. Era slabă. Toți creștinii erau îngrijorați pentru ea, și mai ales stăpâna ei, care încă era închisă se temea că nu va avea destul curaj pentru ca să-și mărturisească credința. Dar nici cele mai înfiorătoare chinuri nu i-au scărîțat tăria sufletească. Când o chinuiau mai strașnic, nu înceta a striga: „sunt creștină“. Rictius Varus, proconsulul roman a întrebat dela o fecioară cu numele Macra, cum o chiamă. Fecioara, deși știa că răspunsul are să-i aducă moartea, răspunse: sunt creștină, mă închin singurului Dumnezeu adevărat, și nu idolilor. După câteva zile au omorît-o între chinurile cele mai înfricoșate. Pela anul 287 Sf. Quentin, fiul senatorului roman Zeno, a răspuns aceluiaș locțiitor: eu sunt creștin, acesta este numele meu, iar dacă tocmai doriți să știți mai mult, vă spun că pe părinții mei îi chiamă Quentin. Judecătorul numai decât a poruncit să-i taie capul ceea ce s'a și întâmplat la 31 Octombrie 287.

Astăzi, mulțumită lui Dumnezeu, nu suntem expuși la prigoniri de felul acesta. Adevărat că într'un trecut nu prea îndepărtat mulți au trebuit să sufere mult pentru credință, dar suferințe de felul celor îndurate de mucenici nu i-a amenințat.

Orî între ce împrejurări suntem, orice ne-ar ajunge suntem datori să mărturisim pe Hristos prin mărturisirea credinței noastre și prin întocmirea vieții noastre după cum cere credința. Prilejuri pentru a mărturisi pe Hristos prin ținerea celor cerute de credință avem în fiecare zi, în fiecare clipă. Nu sunt adevărați creștini aceia, cari datorințele creștinești le plinesc iată

numai așa, cari vreau și nu vreau să trăiască conform credinței, ci cari nu trăesc cum cred, cari nu vorbesc cum gândesc și nu fac cum simțesc. Acest fel de viață nu-i viață creștinească. Printr-o astfel de viață nu mărturisim pe Hristos, Domnul și Dumnezeuul nostru. Se cere să avem o credință vie, o credință care în dragoste lucrează și prin fapte bune se arată.

Se înșală amarnic acei creștini, cari zic: eu sunt creștin bun, dar nu de cei cu crucea în sân, căci mai am și alte lucruri nu numai să mă tot rog și să țin tot ce-mi poruncește Biserica. Dar să-mi spuneți în ce stă creștinătatea acestora? În aceea că nu se roagă, nu cercetează sf. biserică în dumineci și sărbători? În aceea că ani dearândul nu se spovedesc și că li-se face părul măciucă în vârful capului când numai aud de post? Să mă credeți, dar acest soi de oameni sunt mai răi chiar și decât Iuda. Acela a mărturisit barem atâta că a păcătuit vânzând sânge nevinovat, pecând aceștia își bat pieptul cu aceea că sunt creștini buni, pecând într'adevăr sunt creștini numai cu numele. A fi creștin și a nu trăi creștinește, nu înseamnă a face mărturisire pe lângă Hristos.

Poate vor fi și de aceia, cari vor întreba: cum trebuie să ne întocmim viața? Ce pildă trebuie să urmăm? Acestora le răspund: luați pildă dela creștini cei dintâiu. Despre cei ce au trăit încă pe vremea apostolilor scris este că „mulțimea credincioșilor aveau o inimă și un suflet“, adică se iubeau împrumutat ca niște frați întru Hristos, cum a poruncit Mântuitorul. Mai stă scris despre ei în cărțile sfinte că erau statornici întru învățătura apostolilor și întru „frângerea pâinii“, adică în împărțire cu sf. taină și rugăciune. Cum au trăit creștinii după moartea apostolilor ne spun scriitorii cei vechi, cum e sf. Iustin mucenicul, care scrie: „aceia, cari mai înainte trăiau întru desmerdări trupești, acum au o singură bucurie: viața morală: cei ce până erau păgâni au prețuit banul mai presus de toate, acum toate ale lor le împărțesc săracilor; cei ce mai înainte urau și dușmăneau, acum trăesc ca frații“. Iată ce scrie despre ei un slujbaș păgân cu numele Plinius, care a fost trimis de împăratul Traian să-i prigonească. „Cu cei ce se mărturisesc de

creștini. mă port în modul următor: îi întreb dacă sunt creștini. Dacă răspund că da, îi mai întreb a doua și a treia oră, amenințându-i cu chinuri. Dacă mărturisesc așa cu statornicie îi trimit la chinuri. De altcum — zice Plinius — „întreagă vina lor stă în aceea că într-o anumită zi, în zori se adună și cântă lui Hristos ca unui Dumnezeu cântări cu schimbul, se obligă cu jurământ că nu vor face nici un lucru rău; că nu vor fura, nu vor lua cu puterea (sila), nu vor face necurăție cu femeia altuia, credința nu o vor călca, iar bunul strein, dacă sunt întrebați, nu-l tăgăduesc“.

Așa trăiau creștini din veacurile prime, încât văzându-i păgânii ziceau: uitați-vă la creștini cum se iubesc și se ajută împrumutat, cât de gata sunt să jertfească totul unul pentru altul. În feliul acesta să ne întocmim vieța, căci numai în feliul acesta vom mărturisi pe Hristos așa cum așteaptă El dela noi. Amin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dumineca I-a după Înălțarea sf. Cruci

PESCUIREA MINUNATĂ

Domnul nostru Isus Hristos era în Galilea. Aici cutrieră multe sate și orașe pretutindenea propovăduind cuvântul dumnezeesc. Din aceasta călătorie de apostolie se întoarce în orașul Capernaum, locul pe care-l alege Mântuitorul ca o a doua așezare a sa, după ce părăsise Nazaretul. Acest oraș era pe țărmul unui lac mare, numit lacul ori marea Genezaretului. Prin acest lac trece râul Iordanului, pentru ca după ce iasă din el, să se verse în Marea moartă. Isus era lângă lac. Mulțime mare de oameni din toate părțile se adună lângă lac, pentru ca să asculte învățăturile propovăduite de Mântuitorul. La marginea

lacului erau două luntre din care ieșiseră pescarii, cari acum își spălau mrejele. Invățătorul se urcă în luntrea lui Petru, rugându-l s'o depărteze puțin dela țârmuri, pentru ca șezând în luntre să poată mai în liniște învăța poporul. După ce își termină cuvântarea Isus, zice lui Petru să arunce mrejele în apă spre pescuit. Simon Petru îi răspunde: „Invățătoarele, toată noaptea ne-am trudit și nimica n'am prins, dar la cuvântul tău voui arunca mreja. Și făcând așa, prins-a mulțime multă de pești, de li-se rupea mreja“, cum zice sf. Evanghelie.

Intâmplările din viața Mântuitorului sunt pline de învățături. Și intâmplarea istorisită în sf. Evanghelie de astăzi este bogată în învățături. Să vedem mai deaproape ce învățături putem scoate din cele istorisite în sf. Evanghelie de astăzi.

Intâmplarea istorisită în sf. Evanghelie, după cum am văzut, are loc pe țărmurul lacului Genezaretului. Acesta era un lac mare, un fel de mare pe care pe vremea Mântuitorului umblau și corăbii. Acest lac foarte potrivit ne înfățișează viața noastră pământească. Dacă ne vom gândi bine la viața pe care ne-o petrecem în aceasta „vale a plângerii“ ni-se pare un fel de loc unde rămânem fără să fim nevoiți a merge mai departe. Zic: „așa ni-se pare“, căci realitatea este cu totul alta. Adevărul este acela, pe care Spiritul sfânt îl cuprinde în următoarele cuvinte ale sf. scripturi: „nu avem aici cetate stătătoare“, „nu avem aici lăcaș statornic“. În lumea aceasta suntem niște călători în drum spre alte țărâmură, spre altă lume. Lumea aceasta este o lume trecătoare, o lume care ține numai până la un timp, pentru ca din aceasta lume să trecem în marea veșniciei. Marea se pare că este un bazin mare, un bazin fără margini, în care se scurg și în care se întâlnesc toate râurile. Tot așa și în veșnicie. Ea este bazinul în care se întâlnesc toate bucuriile sau toate chinurile. În marea vieții fiecare poate pescui. Dar nu fiecare poate prinde pești. Și nu pot prinde fiindcă lucrează noaptea, în întunec. Toată noaptea se trudesesc și nimica nu prind.

Dar cine lucrează noaptea? Cine lucrează orbecând întru întunec? Și, în urmare, cine se trudește toată noaptea zădarnic?

Lucrează noaptea, oarbeacă întru întunecere și în urmare trudesce înzădar întâiu și mai întâiu păgânii. Sărmanii de ei. Ei sunt lipsiți de ochii sufletești pe cari noi îi numim credință. Ne-având acești ochi, ei nu au nici lumina credinței. Și în lumea asta sunt mulți păgâni. După socoțile învățaților încă și astăzi, după aproape două mii de ani dela Domnul Hristos, mai sunt cam 800 de milioane de păgâni. Cine va putea cuprinde în cuvinte potrivite starea vrednică de deplâns în care se găsesc acești nefericiți. Ei nu au ajuns încă la cunoașterea Dumnezeului celui adevărat. Sunt închinători de idoli. Unii se închină la lucruri făcute de ei înșiși. Alții se închină la șerpi. Unii se închină la paseri, alții la dobitoace. Urmarea e că ei cad jertfă, se fac vinovați de cele mai înfricoșate crime. Cele mai negre păcate, și cele mai înfricoșate vicii fac parte din vieța lor de toate zilele. Ei aduc jertfe omenești, jertfesc oameni. Se fac vinovați de răsbunări sângeroase. Iși iau singuri vieța. Se dedau la cel mai greșos desrâu. Despre toate acestea ei nu numai că au credința că nu sunt oprite de lege, nu numai nu sunt împotriva legii, ci cred că sunt lucruri bune și plăcute dumnezeilor lor. Despre acești nefericiți scrie sf. apostol Pavel că: „au schimbat mărirea lui Dumnezeu celui nesticăcios cu asemănarea omului stricăcios, și a paserilor, și a celor cu patru picioare, și a târâtoarelor”. (Rom. 1, 23).

Gândindu-ne la starea lor nefericită ne putem da seama câtă mulțumită datorăm noi lui Dumnezeu, fiindcă ne-a chemat la lumina cea adevărată prin adevărata credință. Să nu încetăm a ne ruga ca milostivul Dumnezeu să-i aducă și pe ei la lumina credinței celei adevărate.

Lucrează noaptea, oarbeacă întru întunecere, și în urmare trudesce înzadar necredincioșii zilelor noastre. Sunt și ei de aceștia și încă mulți. Ii găsim nu numai între cei ce au umblat la școale înalte, ci și între cei cu carte mai puțină, ba chiar și între cei ce sunt cu totul fără carte. Găsim de aceștia nu numai la orașe ci și pe satele noastre. Cum au ajuns în aceasta stare nefericită? Unii au ajuns pe urma tovărășiei cu oameni răi și fără Dumnezeu, alții prin citirea cărților rele, alții, în sfârșit

prin aceea că s'au lăsat cu totul stăpâniți de patimile neorânduite. Ochiul sufletului lor sunt acoperiți cu o peliță groasă, prin care nu străbate lumina. Intunecul minții lor este atât de mare încât virtutea o socotesc de viciu, iar viciul de virtute. Înaintea lor lumina este întunec, iar întunecul lumină. Pentru ei amarul este dulce iar dulcele amar. Despre acești nefericiți zice marele proroc Isaia: „vai celor ce zic răului că este bun și bunului că este rău, celor ce pun lumina întunec și întunecul lumină, celor ce pun amarul dulce și dulcele amar“. Cumpănind bine lucrul vedem că ei înșiși sunt cauza întunecului de cari sunt cuprinși, și tocmai pentru aceasta sunt vinovați înaintea lui Dumnezeu.

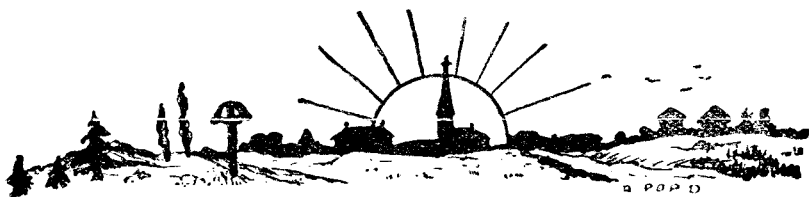
Cel ce nu dorește să ajungă o astfel de soarte nefericită trebuie să încunjure cu tot deadinsul tovărășia rea, nu se va însoți cu cei potrivnici sfintei lui Dumnezeu Biserici, nu vor citi nici cărți nici gazete rele, bine știind că celce se joacă cu focul se arde.

In sfârșit lucrează noaptea, oarbeacă întru întunec și în urmare trudes înzador cel ce petrec în păcate. Aceștia ar putea să se scoale, să părăsească starea nefericită în care se află, dar n'o fac. Pentru ce? Pentru că sunt lipsiți de lumină. Ei se sperie de greutățile împreunate cu o întoarcere dela vieață păcătoasă la o vieață virtuoasă, pentru că nu se pot decide ca dela calea largă a păcatului să treacă la calea îngustă a virtuții. Să luăm câteva pilde din vieața de toate zilele. Incearcă și spune sgârcitului că toate lucrurile din lume sunt deșertăciune și supuse pieirii, că lucrurile se câștigă și se țin cu multă neliniște, că Mântuitorul lumii a zis: „vai vouă bogaților“ fiindcă — după cuvântul Domnului — „mai ușor trece funia corabiei prin urechia acului, decât bogatul să între în împărăția lui Dumnezeu“ (Mt. 19, 24). El le va asculta acestea dar toate-l vor lăsa rece, de sgârcenie nu se va lăpăda. Spune bețivului că prin beție se face mai pe jos decât dobitoacele că prin beție își aduce rușine și sărăcie în această lume, iar după moarte va ajunge pe mâna diavolilor. Te va asculta, dar de păhar tot nu se va lăsa. Spune desfrânatului că prin desfrânările sale se face vrednic de disprețuit în

fața lumii. Cuvintele tale bune vor fi „toacă la urechea surdului“. Spune nedreptului că până nu restituie, până când nu despăgubește pe aceia dela care a furat ori a luat pe nedreptul... se osândește. Poate te va asculta cu urechile, dar de lucrurile înstreinate nu se va despărți. Ei sunt întunecați la minte, toată vieța și-o petrec într'o noapte întunecoasă, se trudesesc ce-i drept, dar truda lor este zădarnică și de osândă aducătoare.

Să rugăm pe Domnul milelor, ca să reverse asupra noastră lumina darului său dumnezeesc pentru ca povățuiți de acesta să nu umblăm întru întunerec ci pe căile cari duc la mântuire. Amin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

VIEȚA SPIRITUALĂ

Celibatul ori căsătoria preoților?

În „Cuvântul adevărului veșnic“ am făcut loc unui studiu intitulat „Celibatul ori căsătoria preoților“. Studiul cuprindea mai mult loc decât să poată fi publicat în întregime în cadrele unui volum de extensiune mai redusă, cum era acela. Pentru ca să poată vedea lumina zilei întreg studiul am continuat cu publicarea lui în „Păstorul sufletelor“. Celibatul sau căsătoria preoților este o chestiune de primordială importanță. A preocupat mult pe cei puși de Spiritul sfânt ca să cărmuiască Biserica Domnului în toate vremurile. Dar a fost obiectul unor deosebite preocupății mai ales în trecutul nu de tot îndepărtat.

O chestiune atât de importantă cum este aceasta, nu încează să-și aibă importanța și nu va înceta să-și aibă actualitatea. Preocupă în mod deosebit „cercurile clericale“ ale Bisericii noastre române unite cu Roma. E prea natural ca nu toți să vadă lucrul prin aceeași prismă, mai ales că nu privesc chestiunea cu aceeași ochi. Deosebire de păreri, câtă vreme nu este vorba de credință sau moravuri, poate avea loc. Așa a fost totdeauna. Așa-i astăzi. Așa va fi și pe viitor. Discuții asupra unor chestiuni de natura asta pot avea loc, dar totdeauna trebuie ținute la un nivel înalt, cu dragoste și prudență. În felul acesta ținute, pot ajuta la lămurirea chestiunii și pot contribui la îmbunătățirii situației. Altcum mai mult strică decât folosesc.

Cu privire la chestiunea: „celibatul ori căsătoria preoților“ în studiul despre care am făcut pomenire a fost expus punctul de vedere a avut „darul“ ori „nefericirea“ să atingă anumite susceptibilități să nemulțumească un număr de preoți, să deștepte anumite nedumeriri și să provoace anumite proteste. După cum studiul cu pricină cuprindea părerile „unora“, nu ale mele, tot așa, cele ce urmează sunt părerile „altora“ pe cari le copiez din scrisorile ce-am primit pe urma acelu studiu, dela cei ce sunt . . . „de altă părere“.

„Fost-a lucru potrivit sulevarea acestei chestiuni“ ?

„Modesta mea părere e, că a fost cel mai nefericit gând a suleva acum în forma aceasta chestiunea. Ea a mai fost pusă și de unii și de alții, tot în aceasta formă, însă niciodată nu a adus rezultatul dorit, care nu poate fi altul decât binele bisericii. Ba, în loc de bine, a adus nespuse de mare rău : în Clerul bisericii noastre a produs o prăpastie, care, durere, se arată tot mai pronunțată cu toate urmările nefaste, ca lipsă de încredere, bănuieli, ponegriri, denunțuri, desconsiderare, dispreț etc, cari toate se pot cuprinde sub noțiunea lipsei de dragoste, fără care preotul, fie el ori cât de celibe sau de căsătorit, ucenicul lui Hristos nu este, ba nu este nici chiar cimbălnău, ci poate un cimbălnău de tot hodorogit, bun numai pentru foc“.

„Chestiunea atât de importantă a celibatului preoților nu se poate soluționa prin discuții de aceasta natură, cari nici odată nu folosesc, ci numai strică cauzei“. Într-o anumită parte a bisericii noastre „a început o nefericită campanie a celibilor în contra celor căsătoriți, cari au ajuns obiectul celor mai josnice desconsiderări din partea unor nesocotiți .. cari se cred în drept, ca singurul obiect de batjocură să le fie preoțimea căsătorită“.

Se poate face propagandă pentru celibat ? Cum trebuie făcută ?

„Eu cred, că singura propagandă ce se poate face cu rezultat în favorul celibatului, afară de rugăciune, este vieța exemplară, ba vieța sfântă a preoților celibi“. Deci la deslegarea fericită a acestei probleme de importanță mare pentru biserică, nu prin discuții inutile și supărătoare se va ajunge, ci prin rugăciuni pentru adevărate vocațiuni preoțești și prin sfințenia vieții preoților celibi, care va atrage și pe alții la aceasta stare absolut mai înaltă, mai perfectă decât a căsătoriei. Inșă decât celibi răi, mai bine căsătoriți buni“.

De unde sunt a se lua citate pentru sprijinirea celibatului ?

„Găsesc, că a fost o adevărată nenorocire, ca în tratarea unui obiect atât de important, în loc să se citeze din sfinții Pă-

rinți și Doctorii Bisericii, se citează din cartea... pâr. Dr. Victor Crișan... Părțile citate nu norocos au fost alese. Ceea ce d. e. se spune despre sărăcie în legătură cu preoții căsătoriți, este chiar contrar concepției creștine. Hristos altceva a învățat despre sărăcie, nu că ar fi ucigătoare de inițiative mărețe, apoi demoralizatoare și umilitoare pentru omul ce are simțul demnității sale. Durere, că aceasta concepție greșită despre sărăcie a cucerit prea mare teren în sufletele unor celibi, cari având ei puțința să se îmbrace în albituri de mătăasă și în blănuri scumpe și să dispună de garderobă încărcată... se uită cu oareșcare desconsiderare la bietul preot căsătorit... și sărăcia lui, pe care ar trebui s'o admire, o taxează de ucigătoare de inițiative etc“.

Participarea preoților căsătoriți la petreceri

„Ce să zic la participarea preoților căsătoriți la petreceri, dansuri și distracții, unde ar fi siliți să-și conducă soția. Cu conștiința liniștită pot afirma, că... nu știu cazuri cari în privința aceasta ar fi desonorante pentru preoții căsătoriți“.

Se poate mulțumi un preot celibe cu mai puțin decât un căsătorit ?

„Afirmăția, că un preot celibe se poate mulțumi cu mai puțin decât unul căsătorit, iarăși este adevărată numai în teorie, nu însă în practică. Doar am văzut atâtea cazuri, că venitul, din care un preot căsătorit a trăit cu familia întreagă și și-a crescut o droaie de copii, a fost insuficient pentru unul celibe, care s'a înlodat în datorii“.

Se poate trata chestiunea pruncilor în public ?

„Toate ca toate, însă a aduce înaintea chestiunea pruncilor și a sacrilegiilor este culmea. Aceste lucruri se pot trata în scaunul mărturisirii și la exercițiile spirituale preoților, dară nu în presă și în public“.

„Doamna preoteasă“

Ceea ce se spune la adresa soțiilor de preot, intitulat ironic de „doamna preoteasă“ e cea mai mare nedreptate la adresa lor. Vor fi și preotese blăstămate, însă punându-ne mâna pe inimă, va trebui să recunoaștem, că sunt mai puține ca preoți blestemați. Eu știu cazuri, când chiar și în materie de prunci preoteasa a fost mai preot ca și preotul. Atunci la ce a folosit, ca într'o chestiune atât de intimă, care numai sub patrafir se tratează, preotesele să fie făcute vinovate de sacrilegii și ca titlul să li-se pună între „ghilemele“, ceea ce miroasă o ironie. Avem preotese, și încă nu puține, cărora nu ironie, ci cinste și venerațiune adâncă le datorăm și nu numai pentru că sunt soțiile și mamele atâtor preoți, ci pentru sufletele lor alese și nobile, pentru modul lor de vieță, pentru evalvia lor și pentru spiritul de jertfă, care le face a fi adevărate mucenice a datorințelor și misiunii lor. Avem preoteasă, care de 11 ani e căsătorită și în aceasta vreme a născut 7 copii, apoi a funcționat și ca învățătoare, și nu odată într'alt sat, unde mergea zi de zi pe jos, apoi își mai conducea casa, îngrijea copii și soțul. Intreb, că în sufletul acestei și a unei asemenea femei ce poate produce grozăviile puse în sarcina doamnelor preotese. Eu cunosc nu puține preotese, cari ne-ar putea servi de cele mai alese modele de evlavie, de nobleță sufletească, de spirit de jertfă, de dragoste, de muncă pentru mulți preoți atât căsătoriți cât și celibi. Cunosc atâtea preotese, cari mai multă grije poartă de biserică ca și preotul, care în atâtea cazuri chiar și antimensionul și-l lasă în cea mai oribilă necurățenie. Cunosc atâtea preotese, a căror vieță nu este altceva decât muncă neîncetată și cari nu odată fără nici un ajutor trebuie să poarte grije și de copii, și de casă. și de economie, ba nu odată, chiar și de parohie, pentru că de grija preotului ar putea-o mânca lupii. Majoritatea cea mare a preoteselor noastre atât în comportarea lor, în felul de a se îmbrăca, cât și în ce privește spiritul de jertfă, evlavie, sunt modele de soție și mame și nu odată muncesc mai din greu ca ori care servitoare, pentru că muncesc ca mame și soții. Atunci

mă întreb, de ce trebuie noi să le încolțim pe „doamnele preotese“ când în realitate le-am datora admirație și cea mai adâncă recunoștință“.

Să se continue discuția pe tema aceasta?

„La tot cazul, cred, că e mai bine a lăsa chestiunea aceasta în pace. Judecător e Domnul. Căutând noi să ne facem judecători asupra fraților noștri căsătoriți, sau invers, ușor ne-am expune la aceea, ca Hristos să înceapă a scrie în nisip păcatele noastre, cari și pe unii și pe alții ușor ne-ar putea rușina, căci poate ar avea multe de scris . . . Apoi atât cei căsătoriți cât și cei celibi în loc să căutăm ceea ce ne desparte, să căutăm ceea ce ne unește și fiecare să muncim așa cum putem, pentru Hristos, pentru biserică și neam. Atunci ne vom face vrednici să ne dea Dumnezeu preoți buni, cari, ori vor fi căsătoriți sau celibi, dar să fie adevărați apostoli, cari nu vor fi spre sminteala, ci spre mântuirea credincioșilor lor“.

Am reprodus întocmai, neschimbând nici chiar punctuația. Am eliminat câteva expresiuni, cari poate mai îngrabă duceau la înăsprirea decât la lămurirea chestiunii.

Să nădăjduim că în scurt timp voiu avea prilejul să-mi spun cuvântul lămurit și hotărit, având în vedere numai mai mare mărirea lui Dumnezeu, binele sf. noastre Biserici și armonia dintre cei ce slujesc la acelaș altar al Domnului, ostenind întru povățuirea duhovnicească a credincioșilor lor, fii ai neamului nostru.

VIEȚA PASTORALĂ**Ne trebuie conducători... laici**

Avem înaintea ochilor sufletului nostru mii, zeci de mii de credincioși de ai noștri „tari și desăvârșiți creștini și soldați a lui Hristos“. Văzând ocupațiile și preocupările lor de fiecare zi, vrând-nevrând trebuie să le punem întrebarea: „pentru ce stați toată ziua în nelucrare? Pentru ce nu sunteți și voi pe front, cu Regele vostru, purtând aceeași luptă pe care o poartă El, câștigând birunțele Lui, căci ați fost pregătiți pentru aceasta luptă și ați fost provăzuți cu tot armamentul necesar?“

Zeci de mii de glasuri tinere și bătrâni, pline de nădejdi și cuprinse de nerăbdare răspund ca unul: „Fiindcă nime nu ne-a angajat, nime nu ne-a chemat la lucru, fiindcă nu suntem organizați, nu avem conducători“.

Ce le vom răspunde? Răspuns trebuie să dăm, fiindcă cuvântul lor nu este numai un cuvânt spus la întâmplare, pentru ca să-și plătească urechia, ci acel cuvânt cuprinde în sine un fel de învinuire la adresa aceluia, pe cari Spiritul sfânt i-a pus pentru ca să cârmuiască turma cuvântătoare. Să ne ațintim privirile asupra Invățătorului. Să vedem ce face El? Cum pregătește El pe cei 12 apostoli? Să ne dăm bine seama. Ceeace face Isus cu cei 12 nu este numai o muncă de instrucție, de educație personală. El i-a organizat. Le-a dat conducători și i-a învățat să fie conducători. El îi trimite cu perechea, câte doi, pentru ca să se obișnuiască a munci și fără El. Iar când ei se înapoiau din călătoriile lor apostolice Invățătorul le corecta erorile pe cari le-au făcut. Apostolii, la rândul lor, erau veseli, se bucurau de rezultatele la cari au ajuns.

Urmașii lui Hristos, apostoli și conducători de totdeauna și de pretutindenea, au menirea nu numai de a instrua și a pune la încercare principiile Lui, ci și de a forma conducători, cari să lucreze cu curaj, prudență și inițiativă. Aceasta se poate ajunge numai dacă învățăceilor li-se dă prilejul de a-și însuși aceste calități prin acțiuni independente. Acesta este sco-

pul propriu zis al Acțiunii catolice, cunoscută la noi sub numele de Agru. Astăzi nu mai poate zice nime că „nime nu ne-a angajat, nime nu le-a luat la lucru“, fiindcă Vicarul lui Hristos a spus-o lămurit „Mergeți și voi în via mea“. Cuvântul lui este îndreptat către toți. Cel ce se simte dat la o parte, singur s'a dat la o parte. Iată ce zice preasfântul Părinte: „Acțiunea catolică este o acțiune universală a catolicilor fără deosebire cu privire la etate, sex, condiție socială, cultură, ori afiliațiune socială, cultură, ori politică. „Cu toate acestea, nu toți au luat act de aceasta invitare. Nu toți țin cont de metodele după care au să-și îndrume munca. Se simte nevoia conducerii înlăuntrul viei.

Misiunea de a inspira și anima aceste suflete alese, misiunea de a pune pe fiecare la locul său și de a-și designa cercul de activitate aparține preotului. „Este datorința ta, venerabile frate“ — zice sf. Părinte către cardinalul Bertram — „și a clerului tău, să cauți cu străduință, să selecționezi cu prudență și obișnuiești potrivit, pe acești apostoli laici“.

Dar a forma conducători nu-i un lucru prea ușor. De multe ori pe lângă toate stăruințele depuse nu succede încercarea de a-i forma. Dar, Agru trebuie să răsbească, și este o necesitate vitală să succeadă. Pentru atingerea acestui scop trebuie să avem conducători laici. Preotul trebuie să aibă statul său major recrutat din toate părțile sociale, să aibă reprezentanți ai tuturor soiurilor de ocupații asupra cărora voiește să influențeze. Acești bărbați și femei au menirea să fie drojdia care vor face să crească întreg aluatul, ori mai bine zis vor fi sarea ce dă gust aluatului.

Întreprinderea aceasta a preotului nu este ușoară. Rolul lui de multe ori este deadreptul ingrat. El nu este și nu poate fi „directorul“ propriu zis al Agrului, fiindcă aceasta este o acțiune laică cu conducători laici. Dar el trebuie să fie directorul și forța călăuzitoare în formarea acestor conducători. În calitate de „Asistent eclesastic“ el este — după cum spune sf. Părinte — „îngerul păzitor“ al organizației, fără a deprinde o funcțiune activă în organizație, el va fi stimulatorul, animatorul și cel mai zelos partizan al acțiunii de genuină propagandă catolică. El va

trebui să aibă curajul să „desfătuiască“ când se face uz de mijloace nepotrivite ori se urmăresc obiective false. Pentru ca s'o poată face se presupune că el cunoaște idealurile de cari este călăuzit Agrul, îi cunoaște principiile și metodele de acțiune.

Preotul nu se amestecă în treburile organizației. Membrii vor căuta să aibă deplină încredere în călăuzirea lui, încât experiența lui va fi chemată să-și arete efectul cu prilejul soluționării problemelor mai grele. Educația lui preotească, lectura pe care neconținut o face, viața lui devotată și sfântă îi vor imprumuta o putere tainică, care se va valida în toate întreprinderile organizațiilor parohiale.

Uneori preotul poate ajunge în situații foarte delicate, căroro însă el va face față cu tact și înțelepciune. Unele pot fi înconjurate dacă el se mărginește să urmărească activitatea cu interes, în tăcere, fără a vorbi înainte de ce i s'ar cere sfatul sau înainte de ce ar observa că organizația se abate dela idealurile și nevoile acțiunii catolice. Preotul este autoritatea ierarhică în parohia sa, chiar pentru aceea când e vorba de rânduieli bisericești și greutăți de natură dogmatică, el va trebui să caute soluțiile necesare.

A direcționa din umbră este o misiune nu totdeauna ușoară și deseori ingrătă. Conducătorii laici, mai ales la început, vor încresta la răbojul lor multe greșeli. Cu toate acestea munca lor nu trebuie nici suprimată nici scărițată. Urmând realizarea planurilor lor după cea mai bună știință și puțință a lor, ei pot profita mult pe urma greșelilor lor. Dacă însă preotul ar lua comanda, ori ce inițiativă ar fi zugrumată, așa că organizația parohială supusă și reverențioasă s'ar răzima cu totul pe preot-Membri ar deveni prea timizi ca să-și glăsuiască ideile ori să facă ceva când se îmbie ocazia, Organizația, dacă nu va fi distrusă, își va pierde eficacitatea de a produce conducători laici, unul dintre rezultatele de căpetenie intenționate de acțiunea catolică.

Să nădăjduim că nu este parohie unde să nu se găsească elemente cari să aibă ambiția de a lăți împărăția lui Dumnezeu pe pământ și dorul de a deprinde aceasta splendidă vocațiune.

Preotul va vedea că parohia lui profită mult pe urma izvorului, care dormita până atunci. Acești apostoli vor obține rezultate splendide pe măsură ce preotul îi va împintena la eforturi mari și splendide, sacrificii. Ei vor învăța să-și desvolte mentalitatea de conducători, și-și vor developa abilitatea de a fi apostoli laici, întru a înstăpâni împărăția lui Hristos în locuri unde preotul nu poate ajunge.

Dacă fiecare preot va face uz de metoda care permite colaboratorilor noștri laici a se desvolta și a se prezenta ca niște soldați militanți ai acestei ere noi, Biserica viitorului va avea mulți conducători cu mii de ori mai inteligenți și mai competenți decât comuniștii, a căror glas se aude atât de tare astăzi, a căror filozofie este atât de falsă și distrugătoare a ordinii sociale, a căror încredere nu este în Acela, pentru a căruia cauză preotul și poporul sunt uniți într'un glorios trup mistic a lui Hristos.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Un prieten indispensabil al apostolului

Apostolul modern, care dorește și vrea să ducă la calea cea bună sufletele periclitate de atâtea ispite de azi, va căuta mijloace și arme potrivite pentru toate împrejurările. Intre altele — mai ales în lumea dornică de slovă — este fără îndoială cartea bună. Ba cartea bună o putem numi chiar un prieten indispensabil al apostolului. Iată cât de expresiv descrie Sf. Ioan Bosco eficacitatea cărții bune: „Cartea bună intră până și în casele unde nu poate intra preotul. E tolerată până și din partea celor răi, sub formă de cadou sau suvenir. Prezentându-se, nu roșește. Neglijată, nu se neliniștește. Citită, propune adevărul

cu convingere. Disprețuită, nu se plânge și lasă în suflet remușcarea ce uneori aprinde dorul de a cunoaște adevărul, fiind ea însăș pururea gata a-l propovădui. Câteodată rămâne acoperită de praf pe o masă sau într'un ungher. Nimeni nu se gândește la ea. Ci vine ora singurății sau a melancoliei sau a urâtului sau a nevoiei de distracție sau a grijei viitorului și acest prieten își depune pulverea, își deschide foile și se renouesc convertirile minunate ale Sf. Augustin, ale Sf. Ignațiu etc“.

Mai frumos nici nu s'ar putea face apologia cărții bune. Și aici nu mă gândesc la avantajele cărții pentru apostolul însuș, întrucât este știut, că un preot fără dragostea cărții este ca un soldat fără de armă. Prin aceste rânduri vizez cartea ca o unealtă de apostolat în mijlocul credincioșilor. Drept, că această armă este mai nouă în mijlocul poporului nostru, întrucât în trecut aceasta era cuprins de un analfabetism înspăimântător. În timpurile din urmă, din fericire, generația tânără este luminată de școală și în consecință și dornică de carte bună.

Spațiul nu-mi permite să arat mai pe larg influența binefăcătoare a cărții bune în popor. De altcum e un lucru și prea cunoscut și în parte și practicat de preoții zeloși, cărora se și adresează rândurile de față. Iar pentru preoții cari nu iubesc cartea, înzadar ai scrie oricât, căci nici nu și-ar lua osteneala să citească.

Experiența arată foarte limpede, că acolo unde preotul deprinde apostolatul presei și procură credincioșilor proprii tot felul de cărți bune, poporul nu mai este cuprins de înfiorătoare negură a ignoranței religioase și prin urmare nici sectele nu pătrund în mijlocul lui. Insaș activitatea pastorală este mult mai ușoară. Căci — vorba Sf. Ioan Bosco — unde nu poate pătrunde glasul și învățătura lui, pătrunde învățătura cărții bune.

* * *

Asociația Preoților „Sf. Nichita“ din Kolozsvár-Cluj, simțind nevoia cărții bune mai ales în împrejurările de azi, când nu mai avem decât foarte puține cărți populare, și-a luat angajamentul să tipărească o serie întreagă de cărți populare. Scopul acestor

cărți este dublu: 1) Să combată pe larg toate rătăcirile sectarilor în privința sfintelor Taine și a altor adevăruri de credință. 2) Să dea poporului învățătură și hrană sufletească, arătându-i tot ce trebuie să știe pentru primirea sfintelor Taine și pentru practicarea cultului divin în general. Dacă le va ajuta Domnul, în câțiva ani vor da toată doctrina catolică popularizată precum și toată morala până la cele mai mici amănunte din viața de toate zilele.

Suntem convinși că aceste cărți vor fi un sprijin Fraților preoți din pastorație și o contribuție la intensificarea vieții religioase în popor.

Lista cărților apărute până acum în Seria Izvoarele vieții creștine precum și a celor în afară de serie, se află la sfârșitul acestei cărți. Observăm, că deja au trimis fiecărui preot câteva exemplare din ele de probă, urmând ca fiecare să comande după plac.

Pentru a sprijini și mai mult acest apostolat, Asociația — după primele expediții ca încercare — și-a luat hotărârea, ca să acorde din toate cărțile proprii un rabat de 20% dela fiecare comandă ce întrece zece bucăți de cărți Știm, că Preoții zeloși nu râvnesc la acest bogățel câștig, ci numai și numai dragostea lor față de suflete îi îndeamnă să le dea o hrană cât mai îmbelșugată. Totuș credem că și acest rabat va avea ceva folos. Întâi pentru colportorii de cari eventual s'ar folosi; sau pentru Reuninile Mariane în cadrele căreia s'ar desface cărțile. Apoi o parte din acel rabat ar fi potrivit să se folosească pentru cumpărarea cărților populare pentru Bibliotecile parohiale, din cari apoi să se împrumute cei săraci. De fapt, câți săraci nu sunt în toate parohiile, cari și ei ar citi cărți bune, dar nu ajung la atâția bani ca să-și cumpere. Să rămână aceștia fără de hrană sufletească? Ce bine ar fi dacă în fiecare parohie ar fi atare bibliotecă de împrumut.

Iubiți Frați în Hristos! Asociația „Sf. Nichita“ vă întinde mână de ajutor oferindu-vă acest indispensabil prieten, care este cartea bună. Atârnă de Voi în ce măsură va putea continua cu acest apostolat. Căci înzadar ar tipări cărți populare, dacă ele

ar sta în depozit, sau chiar de le-ar trimite la parohii, dacă ele ar sta nedeslăcute și părăsite prin vreun dulap din casa parohială.

Sugestii bune încă se primesc cu plăcere din partea Fraților, cari stau așa zicând în câmpul de luptă și cunosc mai bine necesitățile locale.

Dacă doriți, deci să vă folosiți de această armă de apostolat, iată ceeace trebuie făcut neapărat:

Colportaj intens, arătând foloasele fiecărei cărți și îndemnând cu stăruință să le cumpere. Ba experiența a arătat limpede, că cel mai bun metod de recomandare a unei cărți, este să citești câteva pasagii mai însemnate din ea în biserică și făcându-i recensia în fața poporului. Iar la ieșirea din biserică imediat să și fie de față colportorul — fie preotul, fie altcineva — cu cărțile respective și să nu aștepte ca ei să vie la casa parohială. Doar știm că numai îndemnul teoretic n'ajunge nimic, căci poporul când aude de carte îndată se gândește la carte pe care el n'o înțelege, ci e scrisă mai mult pentru „domni”, încât nu merită să cheltuiască banii pe ea! Bisericile mai mari au chiar oratorii sau chioșcuri la intrare, unde în permanență sunt expuse cărțile bune, încât oricând pot face oamenii rost de parale, pot să le și cumpere și nu numai câteva zile. Deaceea Asociația le dă în comision pe mai multă vreme.

E de prisos chiar să se și pomenească obligația de a achita costul cărților vândute îndată după desfacerea lor, ca astfel Asociația să poată tipari mai departe alte cărți folositoare.

* * *

De încheiere, cred, că nici nu e nevoie să arat cum se folosesc sectarii de această armă a presei pentruca să ducă în rătăcire sufletele. Atunci nu e oare datoria noastră să depunem măcar atâta zel pentru a propaga adevărul? Să se adeverească oare și cu noi ceeace zice Domnul, că fiii veacului acestuia sunt mai înțelepți decât fiii luminii?

Viața liturgică

Câteva observări în legătură cu sf. slujbe în așa numitul sezon al sf. paști. Se prea poate că mulți dintre membrii Veneratului cler, citind chiar și numai titlul vor clătina din cap zicând: „post festa“, prea târziu. Admit că suntem după sărbători, și că cele cuprinse la acest capitol ar fi fost mai potrivit publicate în volumul „Păstorul sufletelor“, apărut înainte de sf. sărbători ale paștilor, dar ce era să fac? Mi-s'au pus anumite întrebări cerând stăruitor s'o fac cel mai apropiat prilej. Iată pentru ce vin după Sâmpetru cu chestiuni peste cari — în cadrele anului liturgic — s'a trecut de mult.

Prima întrebare ce mi-s'a pus în legătură cu sf. slujbă din „sezonul paștilor“ este: „Cum se începe utrenia în acest sezon“?

Pentru a da răspunsul cuvenit trebuie să notăm chiar dela început că acest „sezon“ începe cu ziua de paști și se termină miercuri înainte de Înălțarea Domnului. Acest „sezon“ — în ce privește rânduielile tipiconale — iarăși se împarte în două părți și anume: săptămâna luminată și celelalte săptămâni, până la Înălțarea Domnului. În ziua de paști, slujba utreniei se începe în modul următor: „Mărire sfintei, celei de o ființă, și de viață făcătoarei și nedespărțitei Treimi, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.“ Corul Amin.

După ce a răspuns corul sau strana, preotul „cântă cu glas mare“ troparul: Hristos a înviat. De câte ori? În privința aceasta este mare diferență între îndrumările pe cari le dau diferitele ediții ale cărților liturgice propriu zise și între cele date de diferitele tipicoane. Strastnicul dela Blaj, tipărit la 1929 la pag. 195 zice: „Cel mai mare, cântând cu glas mare acest tropar pe vers 5: Hristos a înviat... Și noi așîșderea cântăm iarăși acest tropar. Și cântă cel mai mare de 3 ori, și noi iară de 3 ori. După aceasta cel mai mare zice Stihurile, și noi cântăm Troparul“. Penticostarul tipărit la Blaj în anul Domnului 1768 care s'a „nevoit a urma Izvodului celui mai vechiu grecesc“ pe foaia primă pagina a doua rânduieste la fel: „Și începe Preotul, cân-

tând cu glas mare acest Tropar: pe glas 5: Hristos a înviat... Și noi așisdarea cântăm iară acest Tropariu. Și cântă Preotul 3, și noi iară 3. După aceasta Preotul zice stihurile odată și noi cântăm Tropariu iară odată“.

Tipicoanele rânduiesc altcum. Tipicul bisericesc de Bojor-Papiu-Roșianu, la pag. 282 dă următoarea îndrumare: „Preotul stă înaintea mesei altarului și cântă: Hristos a înviat... Troparul acesta îl repețește și corul, apoi preotul cântă stihul: Să se scoale Dumnezeu...“ Din aceste cuvinte se vede lămurit că preotul cântă numai odată, dar nu-i destul de lămurit ceea ce se referă la cor sau cantor, căci „se repețește“ se poate înțelege în felul că strana mai cântă odată troparul pe care l-a cântat preotul singur, dar se mai poate înțelege și așa că strana „repețește“, adică cântă de două ori acelaș tropar. Interpretarea a doua se pare cea intenționată de autori, fiindcă la pag. 284 în § 105, unde vorbește despre utrenia din sfânta și luminata zi a Paștilor, zice: „preotul... zicând cu viers înalt: Mărire sfintei... și îndată troparul Hristos a înviat din morți... de trei ori“. Tipicoanele ortodoxe, pentru ca să citez numai cel mai nou apărut la Kolozsvár—Cluj în 1940 zice: „Dela Sfintele Paști până la Înălțarea Domnului începutul se face... dimineața la Utrenie cu: Mărire sfintei celei de o ființă... după care se cântă troparul Paștilor: Hristos a înviat de trei ori“. In săptămâna luminată după troparul Paștilor se zic și stihurile Paștilor: „Să învie Dumnezeu“ pe când în celelalte zile se cântă numai troparul de trei ori“ (Pr. Florian Geomolean: anual de tipic bisericesc ortodox, pag. 157). Acelaș manual la pag. 159 lămurește chestiunea în chipul următor: Preotul „rostește cu glas înalt vosglasul: Mărire sfintei și celei de o viință și de vieață făcătoare...“, la care cântăreții răspund cu „Amin“. Imediat preotul cântă troparul: „Hristos a înviat“ de trei ori, apoi cântăreții iarăși de trei ori“. In nota în legătură cu aceasta rânduială zice acelaș autor, pe aceeași pagină: „Prin unele locuri acest tropar îl cântă preotul numai odată, iar cântăreții de două ori. De fapt însă troparul Paștilor trebuie cântat de trei ori, atât de preot, cât și de cântăreți“.

Tipicoanele slave presupun 3 preoți la Utrenia dela Paști deci au următoarea rânduială pe care o dau în versiune românească: Preotul „cu glas mare cântă troparul Hristos a înviat, apoi toți (întreg poporul) acelaș; al doilea preot la fel, și toți acelaș; al treilea preot acelaș (tropar) și toți acelaș; apoi preotul cu glas dulce rostește stihurile, toți după fiecare stih cântând acelaș tropar odată“. Aici notează: că la fel mai rânduiesc câteva tipicoane, între cari cel grecesc, cel de Lwow în manuscris . . . alte tipicoane rânduiesc de 3 ori (după fiecare stih). Vezi Tipic țerkve rusko-katoliceskia de Izidor Dolnițky, Lwow 1899, pag. 462). Tipiconul bisericii greco catolice rutene din Ungaria rânduiește să cânte preotul odată, apoi clirosul (strana) de două ori. După fiecare stih clirosul (strana) cântă Hristos a înviat odată.

Așa în teorie. Ce praxă trebuie să se urmeze la noi? Răspunsul la aceasta întrebare nu poate fi altul, decât că lăsând teoriile și praxa din alte locuri la o parte, vom urma cele rândulte în „Îndreptarul tipiconal pe anul 1943, ediție oficială, singură autorizată de Ordinariatul locului, Tipografia Sf. Vasile, Bikszád, pag. 34, unde se spune: „preotul începe zicând: Mărire sfintei celei de o ființă . . .“ Corul: Amin. Apoi preotul cântă odată troparul Hristos a înviat . . . iar cântăreții de două ori. Preotul (în vreme ce tămâiază spre icoana învierii) cântă pe vers 5: „Să se scoale Dumnezeu . . .“ etc. Fiind acest Îndreptar, tipiconal aprobat și impus în toate eparhiile noastre din țară este mai pe sus de ori ce îndoială că trebuie să fie îndreptarul după care trebuie să se orienteze fiecare preot.

Așa se face în săptămâna luminată.

Dar de aici înainte? Se face începutul totdeauna la fel până la Înălțarea Domnului, ori doară este ceva deosebire între începutul din Dumineci și cel de peste săptămână? Pentecostarul cel mic nu dă nici o îndrumare în aceasta chestiune. În Pentecostarul cel mare, ediția de Blaj amintită mai sus, la vecernia cea mare din Dumineca Tomii, dă următoarea îndrumare: „Dupăce blagoslovește preotul Hristos a înviat, 3“ fără a determina mai deaproape dacă cântă numai preotul, ori doară atât preotul cât

și cântăreții. Acelaș Pentecostar Luni a doua săptămână, adică Luni după Dumineca Tomii, rânduiește următoarele: „După ce blagoslovește preotul, cântăm, Hristos a înviat: 3. Cu glas lin. (Cu această începătură facem la ceasuri și la Vecernie, și la Pavecernițe, până la Înălțarea lui Hristos“, Foia 26, pag. 27).

Tipicul ortodox citat mai sus la pag. 167 zice: „După binecuvântare se pune troparul Paștilor de trei ori“, fără a specifica dacă se cântă ori ba, și dacă se cântă, asta o face numai preotul, ori atât preotul cât și cântăreții

Tipicoanele slave rânduiesc următoarele: „La începutul ori cărei urmări (serviciu divin) cântăm Hristos a înviat de trei ori.“ (Vezi Dolnișchi o. p. pag. 477).

Indreptarul tipiconal, obligator la noi, are următoarele îndrumări: „După biuecuvântare cântăm de 3 ori troparul Hristos a înviat . . .“ Acest început se face la toate serviciile, până la întropirea sf. Paști“. Această rânduială în mănăstirile noastre se tâlcuește așa că: preotul cântă odată, apoi cântă strana, iar a treia oară preotul cântă Hristos a înviat cu moartea pe moarte călcând, apoi strana continuă: și celor din morminte . . . etc.

A doua întrebare ce ni-s'a pus este următoarea: „Cum se face deslegarea în periodul sf. Paști? Este deosebire între deslegarea din săptămâna luminată și Duminecile dela Paști până la Înălțare? Este deosebire între deslegarea ce se dă în Dumineci și sărbători și între ceea ce se dă în zilele comune?“

Este mai pe sus de ori ce îndoială, că între deslegarea din săptămâna luminată și ceea ce se dă în Duminecile dela Paști până la Înălțare nu-i nici o deosebire. Excepție face numai Dumineca Tomii, când în loc de „Cel ce a înviat din morți, Hristos adevăratul . . .“ se zice: „Cel ce moartea a călcat, și pe Toma deplin l'a încredințat, Hristos adevăratul . . .“ Incolo nici o deosebire, totdeauna se dă deslegarea deplină, mai numită și Delegarea cea mare.

Dar în zilele comune? Și cu privire la deslegarea din aceste zile un lucru este mai pe sus de ori ce îndoială, și anume ori că ar fi vorba de deslegarea deplină, ori de deslegarea obișnuită, totdeauna se începe cu „Cel ce a înviat din morți, Hristos ade-

văratul . . .“ Orologhionul dela Blaj ediția V-a, deci ultima ediție, rânduiește: „In sfânta și Marea Duminecă a Paștilor, și în toate zilele până la Înălțare, și în toate Duminecile peste an: „Cel ce a înviat din morți, Hristos adevăratul . . .“ Intrebarea e numai dacă trebuie să se deie deslegarea deplină, ori deslegarea obișnuită, deci deslegarea de toate zilele, punându-se la începutul deslegării: „Cel ce a înviat din morți . . .“

Tipiconul de Bojor—Papiu—Roșianu dă următoarea îndrumare: „Până la întropirea sărbătoarei Invierii deslegarea se face, cum s'a arătat în §. 104. p. 12“, adică deslegarea deplină, cu cruce, Hristos a înviat de trei ori către popor, etc. Numai cât aceasta îndrumare se dă între regulile generale p. 6 din §. 109. §. Tipic pentru celelalte Dumineci ale Pentecostarului“. Fiindcă aici este vorba numai despre „dumineci“ și nu se face nici o pomenire despre „zilele de peste săptămână“, trebuie să tragem concluzia, că aceste dispoziții nu se referesc la zilele de peste săptămână.

Tipicul ortodox, citat mai sus încă nu fixează acest lucru, mulțumindu-se a spune, că se face „otпустul“ fără a determina mai deaproape care otпуст.

Tipiconul bisericii greco-catolice din Galiția, citat mai sus, este mai lămurit. „Otpustul nu-l facem cu crucea decât în dumineci, la sărbătoarea înjumătățirii, și la Intropirea Paștilor. Credem însă că în celelalte zile, dacă va fi destul de mare afluența poporului, ar fi bine să se facă Otpustul cu cruce, însă nu în fiecare zi, cum susțin unii, fiindcă asta nu o cere tipicul, nici un obicei general“. (Dolnițchi, op. c. pag. 480).

La noi, cum se poate vedea din cele de mai sus, îndreptar precis nu există. In Pentecostarul cel mare, ediția dela 1768 la utrenia de luni, după Dumineca Tomii, se zice: Preotul face Otpustul după obicei“. Fiindcă pentru dumineci și sărbători este fixat otпустul cel mare, iar pentru zile comune se spune numai atâta „după obicei“, aceasta rânduială se poate interpreta în două feluri, și anume: că se face otпустul ca de obicei, când nu-i timpul Paștilor, ori că dă latitudinea de a face otпустul după obiceiul deja împămîntenit.

De fapt în biserica noastră se face otpustul în amândouă formele. Să nădăjduim că Indreptarul tipiconal al anului viitor va fixa și acest amănunt, pentru a ajunge la o uniformitate.

Acum am ajuns la ultima întrebare. Cum se țin ușile dela altar în tot timpul dela Paști până la Înălțare, și la locurile obișnuite se zice Impărate ceresc ori ba?

La partea primă a întrebării răspundem următoarele: Tipiconul de Bojor-Papiu-Roșianu (pag. 283, p. 14) zice: „Dela sf. Paști până la Înălțare ușa împărătească nu se închide.

Manualul de tipic bisericesc ortodox încă scrie: „Dela Sfintele Paști până la Înălțarea Domnului ușa împărătească nu se închide“. (Pag 158, p. 14).

Alte tipicoane românești ortodoxe rânduiesc să se deschidă și până la Înălțare să se țină deschise toate ușile, (Așa Tipicul de București și cel dela Cernica).

Indreptarul nostru tipiconal trece peste chestiunea aceasta, fără să aibă un cuvânt de spus. Să nădăjduim că anul viitor și în privința aceasta va aduce o îmbunătățire.

Cât privește partea a doua a întrebării, și anume: „la locurile obișnuite se zice, Impărate ceresc ori ba?, răspunsul este următorul: Tipiconul ortodox în repețite rânduri citat dă următoarea îndrumare: Când preotul își spune rugăciunile pentru Liturghie, zice numai: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu“, de două ori, și: „Doamne buzele mele vei deschide“, odată, fără: „Impărate ceresc“, care nu se zice până la Pogorîrea Duhului Sfânt“. (Pag. 158, p 16).

Indreptarul nostru tipiconal în Nota dela pag. 39 spune: Rugăciunea „Impărate ceresc..“ nu se zice la slujbele bisericești în perioada Pentecostarului, până la Rusalii“.

Intrebări și răspunsuri

Intrebare. Mai mulți părinți din parohia mea nu trimit copii Dumineca și'n sărbători la biserică pentru ca să asculte sf. Liturghie, iar miercurea și vinerea intenționat le dau carne. Când i-am dojenit pentru această practică mi-au spus că dela alți preoți au auzit că pruncii la o vârstă așa fragedă nu-s datori nici să asculte sf. Liturghie nici să postească. Atât ascultarea sf. Liturghii cât și observarea postului sunt legi bisericești. Este vre-o lege bisericească, care să oblige pruncii de 7 ani împliniți, să observe legile bisericești.

Răspuns. Pruncii ajunși la anii discrețiunii sunt datori să observe legile bisericești, cari li-se pot aplica, luând în considerare etatea lor fragedă, și dacă nu există nici o declarație formală din partea bisericii referitor la aceasta chestiune. Aceasta este învățătura comună a moralistilor.

Să vedem cari sunt toate condițiile necesare pentru a-i socoti supuși legilor bisericești. Pentru a-i socoti supuși legilor bisericești trebuie: 1) să presupunem că ei au fost botezați după toată rânduiala; 2) că au uzul rațiunii, iar în locul al treilea că ei cunosc legea, dacă aceia, cari sunt datori să se îngrijească de educația lor au fost la datorie.

Să examinăm singuraticile condiții, și să vedem dacă cei de sub întrebare le întrunesc ori ba.

Noul Codex în canonul 12 spune expres: „legibus mere ecclesiasticis non tenentur qui baptismum non recoperunt“. Nu sunt supuși legilor pur eclesiastice, aceia cari nu sunt botezați.

În acelaș canon în continuare se zice: „nec baptizati, qui sufficienti rationis usu non gaudent“. Nu sunt supuși legilor pur eclesiastice nici aceia, cari, deși botezați, nu se bucură din destul de uzul rațiunii.

Tot în acelaș canon în continuare se mai spune: „nec qui, licet rationis usum assecuti, septimum aetatis annum nondum expleverunt“. Deci nu sunt obligați la observarea legilor pur

eclesiastice nici aceia, cari au ajuns la uzul rațiunii, dar încă nu au atins anul al 7-lea al etății.

Canonul 88-lea completează cele cuprinse în canonul citat mai sus prin cuvintele „expleto autem septennio, usum rationis habere praesumitur“, adecă; cei ce au plinit 7 ani se presupun a avea uzul rațiunii.

Canonul 2230 ne lămurește cu privire la pedepsele canonice, întru cât acelea privesc pe cei ce au călcat legile bisericești, zicând: „impueres excusantur a poenis latae sententiae, et potius punitiobus educativis, quam censuris aliisve poenis gravioribus vindicativis corrigantur“.

În lumina canoanelor citate fixăm următoarele: nu sunt obligați a observa legile pur bisericești cei ce încă nu au fost botezați. Asemenea acestora sunt a se socoti aceea, a căror botez este dublu, în temeiul principiului „in dubio favendum est libertati“.

Nu sunt obligați la observarea legilor pur eclesiastice cei ce încă nu au atins anul al 7-lea al etății, chiar dacă ar fi vorba de prunci bine desvoltați.

În sfârșit, nu sunt obligați la observarea legilor pur bisericești cei ce nu au ajuns încă la uzul rațiunii. Se presupune că au ajuns la uzul rațiunii cei ce au împlinit vârsta de 7 ani. Să ne notăm bine: aici se vorbește numai de „presupune“. Presupunerea trebuie să se plece și de fapt totdeauna se pleacă înaintea faptelor. Așa că dacă se poate constata că nici după plinirea celor 7 ani nu a ajuns la uzul rațiunii, toate actele săvârșite sunt nule și invalide înaintea legii bisericești. Din canonul 2230 vedem, că cei ce încă nu au ajuns la pubertate, care pentru băieți este vârsta de 14, iar pentru fetițe de 12 ani, dacă calcă ceva rânduieli bisericești, nu sunt a se pedepsi cu pedepsele impuse prin legile bisericești, ci mai vârtos sunt a se corecta prin pedepse educative.

Încolo obligativitatea legilor privește mai mult pe părinți decât pe prunci. Este o mare greșeală a scuti pruncii — fără motiv suficient — dela împlinirea anumitor datorințe impuse de însuși spiritul vieții cu adevărat creștine. Multe păcate grele fac

părinții, cari din dragoste rău înțăleasă, pentru ca să se arete buni față de pruncii lor, nu scoală la vreme pruncii pentru ca să poată merge la biserică și să asculte sf. Liturghie. Pedepsa lui Dumnezeu desigur îi va ajunge la vremea sa, fiindcă dacă ei nu-și obișnuiesc pruncii să-și îndeplinească datorințele față de Dumnezeu, va veni timpul când aceștia nu-și vor îndeplini datorințele nici față de părinții lor. Spiritul cel sfânt a lui Dumnezeu ne asigură că-i „bine pentru om să poarte jugul (Domnului) din tinerețele sale“.

Intrebare. Nicolae, oficiant la un institut financiar, neconținut este incomodat de soții lui din slujba aceluiaș institut, să defraudeze împreună. Fiindcă Nicolae mai înainte se făcuse vinovat de anumite incorectitudini, soții lui îl amenință cu aceea că dacă nu se alătură lor, o să-l denunțe superiorilor, ceea ce de sigur o să tragă după sine — în cazul cel mai bun — concedierea lui. După ce el nu are pregătirea necesară pentru altă carieră, pentru ca să-și poată asigura existența, cedează stăruințelor lor. Făcându-se vinovat de fraude Nicolae nu se mai spovedește timp mai îndelungat, mai mulți ani de-a rândul. Pentru ca să-și împace oarecum conștiința cheltuiește importante sume de bani, dând pomană săracilor și plătind slujbe. După ce a practicat acest lucru timp mai îndelungat, cu un prilej ascultă o predică care-l impresionează adânc. Sub influența celor auzite se hotărăște să se mărturisească.

Ce trebuie să facă Nicolae în legătură cu fraudele de care s'a făcut vinovat? Ce sfat trebuie să i se deie?

Răspuns. Situația lui Nicolae este cât se poate mai clară. El a înstreinat bani dela institutul în slujba căruia era. În urmărire este obligat la restituție. Faptul că el a dat pomană și a plătit slujbe pentru a-și liniști conștiința, în cazul nostru nu se poate lua în considerare. Păgubașul este cunoscut, mai pe sus de ori ce îndoială. Restituția trebuie făcută față de cel păgubit. Altcum nu poate îndrepta răul făcut. Până aici lucrul este evident dela sine. (L. T. 1019).

Ce privește întrebarea a doua, adică: „ce sfat trebuie să i-se deie“, chestiunea este mai delicată. Să i-se permită să rămâie

și mai departe solidar cu soții lui, ori să fie sfătuit să-i părăsească, prin ce eventual și-ar pierde postul și și-ar pericilita existența? E mai pe sus de orice îndoială că i-se poate permite să simuleze și pe mai departe participarea la defraudare, dacă el are intenția și mijloacele de lipsă ca să facă restituție, în măsura în care a beneficiat pe urma defraudării. El va trebui să pună la o parte banii cari provin din defraudare, fără ai amesteca cu banii proprii.

Nu numai atâta. Va trebui să investeze acei bani într'o afacere productivă, într'o afacere care să aducă ceva profit, pentru ca la vremea sa să fie în stare să facă o restituție completă față de institutul bancar pe care l-a furat. Cel mai bun lucru pe care l-ar putea face ar fi să deschidă la banca din chestie ori la ori ce altă bancă un „scont special“, în care să depună toți banii defraudați și apoi să-și facă un testament, după toate formele legale, care să nu poată fi atacat, în care suma din „contul special“ s'o testeze institutului dela care a defraudat, fiind aceasta adevăratul posesor. Se recomandă acest lucru pentru cazul că s'ar teme de o moarte prematură sau pe neașteptate.

Dacă însă s'ar schimba situația, dacă ar trece la penzie, ori pe altă cale ar fi eliberat de presiunea pe care o deprind asupra-i soții lui de slujbă, e mai pe sus de ori ce îndoială că el trebuie să facă restituția cât mai îngrabă posibil și nu trebuie să amâie totul până când moartea va rezolva chestiunea.

Este dator Nicolae să desvăluie înaintea superiorilor săi întreagă chestiunea?

Luând în considerare împrejurarea că soții lui în vinovăție nu-i sunt subordonați, prin urmare el nu-i responsabil pentru acțiunile lor, el nu-i dator „în justiția“ să facă un astfel de pas. Când însă se schimbă împrejurările, cum ar fi cazul dacă el părăsește slujba, este dator să descopere toată afacerea superiorilor proprii. (L. T. 1013).

C U P R I N S U L

	Pag
O chestie veche pururea actuală	3
Dumineca III-a după Rusalii	5
Dumineca IV-a după Rusalii	10
Dumineca V-a după Rusalii	13
Sărbătoarea sf. proroc Ilie Testviteanul	18
Dumineca VI-a după Rusalii	22
Dumineca VII-a după Rusalii	28
Schimbarea la față	32
Dumineca VIII-a după Rusalii	37
Adormirea Maicii Domnului	41
Dumineca X-a după Rusalii	45
Tăierea capului sf. Ioan	49
Dumineca XII-a după Rusalii	54
Nașterea Preacuratei Fecioare Maria	58
Dumineca înainte de înălțarea sf. Cruci	63
Înălțarea sfintei Cruci	67
Dumineca după înălțarea sf. Cruci	71
Dumineca I-a după înălțarea sf. Cruci	75
Celibatul ori căsătoria preoților?	80
Ne trebuie conducători... laici	85
Un prieten indispensabil al apostolului	88
Vieța liturgică	92
Întrebări și răspunsuri	98

